

***Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej
Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A.
podlegająca ujawnieniom***

na dzień 31.12.2020 r.

Warszawa, czerwiec 2021 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Informacje ogólne o Banku.....	5
1.2. Informacje ogólne o Grupie Kapitałowej Banku BPS S.A.....	6
1.3. Zarys różnic w zakresie konsolidacji	9
2. Fundusze własne	13
3. Adekwatność kapitałowa	31
3.1. Regulacyjne wymogi kapitałowe - kwota ekspozycji na ryzyko	31
3.2. Wpływ MSSF 9 na adekwatność kapitałową.....	35
4. Bufory kapitałowe	37
5. Kapitał wewnętrzny	38
6. Wskaźnik dźwigni finansowej	38
7. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem	43
7.1. Oświadczenie Zarządu.....	43
7.2. Proces zarządzania ryzykiem.....	46
7.3. Kluczowe zasady zarządzania ryzykiem	47
7.4. Poziom tolerancji na ryzyko bankowe	48
7.5. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem	49
7.6. Kontrola wewnętrzna.....	51
7.7. Ryzyko kredytowe	52
7.7.1. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej	52
7.7.2. Struktura i organizacja systemu zarządzania ryzykiem kredytowym.....	52
7.7.3. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka	53
7.7.4. Informacje dotyczące ekspozycji przeterminowanych i z utratą wartości	55
7.7.5. Informacje dotyczące koncentracji ryzyka kredytowego.....	67

7.7.6. Techniki redukcji ryzyka kredytowego i rynkowego oraz polityka zabezpieczeń	74
7.7.7. Informacje dotyczące ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne	79
7.7.8. Informacje dotyczące korzystania przez Grupę Kapitałową z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI	79
7.8. Ryzyko kredytowe kontrahenta	81
7.9. Ryzyko finansowe	84
7.9.1. Ryzyko płynności.....	85
7.9.2. Ryzyko rynkowe	91
7.10. Ryzyko operacyjne	96
7.10.1. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	96
7.10.2. Informacje o sumach rzeczywistych strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego.....	99
7.11. Pozostałe rodzaje ryzyka ocenione jako istotne	100
8. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym	101
9. Informacje dotyczące kwoty aktywów obciążonych i nieobciążonych.....	103
10. Informacje o ekspozycjach objętych działaniami stosowanymi w odpowiedzi na kryzys spowodowany przez pandemię Covid-19	106
11. Informacje dotyczące zasad zarządzania Bankiem	107
12. Informacje dotyczące polityki i praktyk Banku w zakresie wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka.....	109
11.1. Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki zmiennych składników wynagrodzeń.....	109
11.2. Powiązanie wynagrodzeń z wynikami.....	110
11.3. Informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacje na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie o ryzyko, polityce odrzucania płatności i kryteriów nabywania uprawnień	111
11.4. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych	112
11.5. Informacje na temat kryteriów dotyczących osiągniętych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub odpowiadających im instrumentów w postaci świadczeń niepieniężnych.....	112
11.6. Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka z podziałem na obszary działalności przedsiębiorstwa.....	113

1. Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi realizację:

- 1) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Rozporządzenie nr 575/2013);
- 2) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji (Rozporządzenie 876/2020);
- 3) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/873 z dnia 24 czerwca 2020 r., zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19 (Rozporządzenie 873/2020);
- 4) Wytycznych w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
- 5) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 6) Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym;
- 7) Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013;
- 8) Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2016/200 z 15 lutego 2016 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013;
- 9) Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10 października 2014 r. zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni;
- 10) Rozporządzenia Parlamentu i Rady (UE) 2017/2395 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego;
- 11) Wytycznych EBA/GL/2018/01 w sprawie jednolitego ujawniania na podstawie art. 473a rozporządzenia nr 575/2013 informacji na temat rozwiązań przejściowych w zakresie łagodzenia skutków wprowadzenia MSSF 9 względem funduszy własnych;
- 12) Wytycznych EBA/GL/2017/01 w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wpływów netto w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art.435 rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
- 13) Wytycznych EBA/GL/2018/10 dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych;

- 14) Wytycznych EBA/GL/2020/11 z dnia 11 sierpnia 2020 r. dotyczących sprawozdawczości nadzorczej i ujawniania informacji zgodnie z ukierunkowanymi zmianami rozporządzenia CRR wprowadzonymi w trybie przyśpieszonym w odpowiedzi na pandemię COVID-19;
- 15) Wytycznych EBA/GL/2020/12 z dnia 11 sierpnia 2020 r. zmieniających wytyczne EBA/GL/2018/01 w sprawie jednolitego ujawniania na podstawie art. 473a rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (CRR) informacji na temat okresu przejściowego służącego łagodzeniu skutków wprowadzenia MSSF 9 względem funduszy własnych w celu zapewnienia zgodności z ukierunkowanymi zmianami Rozporządzenia CRR wprowadzonymi w trybie przyśpieszonym w odpowiedzi na pandemię COVID-19;
- 16) Wytycznych EBA/GL/2015/22 z dnia 27 czerwca 2016 r. dotyczących prawidłowej polityki wynagrodzeń, o których mowa w art. 74 ust. 3 i 75 ust. 2 dyrektywy 2013/36/UE i ujawniania informacji zgodnie z art. 450 rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
- 17) Rozporządzenia delegowanego Komisji 2017/2295 z dnia 4 września 2017 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady NR 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych;
- 18) Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2013 r., dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach;
- 19) Rekomendacji P Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2015 r., dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków;
- 20) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Informacje dotyczące adekwatności kapitałowej zostały sporządzone w ujęciu skonsolidowanym na podstawie danych zaprezentowanych w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 r. Wszystkie wartości liczbowe prezentowane są w tysiącach złotych bez miejsc po przecinku, o ile nie wskazano inaczej.

1.1. Informacje ogólne o Banku

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. utworzony został na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego nr 65 z dnia 22 października 1991 roku. Pierwotnie działał pod firmą Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni S.A. („GBPZ S.A.”) z siedzibą we Wrocławiu.

W dniu 12 marca 2002 roku nastąpiło przyłączenie do Gospodarczego Banku Południowo-Zachodniego S.A. pięciu banków: Banku Unii Gospodarczej S.A., Lubelskiego Banku Regionalnego S.A., Małopolskiego Banku Regionalnego S.A., Rzeszowskiego Banku Regionalnego S.A. oraz Warmińsko-Mazurskiego Banku Regionalnego S.A. tworząc jeden Bank Zrzeszający, którego nazwa – Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. zarejestrowana została w KRS w dniu 27 marca 2002 roku. Obecnie siedziba Banku mieści się w Warszawie przy ul. Grzybowskiej 81.

Spółka wpisana jest do rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000069229 nadanym w dniu 10 grudnia 2001 roku. Bankowi w dniu 6 sierpnia 2002 roku nadano numer statystyczny REGON: 930603359.

Bank BPS S.A. jest Bankiem Zrzeszającym w rozumieniu Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (z późn. zm.). W strukturze akcjonariatu Banku BPS S.A. dominują banki spółdzielcze, które na 31.12.2020 r. posiadały łącznie 84,36 % akcji, w tym banki zrzeszone 76,61 %.

Tabela 1. Struktura akcjonariatu Banku BPS S.A. na 31.12.2020 r.

Wyszczególnienie	Ilość akcji (szt.)	Udział w kapitale zakładowym
Banki Spółdzielcze:	369 502 042	84,356%
- Banki Spółdzielcze Zrzeszone	335 549 599	76,605%
- Banki Spółdzielcze Niezrzeszone	8 210 388	1,874%
- Banki Spółdzielcze Współpracujące	25 742 055	5,877%
Inne Banki Polskie	11 457 898	2,616%
Banki Zagraniczne	4 217 815	0,963%
Pozostali akcjonariusze:	52 847 486	12,065%
- osoby fizyczne	1 184 250	0,270%
- pozostali	51 663 236	11,795%
Razem	438 025 241	100,000%

Bank BPS S.A. sprawując funkcję Banku Zrzeszającego, działa na rzecz rozwoju banków spółdzielczych Zrzeszenia i prowadzi niekonkurencyjną wobec nich działalność komercyjną. Poprzez sieć placówek bankowych funkcjonujących na terytorium całego kraju, obsługuje klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadząc operacje zarówno w złotych, jak i w walutach obcych.

1.2. Informacje ogólne o Grupie Kapitałowej Banku BPS S.A.

Grupę Kapitałową Banku BPS S.A. zwaną dalej Grupą Kapitałową tworzą Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz specjalistyczne spółki, które uzupełniając ofertę Banku, realizują jednocześnie własne cele biznesowe.

Jednostki objęte konsolidacją pełną

Grupę jednostek objętych konsolidacją pełną według stanu na 31.12.2020 r. stanowiły: Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz niżej wymienione podmioty:

Tabela 2. Jednostki objęte konsolidacją pełną

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy Kapitałowej w głosach
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	100,00%
BPS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	100,00%
BPS Leasing S.A.	100,00%
BPS Faktor S.A.	100,00%
Veni S.A.	100,00%
Con-Finance Sp. z o.o.	100,00%
FW Południe Sp. z o.o.	100,00%
Uzdrowisko Iwonicz S.A.	100,00%
Zakład Lecznicy „Uzdrowisko Nałęczów” S.A.	99,95%
Uzdrowisko Kamień Pomorski S.A.	100,00%
Uzdrowisko Konstancin-Zdrój S.A.	100,00%
UP Nieruchomości S.A.	100,00%
BPS Nieruchomości Sp. z o.o.	100,00%
BPS Doradztwo S.A. w likwidacji	100,00%
ABC Finanse S.A. w likwidacji	100,00%
QRS Finanse S.A. w likwidacji	100,00%
Solar City Szczecin Sp. z o.o. w likwidacji	100,00%

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa Kapitałowa posiadała certyfikaty inwestycyjne Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych konsolidowanych metodą pełną.

Tabela 3. Certyfikaty inwestycyjne Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy Kapitałowej w funduszu
BPS 1 NS FIZ w likwidacji	100,00%
BPS 3 NS FIZ w likwidacji	45,74%
BPS 4 NS FIZ w likwidacji	50,75%
Quantum 2 FIZ AN	100,00%
Uzdrowiska Polskie FIZ AN	100,00%
Contango 2 FIZ	100,00%
BPS Rynku Nieruchomości FIZ AN	71,73%

Jednostki objęte konsolidacją proporcjonalną

W Grupie Kapitałowej na koniec 2020 r. nie występowały jednostki objęte konsolidacją proporcjonalną.

Jednostki wyceniane metodą praw własności

W Grupie Kapitałowej na koniec 2020 r. warunki wyceny metodą praw własności spełniały następujące jednostki:

Tabela 4. Jednostki wyceniane metodą praw własności

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy Kapitałowej w jednostce/ w głosach
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp. z o.o.	45,05% / 31,65%
Quantum 4 FIZ AN w likwidacji	21,20%
Quantum 9 FIZ AN ¹	34,13%

Jednostki, które pomniejszają fundusze własne

W Grupie Kapitałowej na koniec 2020 r. nie występowały jednostki, które pomniejszały fundusze własne.

Jednostki, które nie są konsolidowane i nie pomniejszają funduszy własnych

W Grupie Kapitałowej na koniec 2020 r. nie występowały jednostki, które nie były konsolidowane i nie pomniejszały funduszy własnych.

Szczegółowe informacje dotyczące podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej znajdują się w Nocie 1.3. Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku.

¹ Fundusz jest jedynym akcjonariuszem w pięciu spółkach specjalnego przeznaczenia będących jednostkami stowarzyszonymi: G81 Inwestycje 1 S.A., G81 Inwestycje 2 S.A., G81 Inwestycje 3 S.A., G81 Inwestycje 4 S.A., G81 Inwestycje 5 S.A. Każda z tych spółek posiadała 19,8 % udziałów w jednostce stowarzyszonej BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o. Quantum 9 FIZ AN łącznie ze spółkami specjalnego przeznaczenia posiadał 100 % udziałów w podmiocie BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o.

1.3. Zarys różnic w zakresie konsolidacji

Wartości bilansowe wykazane w Sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ujęciu regulacyjnym różnią się od wartości ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A. za rok zakończony dnia 31.12.2020 roku z uwagi na wyłączenia podmiotów do celów konsolidacji ostrożnościowej (Grupa Kapitałowa skorzystała z art. 19 ust. 1 Rozporządzenia CRR).

Tabela 5. Różnice w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacyjnej (w tys. zł) [EU LI1]

	a)	b)	Wartości bilansowe pozycji				g)
			c)	d)	e)	f)	
	Wartości bilansowe wykazywane w publikowanych sprawozdaniach finansowych	Wartości bilansowe wchodzące w zakres konsolidacji regulacyjnej	Podlega ramom ryzyka kredytowego	Podlega ramom ryzyka kredytowego kontrahenta	Podlega ramom sekurytyzacji	Podlega ramom ryzyka rynkowego	Nie podlega wymogom kapitałowym lub podlega odliczeniu od kapitału
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 903 998	1 903 993	1 903 993	-	-	-	-
Należności od innych banków	697 324	680 886	680 886	-	-	-	-
- obowiązkowo wyceniane w wart. godziwej przez wynik finansowy	0	0	-	-	-	-	-
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	697 324	680 886	680 886	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	840	840	-	840	-	840	1
Należności z tytułu leasingu finansowego	466 101	480 200	480 200	-	-	-	-
Papiery wartościowe:	17 012 429	16 960 058	16 949 513	-	-	10 545	6 920
- przeznaczone do obrotu	10 545	10 545	-	-	-	10 545	11
- obowiązkowo wyceniane w wart. godziwej przez wynik finansowy	313 004	269 635	269 635	-	-	-	270
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	6 627 521	6 627 521	6 627 521	-	-	-	6 628
- wyznaczone do wyceny w wart. godziwej przez inne całkowite dochody	10 799	10 799	10 799	-	-	-	11
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	10 050 560	10 041 558	10 041 558	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	8 071 653	8 036 510	8 036 510	-	-	-	177
- obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	199 459	176 557	176 557	-	-	-	177
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	7 872 194	7 859 953	7 859 953	-	-	-	-

	a)	b)	Wartości bilansowe pozycji				g)
	Wartości bilansowe wykazywane w publikowanych sprawozdaniach finansowych	Wartości bilansowe wchodzące w zakres konsolidacji regulacyjnej	Podlega ramom ryzyka kredytowego	Podlega ramom ryzyka kredytowego kontrahenta	Podlega ramom sekurytyzacji	Podlega ramom ryzyka rynkowego	
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	14 095	484 470	484 470	-	-	-	-
Zapasy	10 696	6 677	6 677	-	-	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	403 122	126 851	126 851	-	-	-	-
Nieruchomości inwestycyjne	73 385	0	-	-	-	-	-
Wartości niematerialne	41 935	36 336	13 609	-	-	-	22 727
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	403	403	403	-	-	-	-
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	107 443	75 969	71 174	-	-	-	4 786
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	14 200	1 116	1 116	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	142 947	76 935	76 935	-	-	-	-
Aktywa razem	28 960 571	28 871 244	28 832 336	840	-	11 385	34 611
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	67	67	-	-	-	-	67
Zobowiązania wobec innych banków	23 639 001	23 634 731	-	-	-	-	23 634 731
Pochodne instrumenty finansowe	135	135	-	135	-	135	-
Zobowiązania wobec klientów	3 687 654	3 709 236	-	-	-	-	3 709 236
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	431 822	431 820	-	-	-	-	431 820
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	11 900	10 618	-	-	-	-	10 618
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	10	-	-	-	-	10
Pozostałe zobowiązania	361 765	298 648	-	-	-	-	298 648
Rezerwy	9 306	7 479	-	-	-	-	7 479
Zobowiązania razem	28 141 650	28 092 744	-	135	-	135	28 092 609

	a)	b)	Wartości bilansowe pozycji				g)
	Wartości bilansowe wykazywane w publikowanych sprawozdaniach finansowych	Wartości bilansowe wchodzące w zakres konsolidacji regulacyjnej	Podlega ramom ryzyka kredytowego	Podlega ramom ryzyka kredytowego kontrahenta	Podlega ramom sekurytyzacji	Podlega ramom ryzyka rynkowego	
Kapitał własny							
Kapitał zakładowy	438 025	438 025					
Kapitał zapasowy	349 881	374 066					
Inne całkowite dochody	9 182	10 146					
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	-96 999	-76 149					
Wynik roku bieżącego	7 287	-3 776					
Pozostałe kapitały	84 981	36 188					
Razem kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	792 357	778 500					
Przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	26 564	0					
Kapitał własny ogółem	818 921	778 500					
Suma zobowiązań i kapitału własnego	28 960 571	28 871 244					

Tabela 6. Główne źródła różnic między regulacyjnymi kwotami ekspozycji a wartościami bilansowymi w sprawozdaniach finansowych (w tys. zł) [EU LI2]

	a)	b)	c)	d)	e)
	Łącznie	Pozycje podlegające			
		Ramy ryzyka kredytowego	Ramy ryzyka kredytowego kontrahenta	Ramy sekurytyzacji	Ramy ryzyka rynkowego
1. Kwota wartości bilansowej aktywów w zakresie konsolidacji regulacyjnej (zgodnie z wzorem EU LI1)	28 871 244	28 832 336	840	-	11 385
2. Kwota wartości bilansowej zobowiązań w regulacyjnym zakresie konsolidacji (zgodnie z wzorem EU LI1)	28 092 744	-	135	-	135
3. Kwota całkowita netto w regulacyjnym zakresie konsolidacji	778 500	778 500	-	-	-
4. Kwoty pozabilansowe	1 596 220	1 596 220	-	-	-
5. Kwoty ekspozycji ujmowane do celów regulacyjnych	30 467 464	31 207 056	975	-	11 520

Tabela 7. Różnice w zakresach konsolidacji podmiotów [EU LI3]

Nazwa podmiotu	Metoda konsolidacji rachunkowości	Metoda konsolidacji regulacyjnej			Opis podmiotu
		Pełna konsolidacja	Konsolidacja metodą proporcjonalną	Nie są skonsolidowane i nie są odliczone od kapitału	
Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	Pełna	X			Działalność bankowa
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	Pełna	X			Działalność maklerska
BPS Faktor S.A.	Pełna	X			Usługi faktoringowe
BPS Leasing S.A.	Pełna	X			Usługi leasingowe
BPS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	Pełna			X	Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi
BPS Nieruchomości Sp. z o.o.	Pełna			X	Obsługa administracyjna
BPS Doradztwo S.A. w likwidacji	Pełna			X	Usługi finansowe dla przedsiębiorstw
ABC Finanse S.A. w likwidacji	Pełna			X	Obrót wierzytelnościami trudnymi
Veni S.A.	Pełna			X	Działalność produkcyjna
Uzdrowisko Iwonicz S.A.	Pełna			X	Działalność uzdrowiskowa
Uzdrowisko Kamień Pomorski S.A.	Pełna			X	Działalność uzdrowiskowa
Uzdrowisko Konstancin-Zdrój S.A.	Pełna			X	Działalność uzdrowiskowa
Zakład Lecznicy "Uzdrowisko Nałęczów" S.A.	Pełna			X	Działalność uzdrowiskowa
QRS Finanse S.A. w likwidacji	Pełna			X	Pomocnicza działalność finansowa
Con-Finance Sp. z o.o.	Pełna			X	Pomocnicza działalność finansowa
FW Południe Sp. z o.o.	Pełna			X	Działalność farm wiatrowych
Solar City Szczecin Sp. z o.o. w likwidacji	Pełna			X	Projektowanie budowlane
UP Nieruchomości S.A.	Pełna			X	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami
Contango 2 FIZ	Pełna			X	Fundusz inwestycyjny
Quantum 2 FIZ AN	Pełna			X	Fundusz inwestycyjny
BPS 1 NS FIZ w likwidacji	Pełna			X	Fundusz inwestycyjny
BPS 3 NS FIZ w likwidacji	Pełna			X	Fundusz inwestycyjny
BPS 4 NS FIZ w likwidacji	Pełna			X	Fundusz inwestycyjny
Uzdrowiska Polskie FIZ AN	Pełna			X	Fundusz inwestycyjny
BPS Rynku Nieruchomości FIZ AN	Pełna			X	Fundusz inwestycyjny
Centrum rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp. z o.o.	Praw własności			X	Usługi teleinformatyczne
Quantum 4 FIZ AN w likwidacji	Praw własności			X	Fundusz inwestycyjny
Quantum 9 FIZ AN	Praw własności			X	Fundusz inwestycyjny

2. Fundusze własne

W roku 2020 funkcjonowanie systemu zarządzania kapitałem w Grupie Kapitałowej opierało się na poniższych regulacjach zewnętrznych:

- 1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (z późn. zm.);
- 2) Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym;
- 3) Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku (z późn. zm.);
- 4) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Prezentowane dane są zgodne z zakresem konsolidacji zastosowanym w ramach opublikowanego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku.

Fundusze własne Grupy Kapitałowej stanowią sumę kapitału Tier I i kapitału Tier II. W skład kapitału Tier I wchodzi kapitał podstawowy Tier I. Grupa Kapitałowa nie posiada kapitału dodatkowego Tier I.

W skład kapitału podstawowego Tier I wchodzi:

- 1) instrumenty kapitałowe;
- 2) akcje emisyjne związane z instrumentami kapitałowymi;
- 3) zyski zatrzymane;
- 4) skumulowane inne całkowite dochody;
- 5) kapitał rezerwowy;
- 6) fundusze ogólne ryzyka bankowego.

Kapitał podstawowy Tier I korygowany jest o:

- 1) korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych;
- 2) wartości niematerialne;
- 3) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych;
- 4) inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I (wynikające z zastosowania MSSF9).

W skład kapitału Tier II wchodzi zobowiązania podporządkowane.

Tabela 8. Struktura funduszy własnych Grupy Kapitałowej

Wyszczególnienie	31.12.2020 (w tys. zł)	Struktura
Kapitał Tier I	692 350	65,6%
Kapitał podstawowy Tier I	692 350	65,6%
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	605 552	57,4%
Zyski zatrzymane	-96 999	-9,2%
Inne całkowite dochody	9 182	0,9%
Kapitał rezerwowy	205 894	19,5%
Fundusz ogólne ryzyka bankowego	24 500	2,3%
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	-7 162	-0,7%
Wartości niematerialne	-28 327	-2,7%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	-36 179	-3,4%
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	15 889	1,5%
Kapitał dodatkowy Tier I	0	0,0%
Kapitał Tier II	362 912	34,4%
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	362 912	34,4%
FUNDUSZE WŁASNE	1 055 262	100,0%

Szczegółowy opis głównych cech instrumentów kapitałowych, które składają się na fundusze własne Banku w podziale na kapitał podstawowy Tier I oraz kapitał Tier II, według załącznika II do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 9. Zestawienie głównych cech instrumentów w kapitale Tier I oraz Tier II (zgodnie z załącznikiem II do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013) na dzień 31 grudnia 2020 r.

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria A	Akcje seria B	Akcje seria C	Akcje seria D	Akcje seria E	Akcje seria F
1	Emitent	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku publicznym)	-	-	-	-	-	-
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym							
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-skonsolidowanym / na poziomie jednostkowym oraz sub-skonsolidowanym)	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone zgodnie z systemem prawnym)	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w tys. PLN, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	2 000	12 000	4 000	2 000	1 865	1 518
9	Wartość nominalna instrumentu (w tys. PLN)	2 000	12 000	4 000	2 000	1 865	1 518
9a	Cena emisyjna	1,00 zł	1,00 zł	1,00 zł	1,00 zł	1,00 zł	1,00 zł
9b	Cena wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
10	Klasyfikacja księgowa	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny
11	Pierwotna data emisji	2001-12-10	2001-12-10	2001-12-10	2001-12-10	2001-12-10	2001-12-10
12	Wieczyste czy terminowe	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste
13	Pierwotny termin zapadalności	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
15	Termin wykupu opcjonalnego, termin wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
16	Kolejne terminy wykupu, jeśli dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Kupony / dywidendy							
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria A	Akcje seria B	Akcje seria C	Akcje seria D	Akcje seria E	Akcje seria F
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	nie	nie	nie	nie	nie	nie
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem terminu)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem kwoty)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe
21	Istnienie opcji z opc. rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie	nie	nie	nie	nie	nie
22	Niekumulowane czy skumulowane	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne
23	Zamienne lub niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne
24	Jeśli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące wymianę	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
25	Jeśli zamienne, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
26	Jeśli zamienne, wskaźnik konwersji	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
27	Jeśli zamienne, zmiana obowiązkowa czy opcjonalna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	nie	nie	nie	nie	nie	nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
32	W przyp. odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
33	W przyp. odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego, w odniesieniu do danego instrumentu)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	nie	nie	nie	nie	nie	nie
37	Jeśli tak, należy określić niezgodne cechy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria H	Akcje seria I	Akcje seria J	Akcje seria K	Akcje seria L	Akcje seria M
1	Emitent	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku publicznym)	-	-	-	-	-	-
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym							
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-skonsolidowanym / na poziomie jednostkowym oraz sub-skonsolidowanym)	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone zgodnie z systemem prawnym)	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w tys. PLN, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	174 326	35 000	66 623	115 461	36 275	59 008
9	Wartość nominalna instrumentu (w tys. PLN)	74 864	35 000	66 623	115 461	14 708	24 000
9a	Cena emisyjna	2,35 zł	1,00 zł	1,00 zł	1,00 zł	2,50 zł	2,50 zł
9b	Cena wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
10	Klasyfikacja księgową	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny
11	Pierwotna data emisji	2002-03-12	2003-12-03	2011-05-13	2012-03-07	2014-03-07	2015-03-17
12	Wieczyste czy terminowe	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste
13	Pierwotny termin zapadalności	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
15	Termin wykupu opcjonalnego, termin wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
16	Kolejne terminy wykupu, jeśli dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Kupony / dywidendy							
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	nie	nie	nie	nie	nie	nie

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria H	Akcje seria I	Akcje seria J	Akcje seria K	Akcje seria L	Akcje seria M
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem terminu)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem kwoty)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe
21	Istnienie opcji z opc. rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie	nie	nie	nie	nie	nie
22	Niekumulowane czy skumulowane	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne
23	Zamienne lub niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne
24	Jeśli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące wymianę	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
25	Jeśli zamienne, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
26	Jeśli zamienne, wskaźnik konwersji	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
27	Jeśli zamienne, zmiana obowiązkowa czy opcjonalna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	nie	nie	nie	nie	nie	nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
32	W przyp. odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
33	W przyp. odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego, w odniesieniu do danego instrumentu)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	nie	nie	nie	nie	nie	nie
37	Jeśli tak, należy określić niezgodne cechy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria N	Akcje seria O	Akcje seria P	Akcje seria R	Akcje seria S	Akcje seria T	Akcje seria W
1	Emitent	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku publicznym)	-	-	-	-	-	-	-
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym								
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-skonsolidowanym / na poziomie jednostkowym oraz sub-skonsolidowanym)	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone zgodnie z systemem prawnym)	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w tys. PLN, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	140	29 559	30	5 594	29 504	46 557	34 175
9	Wartość nominalna instrumentu (w tys. PLN)	58	12 022	15	2 278	12 000	18 936	13 899
9a	Cena emisyjna	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł
9b	Cena wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
10	Klasyfikacja księgowa	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny
11	Pierwotna data emisji	2015-03-17	2016-03-16	2016-03-16	2016-04-08	2016-04-08	2016-11-04	2017-01-09
12	Wieczyste czy terminowe	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste
13	Pierwotny termin zapadalności	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
15	Termin wykupu opcjonalnego, termin wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
16	Kolejne terminy wykupu, jeśli dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Kupony / dywidendy								
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria N	Akcje seria O	Akcje seria P	Akcje seria R	Akcje seria S	Akcje seria T	Akcje seria W
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem terminu)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem kwoty)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe
21	Istnienie opcji z opc. rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
22	Niekumulowane czy skumulowane	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne
23	Zamienne lub niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne
24	Jeśli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące wymianę	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
25	Jeśli zamienne, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
26	Jeśli zamienne, wskaźnik konwersji	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
27	Jeśli zamienne, zmiana obowiązkowa czy opcjonalna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
32	W przyp. odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
33	W przyp. odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego, w odniesieniu do danego instrumentu)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
37	Jeśli tak, należy określić niezgodne cechy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria Z	Akcje seria AA	Akcje seria AB	Akcje seria AC	Akcje seria AD	Akcje seria AE	Akcje seria AF
1	Emitent	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku publicznym)	-	-	-	-	-	-	-
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym								
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-skonsolidowanym) / na poziomie jednostkowym oraz sub-skonsolidowanym)	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone zgodnie z systemem prawnym)	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w tys. PLN, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	9 835	32 759	2 003	6 203	6 264	1 380	2 445
9	Wartość nominalna instrumentu (w tys. PLN)	4 000	13 338	831	2 534	2 518	559	998
9a	Cena emisyjna (w zł)	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł
9b	Cena wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
10	Klasyfikacja księgowa	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny
11	Pierwotna data emisji	2017-01-10	2017-12-22	2018-02-08	2018-06-29	2019-01-18	2019-03-01	2020-07-02
12	Wieczyste czy terminowe	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste
13	Pierwotny termin zapadalności	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
15	Termin wykupu opcjonalnego, termin wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
16	Kolejne terminy wykupu, jeśli dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Kupony / dywidendy								
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria Z	Akcje seria AA	Akcje seria AB	Akcje seria AC	Akcje seria AD	Akcje seria AE	Akcje seria AF
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem terminu)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem kwoty)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe
21	Istnienie opcji z opc. rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
22	Niekumulowane czy skumulowane	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne	niekumulacyjne
23	Zamienne lub niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne
24	Jeśli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące wymianę	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
25	Jeśli zamienne, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
26	Jeśli zamienne, wskaźnik konwersji	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
27	Jeśli zamienne, zmiana obowiązkowa czy opcjonalna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
32	W przyp. odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
33	W przyp. odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego, w odniesieniu do danego instrumentu)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
37	Jeśli tak, należy określić niezgodne cechy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Obligacje BPS0222	Obligacje BPS0925	Obligacje BPS0326	Obligacje BPS0228	Obligacje BPS0328	Obligacje BPS1029	Obligacje BPS1029A
1	Emitent	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku publicznym)	-	-	-	-	-	-	-
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym								
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II	Tier II
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-skonsolidowanym / na poziomie jednostkowym oraz sub-skonsolidowanym)	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone zgodnie z systemem prawnym)	obligacje podporządkowane	obligacje podporządkowane	obligacje podporządkowane	obligacje podporządkowane	obligacje podporządkowane	obligacje podporządkowane	obligacje podporządkowane
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w tys. PLN, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	10 506	39 305	83 900	40 000	55 600	36 000	47 600
9	Wartość nominalna instrumentu (w tys. PLN)	46 116	41 875	83 900	40 000	55 600	36 000	47 600
9a	Cena emisyjna (w zł)	100 zł	100 zł	100 zł	400 000 zł	400 000 zł	400 000 zł	400 000 zł
9b	Cena wykupu (w zł)	100 zł	100 zł	100 zł	400 000 zł	400 000 zł	400 000 zł	400 000 zł
10	Klasyfikacja księgowa	Zobowiązanie - koszt zamortyzowany	Zobowiązanie - koszt zamortyzowany	Zobowiązanie - koszt zamortyzowany	Zobowiązanie - koszt zamortyzowany	Zobowiązanie - koszt zamortyzowany	Zobowiązanie - koszt zamortyzowany	Zobowiązanie - koszt zamortyzowany
11	Pierwotna data emisji	2015-02-20	2015-09-21	2016-03-30	2018-02-26	2018-03-19	2019-10-14	2019-10-29
12	Wieczyste czy terminowe	terminowe	terminowe	terminowe	terminowe	terminowe	terminowe	terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	2022-02-20	2025-09-21	2026-03-30	2028-02-26	2028-03-19	2029-10-14	2029-10-29
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak
15	Termin wykupu opcjonalnego, termin wykupu warunkowego oraz kwota wykupu (w tys. PLN)	2021-03-31 46 116	2020-09-21 41 875	2026-03-30 83 900	2023-02-26 40 000	2023-03-19 55 600	2024-10-15 36 000	2024-10-30 47 600
16	Kolejne terminy wykupu, jeśli dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Kupony / dywidendy								
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	WIBOR 6M + marża	WIBOR 6M + marża	WIBOR 6M + marża	WIBOR 6M + marża	WIBOR 6M + marża	WIBOR 6M + marża	WIBOR 6M + marża
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłac. dywidendy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Obligacje BPS0222	Obligacje BPS0925	Obligacje BPS0326	Obligacje BPS0228	Obligacje BPS0328	Obligacje BPS1029	Obligacje BPS1029A
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem terminu)	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem kwoty)	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
22	Niekumulowane czy skumulowane	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny
23	Zamienne lub niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne
24	Jeśli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące wymianę	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
25	Jeśli zamienne, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
26	Jeśli zamienne, wskaźnik konwersji	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
27	Jeśli zamienne, zmiana obowiązkowa czy opcjonalna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instr., na który można dokonać zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
33	W przyp. odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wart.	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkow. w przyp. likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośr. uprzywilejow., w odniesieniu do danego instrumentu)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
37	Jeśli tak, należy określić niezgodne cechy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Dodatkowo, Bank rozpoznaje w ramach kapitału Tier II zobowiązanie podporządkowane w postaci 10-letniej pożyczki otrzymanej z Funduszu Zabezpieczającego w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS, w kwocie 50 mln zł.

Tabela 10. Główne cechy pożyczki podporządkowanej udzielonej ze środków Funduszu Zabezpieczającego w SSOZ BPS

Nazwa wierzyciela	Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS
Rodzaj zobowiązania	Pożyczka podporządkowana
Waluta	PLN
Kwota	50 000 000 zł
Data udzielenia	20 czerwca 2018 r.
Data spłaty	20 czerwca 2028 r.
Data zaliczenia do funduszy własnych	5 lipca 2018 r.
Oprocentowanie	Stopa referencyjna + marża 1 %

Informacje na temat charakteru i kwot poszczególnych pozycji funduszy własnych, według załącznika VI do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 11. Fundusze własne Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2020 r. (w tys. zł)

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR
Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe			
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	642 493	art. 26 ust 1, art. 27, 28, 29
	w tym: instrument typu 1	0	wykaz ENUB, o którym mowa w art.. 26 ust 3
	w tym: instrument typu 2	0	wykaz ENUB, o którym mowa w art.. 26 ust 3
	w tym: instrument typu 3	0	wykaz ENUB, o którym mowa w art.. 26 ust 3
2	Zyski zatrzymane	-96 999	art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	215 076	art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	24 500	art. 26 ust. 1 lit. f)
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	0	art. 486 ust. 2
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)	0	art. 84
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend	0	art. 26 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	785 070	Suma wierszy 1-5a

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne			
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-7 162	art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-28 327	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37
9	Zbiór pusty w UE	0	
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	0	art. 33 ust. 1 lit. a)
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty	0	art. 36 ust. 1 lit. d), art. 40 i 159,
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)	0	art. 32 ust. 1
14	Zyski lub stary z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji	0	art. 33 ust. lit. b)
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. e), art. 41
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	-36 941	art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli te podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. g), art. 44
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. h), art. 43, 45 i 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79,
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. i), art. 43, 45, 47, art. 48 ust. 1 lit. b), art. 49 ust. 1-3, art. 79
20	Zbiór pusty w UE	0	
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia	0	art. 36 ust. 1 lit. k)
20b	w tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (i), art. 89-91

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR
20c	w tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (ii), art. 243 ust. 1 lit. b), art. 244 ust. 1 lit. b), art. 258
20d	w tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (iii), art. 379 ust. 3
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	-36 179	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a)
22	Kwota przekraczająca próg 17,65 % (kwota ujemna)	0	art. 48 ust. 1
23	w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0	art. 36 ust. 1 lit. i), art. 48 ust. 1 lit. b)
24	Korekty wynikające z MSSF 9 w okresie przejściowym	15 889	
25	w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	0	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a)
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. a)
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. l)
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. j)
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-92 720	Suma wierszy 7-20a, 21, 22, 24 oraz 25a-27
29	Kapitał podstawowy Tier I	692 350	Wiersz 6 minus wiersz 28
Kapitał dodatkowy Tier I: Instrumenty			
30	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne, w tym:	0	art. 51 i 52
31	w tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	0	
32	w tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	0	
33	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	0	art. 486 ust. 3
34	Kwalifikujący się kapitał Tier I uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier I (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich	0	art. 85 i 86
35	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	0	art. 486 ust. 3
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	0	Suma wierszy 30, 33 i 34
Kapitał dodatkowy Tier I: korekty regulacyjne			

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR
37	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I (kwota ujemna)	0	art. 52 ust. 1 lit. b), art. 56 lit. a), art. 57
38	Bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	0	art. 56 lit. b), art. 58
39	Bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	art. 56 lit. c), art. 59, 60 i 79
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	art. 56 lit. c), art. 59 i 79
41	Zbiór pusty w UE	0	
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II, które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (kwota ujemna)	0	art. 56 lit. e)
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	0	Suma wierszy 37-42
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0	Wiersz 36 minus wiersz 43
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	692 350	Suma wierszy 29 i 44
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	362 912	art. 62 i 63
47	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	0	art. 486 ust. 4
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I nieuwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich	0	art. 87 i 88
49	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	0	art. 486 ust. 4
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	0	art. 62 lit. c) i d)
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	362 912	
52	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)	0	art. 63 lit. b) ppkt (i), art. 66 lit. a), art. 67

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	0	art. 66 lit. b), art. 68
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II oraz pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	art. 66 lit. c), art. 69, 70 i 79
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	art. 66 lit. d), art. 69 i 79
56	Zbiór pusty w UE	0	
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0	Suma wierszy 52-56
58	Kapitał Tier II	362 912	Wiersz 51 minus wiersz 57
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	1 055 262	Suma wierszy 45 i 58
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	8 121 833	
Współczynniki i bufony kapitałowe			
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	8,52%	art. 92 ust. 2 lit. a)
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	8,52%	art. 92 ust. 2 lit. b)
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,99%	art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	7,10%	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych art. 128, 129, 130, 131, 133
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,50%	
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0,00%	
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0,00%	
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0,10%	
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	4,02%	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych art. 128

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR
Kwoty poniżej progów odliczeń (przed wazaniem ryzyka)			
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	15 915	art. 36 ust. 1 lit. h), art. 45, 46, art. 472 ust. 10, art. 56 lit c), art. 59, 60, art. 66 lit c), art. 69, 70
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	0	art. 36 ust. 1 lit. i), art. 45, 48
74	Zbiór pusty w UE	0	
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	71 264	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	0	art. 62
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	0	art. 62
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)	0	art. 62
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów	0	art. 62
Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 1 stycznia 2022 r.)			
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0	art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0	art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0	art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3 i 5
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0	art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3 i 5
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0	art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0	art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5

3. Adekwatność kapitałowa

3.1. Regulacyjne wymogi kapitałowe - kwota ekspozycji na ryzyko

Na dzień 31 grudnia 2020 r. skala działalności handlowej Banku i Grupy Kapitałowej była znacząca, dlatego też wyliczane były następujące wymogi kapitałowe:

- 1) ryzyko kredytowe – w tym ryzyko kredytowe instrumentów z księgi bankowej oraz ryzyko kredytowe kontrahenta;
- 2) ryzyko rynkowe – w tym ryzyko ogólne i szczególne pozycji w instrumentach kapitałowych i instrumentach dłużnych;
- 3) ryzyko operacyjne.

W zakresie ryzyka kredytowego na potrzeby sprawozdawcze Grupa Kapitałowa stosuje metodę standardową (SA), obejmującą wykorzystanie parametrów regulacyjnych wskazanych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

Tabela 12. Kwota ekspozycji i wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta według klas ekspozycji na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Kwota ekspozycji	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	15 166 502	22 069
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	4 104 948	64 312
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	16	3
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	3 444 871	16 662
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	2 062 012	134 343
Ekspozycje detaliczne	1 585 877	69 167
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1 993 222	73 659
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	727 238	74 518
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	6 707	805
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	179 675	13 786
Ekspozycje kapitałowe	136 777	11 627
Inne pozycje	1 150 802	83 907
Razem	30 558 646	564 857

Tabela 13. Ekspozycje podlegające ryzyku kredytowemu według rodzaju ekspozycji według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Rodzaj ekspozycji	Całkowita ekspozycja netto po odliczeniu korekt wartości i rezerw	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje bilansowe podlegające ryzyku kredytowemu	29 120 582	6 867 966	549 437
Ekspozycje pozabilansowe podlegające ryzyku kredytowemu	1 438 064	192 748	15 420
Razem	30 558 646	7 060 714	564 857

Tabela 14. Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta według wagi ryzyka kontrahenta (w tys. zł)

Waga ryzyka	Całkowita ekspozycja netto po odliczeniu korekt wartości i rezerw	Ekspozycja ważona ryzykiem	8% ekspozycji ważonej ryzykiem
0%	17 376 065	0	0
20%	5 311 596	1 045 224	83 618
25%	8 734	2 620	210
34%	1 414 097	488 340	39 067
35%	267 983	130 406	10 432
50%	2 565	1 334	107
75%	1 585 877	864 588	69 167
100%	4 006 265	3 616 056	289 285
150%	447 972	658 197	52 656
250%	137 491	253 948	20 316
RAZEM	30 558 646	7 060 714	564 857

W obszarze ryzyka rynkowego oraz ryzyka z tytułu korekty wyceny kredytowej Grupa Kapitałowa wykorzystuje metody standardowe w zgodzie z wymogami regulacyjnymi określonymi w Rozporządzeniu CRR.

Tabela 15. Kwota ekspozycji i wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie		Kwota ekspozycji	Wymóg kapitałowy
1.	Ryzyko pozycji	86 304	6 904
2.	Ryzyko związane z korektą wyceny kredytowej	16	1
3.	Ryzyko dużych ekspozycji, przekraczających limity nadzorcze	0	0
4.	Ryzyko walutowe	0	0
5.	Ryzyko szczególne stopy procentowej związane z pozycjami sekurytyzacyjnymi	0	0
6.	Ryzyko rozliczenia	0	0
7.	Razem	86 320	6 905

W zakresie ryzyka operacyjnego wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego liczony jest metodą podstawowego wskaźnika BIA (Basic Indicator Approach), zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

Kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne wyliczona za 2020 r. dla Grupy Kapitałowej wyniosła 974 799 tys. zł, natomiast wymóg kapitałowy ukształtował się na poziomie 77 984 tys. zł.

Tabela 16. Kwoty ekspozycji na ryzyko oraz wymogi kapitałowe ujawniane zgodnie z art. 438 lit. c-f Rozporządzenia CRR (w tys. zł) [EU OV1]

		Aktywa ważone ryzykiem		Minimalne wymogi kapitałowe
		2020	2019	2020
	1. Ryzyko kredytowe (z wyjątkiem ryzyka kredytowego kontrahenta)	6 988 140	7 424 774	559 051
art. 438 lit. c) i d)	2. w tym metoda standardowa	6 988 140	7 424 774	559 051
art. 438 lit. c) i d)	3. w tym podstawowa metoda IRB (FIRB)	0	0	0
art. 438 lit. c) i d)	4. w tym zaawansowana metoda IRB (AIRB)	0	0	0
art. 438 lit. d)	5. w tym metoda IRB kapitału zgodnie z uproszczoną metodą ryzyka ważonego lub metodą modeli wewnętrznych	0	0	0
art. 107, art. 438 lit. c) i d)	6. Ryzyko kredytowe kontrahenta	1 326	267	106
art. 438 lit. c) i d)	7. w tym metoda wyceny według wartości rynkowej	1 310	188	105
art. 438 lit. c) i d)	8. w tym wycena pierwotnej wartości ekspozycji	0	0	0
	9. w tym metoda standardowa	0	0	0
	10. w tym metoda modeli wewnętrznych (IMM)	0	0	0
art. 438 lit. c) i d)	11. w tym kwota ekspozycji z tyt. swoich wkładów do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	0	0	0

art. 438 lit. c) i d)	12. w tym aktualizacja wyceny kredytowej	16	79	1
art. 438 lit. e)	13. Ryzyko rozliczenia	0	0	0
art. 449 lit. o) i i)	14. Ekspozycje sekurytyzacyjne w portfelu bankowym (po uwzględnieniu ograniczenia)	0	0	0
	15. w tym metoda IRB	0	0	0
	16. w tym metoda formuły nadzorczej (SFA) IRB	0	0	0
	17. w tym metoda wewnętrznych oszacowań (IAA)	0	0	0
	18. w tym metoda standardowa	0	0	0
art. 438 lit. e)	19. Ryzyko rynkowe	86 304	1 408	6 904
	20. w tym metoda standardowa	86 304	1 408	6 904
	21. w tym metoda modeli wewnętrznych	0	0	0
art. 438 lit. e)	22. Duże ekspozycje	0	0	0
art. 438 lit. f)	23. Ryzyko operacyjne	974 799	948 457	77 984
	24. W tym metoda wskaźnika bazowego	974 799	948 457	77 984
	25. W tym metoda standardowa	0	0	0
art. 437 ust. 2), art. 48 i art. 60	26. W tym metoda zaawansowanego pomiaru	0	0	0
art. 500	27. Kwoty poniżej progów dla odliczenia (podlegające wadze ryzyka 250%)	71 264	68 173	5 701
	28. Korekta dla dolnej granicy	0	0	0
	29. Łącznie	8 121 833	8 443 079	649 747

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa Kapitałowa utrzymywała fundusze własne na poziomie 1 055 262 tys. zł. Łączny współczynnik kapitałowy Grupy Kapitałowej wyniósł 13,0 %, a współczynniki kapitału podstawowego Tier I oraz kapitału Tier I ukształtowały się na poziomie 8,5 %. Grupa Kapitałowa spełniła wymogi w zakresie funduszy własnych określonych w art. 92 ust. 1 Rozporządzenia 575/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

Tabela 17. Fundusze własne Grupy Kapitałowej, łączna kwota ekspozycji na ryzyko (w tys. zł) oraz wskaźniki kapitałowe

Wyszczególnienie	31.12.2020
Fundusze własne	1 055 262
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	8 121 833
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	8,5%
Współczynnik kapitału Tier I	8,5%
Łączny współczynnik kapitałowy	13,0%

3.2. Wpływ MSSF 9 na adekwatność kapitałową

Od 1 stycznia 2018 roku obowiązuje nowy standard rachunkowości MSSF 9 Instrumenty finansowe, który zastąpił standard MSR 39 Instrumenty finansowe. Zmianie uległy klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych, rozpoznawanie i kalkulacja utraty ich wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń.

Z uwagi na fakt, iż wprowadzenie nowego standardu mogłoby doprowadzić do nagłego znacznego zwiększenia rezerw na oczekiwane straty kredytowe, a co za tym idzie do nagłego spadku kapitału podstawowego Tier I, wprowadzono rozwiązanie przejściowe uregulowane Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady 2017/2395 z dnia 17 grudnia 2017 r., które minimalizuje negatywny wpływ nowego modelu pomiaru utraty wartości. Banki mogą więc stosować przepisy przejściowe łagodzące wpływ wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne i powiększać kapitał podstawowy Tier I przez okres 5 lat począwszy od dnia 1 stycznia 2018 roku, o kwotę korekty obliczanej z zastosowaniem współczynników amortyzacji, obniżających co roku jej wartość.

Bank BPS S.A. podjął decyzję o stosowaniu przepisów przejściowych przewidzianych w Rozporządzeniu nr 2017/2395, co oznacza, że na potrzeby kalkulacji współczynnika adekwatności kapitałowej, Bank uwzględni współczynniki amortyzacji wpływu zastosowania rozwiązań MSSF 9 na kapitał podstawowy Tier I.

Tabela 18. Porównanie funduszy własnych instytucji oraz współczynnika kapitałowego oraz wskaźnika dźwigni finansowej z uwzględnieniem i bez uwzględnienia zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 i analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2019	2020
Dostępny kapitał (kwoty)			
1	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	669 705	692 350
2	Kapitał podstawowy Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	650 411	676 462
2a	Kapitał podstawowy Tier 1, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zgodnie z art. 468 Rozporządzenia*	669 705	692 350
3	Kapitał Tier 1	669 705	692 350
4	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	650 411	676 462
4a	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zgodnie z art. 468 Rozporządzenia*	669 705	692 350
5	Łączny kapitał	1 044 429	1 055 262
6	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	1 025 136	1 039 373
6a	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zgodnie z art. 468 Rozporządzenia*	1 044 429	1 055 262

Lp.	Wyszczególnienie	2019	2020
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)			
7	Aktywa ważone ryzykiem ogółem	8 443 079	8 121 833
8	Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	8 423 999	8 107 555
Współczynniki kapitałowe			
9	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	7,93%	8,52%
10	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	7,72%	8,34%
10a	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zgodnie z art. 468 Rozporządzenia*	7,93%	8,52%
11	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	7,93%	8,52%
12	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	7,72%	8,34%
12a	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zgodnie z art. 468 Rozporządzenia*	7,93%	8,52%
13	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,37%	12,99%
14	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	12,17%	12,82%
14a	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zgodnie z art. 468 Rozporządzenia*	12,37%	12,99%
Wskaźnik dźwigni finansowej			
15	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	28 074 980	29 385 772
16	Wskaźnik dźwigni finansowej	2,39%	2,36%
17	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	2,32%	2,30%
17a	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zgodnie z art. 468 Rozporządzenia*	2,39%	2,36%

* Bank nie stosuje tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR. Zaraportowane współczynniki kapitałowe, w tym wskaźnik dźwigni finansowej oraz kapitał Tier 1 odzwierciedlają już w pełni wpływ niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

4. Bufory kapitałowe

Zgodnie z Rozporządzeniem nr 575/2013 oraz ustawą o nadzorze makroostrożnościowym, instytucje finansowe mają obowiązek utrzymywania dodatkowych buforów kapitałowych ponad poziomy minimalne określone w Rozporządzeniu CRR. Bufory powinny być pokrywane kapitałem podstawowym typu Tier I. Zgodnie z ww. ustawą, na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa Kapitałowa posiadała:

- 1) wskaźnik bufora zabezpieczającego;
 Bufor zabezpieczający obowiązuje wszystkie banki. Sukcesywnie, co roku, był on zwiększany do ostatecznego, stałego poziomu równego 2,5 % w 2019 roku;
- 2) wskaźnik bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym;
 Komisja Nadzoru Finansowego, na podstawie przepisów ustawy o nadzorze makroostrożnościowym i po uwzględnieniu opinii Komitetu Stabilności Finansowej, zidentyfikowała Bank jako inną instytucję o znaczeniu systemowym i nałożyła na Bank bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości równoważnej 0,1 % łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia nr 575/2013;
- 3) wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla instytucji;
 Na podstawie art. 83 oraz art. 96 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, od dnia 1 stycznia 2016 r. wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0 % dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP. Według stanu na 31.12.2020 r. ekspozycja kredytowa Grupy Kapitałowej skupiona była na terytorium Polski, w związku z tym kwota bufora antycyklicznego wynosiła 0 zł.

Z uwagi na niekorzystne warunki na światowych rynkach będące skutkiem pandemii Covid-19, w dniu 19 marca 2020 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Finansów uchylające rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 r. w sprawie bufora ryzyka systemowego, który kształtował się na poziomie 3 % łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia nr 575/2013.

Tabela 19. Minimalne poziomy współczynników kapitałowych dla Grupy Kapitałowej na koniec 2020 roku

Wyszczególnienie	CET 1	T 1	TCR
Wskaźnik kapitałowy	4,50%	6,00%	8,00%
Bufor zabezpieczający	2,50%	2,50%	2,50%
Bufor ryzyka systemowego	0,00%	0,00%	0,00%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,10%	0,10%	0,10%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%	0,00%
Łączny wskaźnik kapitałowy z uwzględnieniem buforów	7,10%	8,60%	10,60%

W chwili obecnej Bank zobligowany jest do utrzymywania łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 10,6 %, natomiast współczynnika kapitału Tier I

na minimalnym poziomie 8,6 %. Generowane przez Bank wskaźniki kapitałowe kształtują się powyżej wielkości wynikających z obowiązujących norm nadzorczych w tym obszarze.

5. Kapitał wewnętrzny

Grupa Kapitałowa wyznacza kapitał wewnętrzny zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, w oparciu o wewnętrzną Instrukcję funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP). Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy Kapitałowej oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka. W procesie oceny istotności wpływu poszczególnych rodzajów ryzyka na działalność Grupy Kapitałowej oceniane są następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne, koncentracji, walutowe, rynkowe instrumentów finansowych w księdze handlowej, płynności, cyklu gospodarczego, kapitałowe, strategiczne, reputacji, modeli, transferowe i kraju, braku zgodności, wyniku finansowego oraz nadmiernej dźwigni. Dla ryzyk ocenionych jako istotne wyznaczony zostaje kapitał wewnętrzny. Wielkość kapitału wewnętrznego Grupy Kapitałowej obliczana jest jako suma wszystkich skwantyfikowanych w jednostkach pieniężnych rodzajów ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku kapitał wewnętrzny alokowany został na następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, operacyjne, rynkowe, CVA, stopy procentowej w księdze bankowej, kapitałowe, cyklu gospodarczego oraz nadmiernej dźwigni.

Łączna kwota kapitału wewnętrznego oszacowana została na poziomie 904 823 tys. zł, a jego udział w kapitale dostępnym na pokrycie ryzyka wyniósł 85,74 %. Nadwyżka funduszy własnych nad kapitałem alokowanym na ryzyka Filaru I oraz II pozwoliła na osiągnięcie omawianej relacji na poziomie korzystniejszym zarówno w porównaniu do limitu wynikającego z przepisów nadzorczych, jak i ustalonego w regulacjach wewnętrznych.

6. Wskaźnik dźwigni finansowej

Wskaźnik dźwigni finansowej wyznaczany jest w oparciu o postanowienia art. 429 Rozporządzenia nr 575/2013. Wartość tego wskaźnika podlega limitowaniu określającemu akceptowalny poziom ryzyka występującego w działalności prowadzonej przez Bank/Grupę Kapitałową, jak również cyklicznemu monitoringowi i raportowaniu. Limit jest aktualizowany w ramach przeprowadzanego corocznego przeglądu polityki kapitałowej, a w przypadku jego niedotrzymania przygotowywane są propozycje działań zaradczych ograniczających poziom ekspozycji na ryzyko w tym obszarze.

Według stanu na 31.12.2020 r. wskaźnik dźwigni finansowej kalkulowany był jako relacja kapitału Tier I według definicji przejściowej w rozumieniu rozwiązań przejściowych wynikających z wdrożenia MSSF9 do miary ekspozycji całkowitej i wyrażony jako wartość procentowa. Ekspozycja całkowita stanowi sumę wartości ekspozycji określonych zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10 października 2014 r. z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu kapitału Tier I.

Tabela 20. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni zgodnie z tabelą LRSum z Rozporządzenia 2016/200, według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota mająca zastosowanie
1.	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	28 960 571
2.	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	0
3.	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	0
4.	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	0
5.	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	0
6.	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	454 909
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	0
EU-6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	0
7.	Inne korekty	-29 708
8.	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	29 385 772

Tabela 21. Wspólne ujawnianie wskaźnika dźwigni zgodnie z tabelą LRCom Rozporządzenia 2016/200, według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w Rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1.	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	29 118 422
2.	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-189 719
3.	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	28 928 703

Lp.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w Rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4.	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	907
5.	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	1 253
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	0
6.	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, jeżeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	0
7.	(Odliczenia aktywów wiarytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	0
8.	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	0
9.	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	0
10.	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	0
11.	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4–10)	2 160
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych		
12.	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	0
13.	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wiarytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	0
14.	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	0
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429b ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0
15.	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	0
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	0
16.	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12–15a)	0

Lp.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w Rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17.	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	1 439 390
18.	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-984 481
19.	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	454 909
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		
EU-19a	(Wyłączenie ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowych i pozabilansowych))	0
EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe))	0
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20.	Kapitał Tier I	692 350
21.	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	29 385 772
Wskaźnik dźwigni		
22.	Wskaźnik dźwigni	2,36%
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	Przejściowe
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0

Tabela 22. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) zgodnie z tabelą LRSpl z Rozporządzenia 2016/200, według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w Rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	29 118 422
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	29 118 422
EU-4	Obligacje zabezpieczone	0
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	15 166 502
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	3 949 948
EU-7	Institucje	2 823 904
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1 925 903
EU-9	Ekspozycje detaliczne	1 296 749
EU-10	Przedsiębiorstwa	1 756 986
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	724 454
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	1 473 976

Na poziom wskaźnika dźwigni w roku 2020 wpływ miały następujące czynniki:

- wzrost miary ekspozycji całkowitej, głównie w rezultacie zwiększenia wartości papierów wartościowych oraz należności od innych banków,
- wzrost kapitału Tier I, przede wszystkim w efekcie zwiększenia kapitału rezerwowego (m.in. zaliczenie wyniku finansowego netto za rok poprzedni), zmniejszenia ujemnej wartości zysków zatrzymanych w poprzednich latach oraz mniejszej kwoty odliczeń z tytułu wartości niematerialnych,
- uwzględnienie okresów przejściowych w zakresie wyliczania kapitału Tier I.

Zarządzanie ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej

Ryzyko nadmiernej dźwigni to ryzyko wynikające z podatności Banku/Grupy Kapitałowej na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących plan finansowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny

pozostałych aktywów Banku/Grupy Kapitałowej.

Celem zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest zapewnienie właściwej relacji pomiędzy wielkością kapitału Tier I i sumą aktywów bilansowych oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych Banku/Grupy Kapitałowej.

Do podstawowych zadań Banku, jako podmiotu dominującego w Grupie Kapitałowej, należy zapewnienie odpowiedniego poziomu płynności całemu Zrzeszeniu Banku. Równocześnie, zgodnie z Umową Zrzeszenia, zrzeszone banki spółdzielcze mają obowiązek deponowania w Banku nadwyżek środków finansowych, które są lokowane przez Bank w bezpieczne, tj. niegenerujące ryzyka kredytowego, papiery wartościowe. Ze względu na uwarunkowany zewnętrznymi przepisami model biznesowy, Bank pozbawiony jest więc możliwości swobodnego zarządzania istotną częścią swojej sumy bilansowej, a tym samym kształtowania poziomu wskaźnika dźwigni. Dlatego też, przyjmuje się, że Bank/Grupa Kapitałowa, akceptuje limit alokacji kapitału na pokrycie ryzyka nadmiernej dźwigni na poziomie nie wyższym niż 1 % funduszy własnych Banku/Grupy Kapitałowej.

Proces zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni został uregulowany w przepisach wewnętrznych Banku dotyczących adekwatności kapitałowej na poziomie Polityki oraz Instrukcji. Ryzyko nadmiernej dźwigni jest monitorowane i podlega ocenie istotności w okresach kwartalnych. Jest ono raportowane w ramach sprawozdań dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zarządzania ryzykiem przekazywanych Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku. Ryzyko nadmiernej dźwigni podlega corocznemu przeglądowi i weryfikacji, w ramach realizowanych przeglądów procedur i metodologii wewnętrznych.

7. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem

7.1. Oświadczenie Zarządu

System zarządzania ryzykiem w Banku BPS S.A. i Grupie Kapitałowej zorganizowany jest w sposób zapewniający ciągły, efektywny i kompleksowy proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania, raportowania i kontroli ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka. W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy. Strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ponadto ocenia adekwatność i skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem bankowym, poprzez utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu tolerancji, jest:

- 1) ochrona wartości kapitału akcjonariuszy;
- 2) ochrona depozytów klientów;
- 3) wsparcie procesu optymalizowania poziomu rentowności Banku.

Z tytułu prowadzonej działalności Grupa Kapitałowa Banku BPS S.A. narażona jest na różne rodzaje ryzyka bankowego, wśród których za najistotniejsze uznawane są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności i ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej.

Grupa Kapitałowa zarządza poszczególnymi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka występującymi w jego działalności w oparciu o strategię oraz polityki, jak również wewnętrzne instrukcje regulujące zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Obowiązujące procedury podlegają okresowej weryfikacji, stosownie do zmian uwarunkowań zewnętrznych (w tym nadzorczych) i wewnętrznych funkcjonowania Grupy.

W Grupie zidentyfikowane zostały następujące rodzaje ryzyka bankowego:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne;
- 3) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 4) ryzyko płynności;
- 5) ryzyko walutowe;
- 6) ryzyko braku zgodności;
- 7) ryzyko strategiczne;
- 8) ryzyko modeli;
- 9) ryzyko z tytułu korekty wyceny kredytowej (CVA);
- 10) ryzyko kapitałowe;
- 11) ryzyko rynkowe instrumentów finansowych w księdze handlowej;
- 12) ryzyko inwestycji kapitałowych;
- 13) ryzyko koncentracji;
- 14) ryzyko koncentracji znacznych zaangażowań kapitałowych;
- 15) ryzyko transferowe i kraju;
- 16) ryzyko rezydualne;
- 17) ryzyko cyklu gospodarczego (zmian warunków makroekonomicznych);
- 18) ryzyko reputacji;
- 19) ryzyko nadmiernej dźwigni;
- 20) ryzyko wyniku finansowego.

Celem zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku BPS S.A. jest w szczególności:

- 1) w zakresie ryzyka kredytowego – ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego;
- 2) w zakresie ryzyka płynności – zapewnienie wywiązywania się z bieżących i przyszłych (także potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności Banku Zrzeszającego oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego, poprzez kształtowanie struktury bilansu i zobowiązań pozabilansowych w sposób zabezpieczający dostęp do niezbędnej kwoty środków finansowych;
- 3) w zakresie ryzyka stopy procentowej – ograniczanie potencjalnych strat z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu poprzez utrzymywanie odpowiednio dopasowanej struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) w zakresie ryzyka walutowego – minimalizowanie ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut poprzez kształtowanie zrównoważonej struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych;
- 5) w zakresie ryzyka operacyjnego – optymalizacja efektywności operacyjnej poprzez obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, jak również zwiększenie szybkości i adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 6) w zakresie ryzyka braku zgodności – zapewnienie przestrzegania przez Bank prawa, przyjętych standardów postępowania oraz funkcjonowania Banku jako instytucji godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej poprzez eliminowanie ryzyka braku zgodności, przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności Banku oraz przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów i norm postępowania;
- 7) w zakresie ryzyka strategicznego – utrzymywanie na akceptowalnym poziomie negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych decyzjami błędnymi lub podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny, bądź niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku;
- 8) w zakresie ryzyka modeli – zapewnienie poprawności funkcjonowania modeli, w tym zgodności stosowanych metodyk z regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Apetyt na ryzyko bankowe ustalany jest przez Radę Nadzorczą w formie strategicznych limitów tolerancji dla wskazanych rodzajów ryzyka Banku. Ponadto, w odrębnych regulacjach wewnętrznych Bank ustala dodatkowe wartości progowe dla poszczególnych rodzajów ryzyka, dla których zostały określone strategiczne limity tolerancji. Osiągnięcie wartości progowych wymaga uruchomienia działań prewencyjnych, mających na celu niedopuszczenie do przekroczenia limitów strategicznych.

Spółki Grupy Kapitałowej Banku tworzą przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka po zasięgnięciu opinii Banku oraz z uwzględnieniem instrukcji i rekomendacji formułowanych przez Bank.

Zarząd Banku BPS S.A. oświadcza, że stosowane metody zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, a zakres ogłaszanych informacji jest adekwatny do profilu ryzyka Banku i Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A.

7.2. Proces zarządzania ryzykiem

Na proces zarządzania ryzykiem składają się następujące elementy:

- 1) identyfikacja ryzyka;
- 2) ocena ryzyka poprzez jego pomiar lub szacowanie;
- 3) monitorowanie i kontrolowanie ryzyka;
- 4) raportowanie ryzyka;
- 5) działania zarządcze.

Identyfikacja ryzyka polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka w działalności Banku oraz oszacowaniu w procesie ICAAP, przeprowadzanym zgodnie z zapisami Instrukcji funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP) w Banku BPS S.A. oraz Grupie Kapitałowej Banku BPS S.A., istotności potencjalnego wpływu ryzyka na sytuację finansową Banku.

Pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz ilościowej kwantyfikacji ryzyka za pomocą zdefiniowanych miar. Ocena ryzyka polega na określeniu rozmiarów lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem.

W ramach pomiaru ryzyka, dla jego rodzajów wskazanych w obowiązujących wewnętrznych aktach prawnych Banku oraz w ramach procesu ICAAP, na podstawie założeń zapewniających rzetelny pomiar lub szacowanie ryzyka, przeprowadzane są testy warunków skrajnych. Testy warunków skrajnych stosowane są w celu oszacowania potencjalnych strat w przypadku sytuacji na rynku, która nie jest standardowo opisana za pomocą miar statystycznych i przeprowadzane są na podstawie podlegających przeglądowi scenariuszy, opisujących sytuacje wykraczające poza normalne warunki rynkowe, z zachowaniem realności realizacji tych scenariuszy.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności i obejmuje badanie odchyłeń poziomu ryzyka od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Prognozy poddawane są weryfikacji (ang. backtesting).

Raportowanie ryzyka obejmuje cykliczne informowanie kierownictwa, w szczególności Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku, o wynikach pomiaru ryzyka, wielkości i profilu ryzyka, działaniach podjętych i rekomendowanych.

Działania zarządcze polegają w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko poprzez ustalanie wysokości limitów i wartości progowych, wydawanie zaleceń, podejmowanie decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie jego poziomu.

Działania Banku w zakresie zarządzania ryzykiem obejmują w szczególności:

- 1) ustanawianie, wdrażanie i utrzymywanie odpowiednich strategii i procedur zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, służących rozpoznawaniu ryzyka związanego ze stosowanymi przez Bank działaniami, procesami i systemami, a w uzasadnionych przypadkach określających akceptowany przez Bank poziom ryzyka;
- 2) przyjęcie skutecznych uzgodnień, procesów i mechanizmów w celu zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku oraz stosowanymi przez Bank procesami i systemami, w oparciu o akceptowany poziom ryzyka;
- 3) monitorowanie:
  - a) adekwatności i skuteczności stosowanych przez Bank strategii i procedur zarządzania ryzykiem,
  - b) stopnia, w jakim Bank i jego pracownicy oraz agenci i podmioty wykonujące działalność outsourcingową stosują się do uzgodnień, procesów i mechanizmów przyjętych zgodnie z pkt 2,
  - c) adekwatności i skuteczności środków podjętych w celu wyeliminowania ewentualnych wszelkich nieprawidłowości w strategiach, procedurach, uzgodnieniach, procesach i mechanizmach, w tym niezastosowania się osób i podmiotów, o których mowa w lit. b, do uzgodnień, procesów i mechanizmów lub nieprzestrzegania strategii i procedur.

Mając na uwadze charakter, skalę i stopień złożoności prowadzonej przez Bank działalności oraz charakter i zasięg oferowanych przez Bank usług, w strukturze organizacyjnej Banku wyodrębnione są komórki odpowiedzialne za zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za wdrażanie strategii i procedur zarządzania ryzykiem oraz opracowywanie informacji zarządczych z zakresu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

7.3. Kluczowe zasady zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem, w szczególności częstotliwość pomiaru, monitorowania, kontroli i raportowania danego rodzaju ryzyka, jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka. Jest on na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka. Komórka organizacyjna Centrali Banku odpowiedzialna za zarządzanie danym rodzajem ryzyka, inicjuje działania zarządcze w zakresie zidentyfikowanego ryzyka.

Bank alokuje zasoby niezbędne do efektywnego zarządzania ryzykiem, w tym zapewnia adekwatny poziom merytoryczny pracowników wykonujących czynności związane z zarządzaniem ryzykiem, w szczególności poprzez rekrutację osób o odpowiednich kompetencjach oraz zapewnienie niezbędnych działań rozwojowych.

Bank opracowuje plany awaryjne na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych, które mogą szczególnie istotnie wpłynąć na jego funkcjonowanie, w szczególności plany awaryjne wymagane przez przepisy zewnętrzne. Proces zarządzania ryzykiem jest zintegrowany z systemami planistycznymi i kontrolingowymi Banku, w szczególności plany Banku (finansowe i strategiczne) są weryfikowane w zakresie generowanego poziomu ryzyka przez komórki organizacyjne Centrali Banku odpowiedzialne za zarządzanie danym rodzajem ryzyka.

W procesie wprowadzania nowych produktów Bank analizuje w szczególności zgodność z przyjętymi: strategią Banku, Strategią zarządzania ryzykiem i politykami Banku, rozpoznaje rodzaje ryzyka związane z wdrożeniem produktu, uwzględnia produkt w metodach identyfikacji i pomiaru ryzyka, ustalania limitów wewnętrznych, zasad raportowania i zatwierdzania zgodnie z wewnętrznymi regulacjami dotyczącymi procesu wdrażania i modyfikacji produktów i usług.

Proces zarządzania danym rodzajem ryzyka oraz adekwatnością kapitałową jest uregulowany, adekwatnie do stopnia złożoności i istotności tego ryzyka, w politykach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w polityce zarządzania kapitałem w Banku oraz w innych regulacjach wewnętrznych Banku, zaakceptowanych przez Zarząd Banku i/lub Radę Nadzorczą Banku.

7.4. Poziom tolerancji na ryzyko bankowe

Poziom tolerancji na ryzyko bankowe, ustalony przez Zarząd Banku w formie strategicznych limitów tolerancji na poszczególne rodzaje ryzyka Banku, zatwierdza Rada Nadzorcza Banku. Zarząd Banku może ustanowić dodatkowe miary apetytu na ryzyko w formie wartości progowych (granicznych) i/lub limitów dla wybranych rodzajów ryzyka Banku, dla których zostały określone strategiczne limity tolerancji. Osiągnięcie wartości progowych ryzyka wymaga uruchomienia działań, mających na celu niedopuszczenie do przekroczenia strategicznych limitów tolerancji.

Strategiczne limity tolerancji na ryzyko ustala się:

- 1) na poziomie zapewniającym bezpieczne funkcjonowanie Banku, w tym umożliwiającym zachowanie ciągłości działania oraz zapewniającym adekwatność kapitałową Banku;
- 2) na poziomie umożliwiającym realizację planów działania Banku (w tym planu finansowego oraz strategii Banku);
- 3) z uwzględnieniem sytuacji zewnętrznej;
- 4) adekwatnie do obecnego i planowanego poziomu ryzyka;
- 5) z uwzględnieniem wymogów regulacyjnych.

Strategiczne limity tolerancji na ryzyko mają charakter ilościowy. Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej Banku, przekazywane są raporty zawierające informacje o:

- 1) poziomie wykorzystania strategicznych limitów tolerancji na ryzyko;
- 2) skuteczności podejmowanych działań;
- 3) przyczynie zmiany wykorzystania strategicznych limitów tolerancji.

W przypadku przekroczenia strategicznych limitów tolerancji na ryzyko informacja przekazywana organom Banku uwzględnia również:

- 1) przyczyny i poziom przekroczenia strategicznych limitów tolerancji na ryzyko oraz oczekiwania dotyczące kształtowania się przekroczenia w przyszłości;
- 2) propozycje działań ograniczających lub likwidujących przekroczenie;

3) wpływ rekomendowanych działań na poziom wykorzystania strategicznych limitów tolerancji na ryzyko.

Według stanu na 31.12.2020 r. nie został dotrzymany strategiczny limit tolerancji dla ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, określający wrażliwość Banku na ryzyko terminów przeszacowania przy negatywnej zmianie stóp procentowych o 50 bp, ustalony jako maksymalnie 2,0 % funduszy własnych Banku, a zrealizowany na poziomie 3,5 %.

Wrażliwość Banku na ryzyko stopy procentowej definiuje się następująco:

$$\frac{\text{zmiana wyniku Banku}}{\text{fundusze własne}}$$

gdzie:

- zmiana wyniku Banku – potencjalna zmiana w okresie 1 roku wyniku odsetkowego dla luki terminów przeszacowania pozycji zaliczonych do księgi bankowej, przy negatywnej zmianie stóp procentowych o 50 pb.

Przekroczenie powyższego limitu tolerancji nie zagrażało bezpieczeństwu funkcjonowania Banku.

7.5. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej Banku, we wszystkich jego jednostkach i komórkach organizacyjnych, w ramach obowiązującej w Banku kultury ryzyka, obejmującej zarówno formalnie wdrożone regulacje wewnętrzne określające w szczególności akceptowany poziom ryzyka, zasady podejmowania ryzyka oraz zarządzania poszczególnymi jego rodzajami, jak i preferowane wzorce postaw i wartości etycznych, wspierających sprawną i otwartą komunikację oraz wymianę doświadczeń, obserwacji i opinii, służących zapewnieniu stałego monitorowania i oceny istniejących i potencjalnych zagrożeń w działalności Banku oraz adekwatnego reagowania na pojawiające się zmiany.

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu;
- 2) zatwierdza Strategię zarządzania ryzykiem, zasady szacowania kapitału wewnętrznego i polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w szczególności politykę zarządzania ryzykiem operacyjnym, politykę zarządzania ryzykiem kredytowym, politykę zarządzania ryzykiem płynności, politykę zarządzania ryzykiem rynkowym, politykę zarządzania ryzykiem modeli, politykę zgodności oraz politykę zarządzania kapitałem;
- 3) nadzoruje proces zarządzania ryzykiem, w szczególności na podstawie cyklicznych raportów ryzyka;
- 4) wybiera członków Zarządu Banku posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji oraz dokonuje oceny odpowiedniości członków Zarządu i Zarządu jako całości;
- 5) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu Banku w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania;

- 6) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku uwzględniającą wielkość ponoszonego ryzyka;
- 7) zatwierdza poziom tolerancji na ryzyko;
- 8) nadzoruje przestrzeganie w Banku polityk, procedur i planów;
- 9) podejmuje na bieżąco niezbędne czynności w ramach przysługujących jej uprawnień.

Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za opracowanie i przyjmuje Strategię zarządzania ryzykiem, zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz adekwatnością kapitałową;
- 2) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku strukturę organizacyjną Banku, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka, umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań oraz zapewniającą niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania nim na drugim poziomie;
- 3) akceptuje raporty dotyczące zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową, skierowane do Rady Nadzorczej Banku;
- 4) zarządza ryzykiem, ustala wartości progowe oraz nadzoruje i monitoruje działania podejmowane przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem;
- 5) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia w systemie zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
- 6) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
- 7) nadzoruje wielkość i profil ryzyka związanego z działalnością podmiotów zależnych.

Zarząd Banku w zarządzaniu ryzykiem wspierają specjalistyczne komitety.

W związku z przystąpieniem Banku do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, elementem procesu zarządzania ryzykiem w Banku są działania kontrolne prowadzone przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, za pośrednictwem komórki audytu wewnętrznego Systemu Ochrony.

Pion Finansów i Ryzyka oraz Pion Zarządzania Bankiem i Bankowości Spółdzielczej odpowiada za:

- 1) identyfikację czynników i źródeł ryzyka;
- 2) pomiar, ocenę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka;
- 3) pomiar i ocenę adekwatności kapitałowej;
- 4) przygotowywanie rekomendacji dla Zarządu Banku lub komitetów dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka;
- 5) tworzenie przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową;
- 6) rozwój systemów informatycznych dedykowanych do wspierania zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową;
- 7) sprawne odzyskiwanie wierzytelności trudnych klientów oraz zwiększanie efektywności tych działań;

- 8) ocenę i weryfikację poziomu oszacowań ryzyka kredytowego pojedynczych zaangażowań kredytowych, które ze względu na skalę ekspozycji, segment klienta lub poziom ryzyka wymagają niezależnej oceny;
- 9) projektowanie i wdrażanie mechanizmów kontroli ryzyka oraz mechanizmów kontrolnych;
- 10) monitorowanie, limitowanie i raportowanie limitów wewnętrznych i zewnętrznych poziomu ryzyka portfela kredytowego Banku.

Komórki organizacyjne Centrali Banku odpowiedzialne za zarządzanie danym rodzajem ryzyka oraz pozostałe komórki i jednostki organizacyjne Banku, uczestniczące w procesie zarządzania ryzykiem, odpowiadają za planowanie i monitorowanie realizacji celów strategicznych Banku.

7.6. Kontrola wewnętrzna

Na system kontroli wewnętrznej w Banku składa się:

- funkcja kontroli, której zadaniem jest zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, w tym dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku,
- Departament Zgodności, którego obowiązkiem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie oraz raportowanie ryzyka braku zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku i standardami rynkowymi,
- audyt wewnętrzny, którego zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w działalności Banku.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej, zorganizowany jest według modelu trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się linii obrony. Na I linii obrony umiejscowione są w głównej mierze komórki i jednostki organizacyjne umiejscowione w Pionie Bankowości Komercyjnej i Wsparcia. Drugą linię obrony stanowią komórki organizacyjne umiejscowione przede wszystkim w Pionie Finansów i Ryzyka oraz w Pionie Zarządzania Bankiem i Bankowości Spółdzielczej, w tym Departament Zgodności.

Audyt wewnętrzny w Banku, stanowiący III linię obrony, powierzony jest Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zgodnie z Umową Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Na funkcję kontroli składają się w Banku: mechanizmy kontrolne wbudowane w procesy funkcjonujące w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, wpisane w procesy funkcjonujące w Banku, w szczególności w procesy istotne, obejmuje weryfikację bieżącą poziomą (w ramach tej samej linii) i pionową (pierwszej linii przez drugą linię) oraz testowanie poziome i pionowe. Wdrożona w Banku matryca funkcji kontroli, stanowi opis powiązania celów ogólnych i celów szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej z procesami istotnymi oraz mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów. W 2020 r. w Banku wyodrębnione były 63 procesy istotne włączone do matrycy funkcji kontroli. Komórki/jednostki organizacyjne Banku umiejscowione na I i II linii obrony przeprowadzały testy przestrzegania mechanizmów kontrolnych

z częstotliwością i w zakresie określonym w matrycy funkcji kontroli. Kwartalnie informacja o wynikach z przeprowadzonych testów wraz z określeniem charakteru stwierdzonych nieprawidłowości oraz podejmowanych działaniach naprawczych podlega raportowaniu na Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

7.7. Ryzyko kredytowe

7.7.1. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej

Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej jest podejmowanie wyważonego ryzyka poprzez jego właściwą identyfikację, pomiar i agregację, a także ustanawianie limitów ograniczających ryzyko, z uwzględnieniem zarówno uwarunkowań makroekonomicznych i profilu działalności Grupy Kapitałowej, jak również celów strategicznych i biznesowych. W realizacji powyższego celu istotne znaczenie odgrywa ostrożnościowe podejście do oceny ryzyka kredytowego, uwzględniające identyfikację i ocenę źródeł jego występowania (zarówno aktualnych jak i potencjalnych) oraz przyjmowanie płynnych zabezpieczeń o wysokiej wartości.

Kluczowym zadaniem realizowanym w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu tolerancji, który oznacza możliwość materializacji ryzyka i poniesienia strat w zakresie akceptowalnym przez Grupę Kapitałową.

Proces zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej zawiera elementy identyfikacji, oceny, monitorowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka kredytowego. Metody zarządzania ryzykiem oraz systemy oceny ryzyka dostosowane są do skali i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej i planowanej działalności oraz otoczenia, w którym działa Grupa Kapitałowa. Proces ten odbywa się w ramach zdefiniowanych zakresów odpowiedzialności, zgodnie z przepisami wewnętrznymi oraz z wykorzystaniem odpowiedniej infrastruktury informatycznej. Ryzyko kredytowe Grupy Kapitałowej wynika głównie z działalności kredytowej w segmencie klientów korporacyjnych, małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów detalicznych.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej realizowane jest zgodnie z obowiązującą strategią zarządzania ryzykiem i przyjętą polityką zarządzania ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem doświadczeń i dobrych praktyk sektora bankowego.

Grupa Kapitałowa dokłada wszelkich starań, aby system zarządzania ryzykiem kredytowym funkcjonował w sposób spójny i efektywny oraz działał na podstawie przyjętych strategii, polityk, procedur, instrukcji i regulaminów, zgodnych z obowiązującym prawem i regulacjami nadzorczymi.

7.7.2. Struktura i organizacja systemu zarządzania ryzykiem kredytowym

Zarządzanie ryzykiem kredytowym i utrzymywanie go na bezpiecznym poziomie ma fundamentalne znaczenie dla wyników prowadzonej działalności i stabilności funkcjonowania Grupy Kapitałowej. Obowiązujący w Grupie Kapitałowej system zarządzania ryzykiem zapewnia rozdzielenie funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka od działalności biznesowej związanej z podejmowaniem ryzyka.

Głównymi uczestnikami systemu zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej są:

- 1) Rada Nadzorcza - odpowiedzialna za nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem, w tym w szczególności zatwierdzanie strategii i polityki zarządzania ryzykiem, jak również zatwierdzanie struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości ponoszonego ryzyka;
- 2) Zarząd - odpowiedzialny za wdrożenie i funkcjonowanie procesu zarządzania ryzykiem poprzez wdrożenie niezbędnych procedur i narzędzi, zgodnie z zasadami określonymi w strategiach poszczególnych spółek;
- 3) Zarząd Banku oraz Komitety Kredytowe (w zależności od łącznego zaangażowania Grupy Kapitałowej w ekspozycje kredytowe kontrahenta) - poprzez podejmowanie decyzji dotyczącej zgody na realizowanie przez spółkę zależną transakcji, generującej ryzyko kredytowe;
- 4) jednostki i komórki organizacyjne - dedykowane do zarządzania ryzykiem kredytowym, odpowiedzialne za pomiar, ocenę, weryfikację oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie ekspozycji na ryzyko.

System zarządzania ryzykiem kredytowym stanowi jeden z ważniejszych elementów zarządzania działalnością Grupy Kapitałowej. Ma on na celu: identyfikację i ocenę ryzyka związanego z działalnością poszczególnych segmentów biznesowych i Grupy Kapitałowej jako całości, kontrolę i ograniczanie ryzyka, zapewnienie zgodności działalności Grupy Kapitałowej z wymogami regulacyjnymi oraz optymalizację wykorzystania kapitału wewnętrznego i regulacyjnego Grupy Kapitałowej. Stopień zaangażowania wyżej wymienionych organów, komitetów i komórek organizacyjnych Banku w ocenę ryzyka kredytowego pojedynczej ekspozycji jest dostosowywany do skali oraz specyfiki działalności poszczególnych spółek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej i jest określony w ich regulacjach wewnętrznych.

W celu zwiększenia skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych oraz oceny wiarygodności klientów, Grupa Kapitałowa kontynuuje współpracę ze ZBP, BIK S.A. oraz Biurem Informacji Gospodarczej - instytucjami zewnętrznymi oferującymi systemy wspomagające zarządzanie ryzykiem kredytowym.

7.7.3. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka

Funkcjonująca w Grupie Kapitałowej polityka zabezpieczeń ma na celu należyte zabezpieczenie interesu Grupy Kapitałowej, poprzez ustanawianie zabezpieczeń umożliwiających wysoki stopień odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych.

Regulacje wewnętrzne dotyczące zabezpieczeń wprowadzają obowiązek spełnienia wymagań w zakresie uznawalności prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych i koncentrują się na:

- 1) skutecznym ustanawianiu zabezpieczenia, które w przypadku wystąpienia niewypłacalności klienta umożliwiają sprawne przeprowadzenie procesów windykacyjnych;
- 2) monitorowaniu wartości zabezpieczeń w całym okresie kredytowania, z odpowiednią częstotliwością zapewniającą aktualną informację w zakresie wartości przyjętych prawnych form zabezpieczenia;
- 3) zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

Polityka zabezpieczeń stosowana przez Bank oraz te spółki z Grupy Kapitałowej, których działalność związana jest z finansowaniem podmiotów gospodarczych i osób fizycznych, przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu produktu niosącego ryzyko kredytowe, nakierowana jest na ochronę interesów Grupy Kapitałowej.

Cel ten osiągany jest między innymi poprzez ustanawianie pełnego zabezpieczenia, adekwatnego do podejmowanego ryzyka, o jak najwyższej jakości oraz obowiązującego w całym okresie trwania zabezpieczanej wierzytelności.

Podmioty Grupy Kapitałowej oceniają jakość zabezpieczenia według jego płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych odpisów i ograniczenie utraty wartości portfela kredytowego oraz ze względu na możliwość zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

W ocenie przedmiotu zabezpieczenia brana jest pod uwagę jego wartość możliwa do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego, z uwzględnieniem ograniczeń prawnych, ekonomicznych oraz innych mogących wpływać na rzeczywistą możliwość zaspokojenia ewentualnych roszczeń.

Grupa Kapitałowa stosuje szeroką gamę zabezpieczeń prawnie dozwolonych, wykorzystując zarówno zabezpieczenia rzeczowe jak i osobiste.

Wybór formy zabezpieczenia oraz jego poziom uzależnione są od oceny ryzyka kredytowego związanego z zawieraną transakcją, w szczególności od:

- 1) rodzaju kredytu, wysokości zaangażowania oraz okresu kredytowania;
- 2) sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy;
- 3) statusu prawnego kredytobiorcy;
- 4) płynności zabezpieczenia oraz realnej możliwości zaspokojenia roszczeń kredytodawcy z przyjętego zabezpieczenia w możliwie krótkim czasie;
- 5) cech danego zabezpieczenia, wynikającego z przepisów prawa w zakresie sposobu ustanowienia zabezpieczenia, zakresu odpowiedzialności, trybu egzekucji należności, kolejności zaspokojenia roszczeń;
- 6) stanu i wartości rynkowej przedmiotów zabezpieczenia oraz ich podatności na deprecjację w okresie utrzymywania zabezpieczenia;
- 7) kosztu ustanowienia zabezpieczenia.

Istotnym elementem polityki zabezpieczeń jest cykliczne monitorowanie przez podmioty Grupy Kapitałowej ustanowionych zabezpieczeń w celu wczesnej identyfikacji sygnałów ostrzegawczych oraz podjęcia stosownych działań ograniczających ryzyko kredytowe i gwarantujących uzyskanie planowanych przychodów z udzielonej ekspozycji kredytowej.

W przypadku pogorszenia się sytuacji majątkowej, ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy, istotnego obniżenia się wartości zabezpieczeń lub wystąpienia innego rodzaju zagrożenia terminowej spłaty zabezpieczonej wierzytelności, poprzez odpowiednie postanowienia w umowie o zawarcie transakcji kredytowej, Grupa Kapitałowa dąży do ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia.

7.7.4. Informacje dotyczące ekspozycji przeterminowanych i z utratą wartości

Ekspozycje przeterminowane

Grupa Kapitałowa kwalifikuje ekspozycję jako przeterminowaną w przypadku, gdy kredytobiorca nie ureguluje płatności dotyczącej kapitału i/lub odsetek w umownym terminie wymagalności, określonym w umowie. Ekspozycja staje się przeterminowaną w całości, bez względu czy opóźnienie w spłacie dotyczy całej wierzytelności, czy tylko jej części. W grudniu 2020 r. dostosowano wyliczenia liczby dni przeterminowania zgodnie z wytycznymi EBA/GL/2016/07 dotyczącymi stosowania definicji niewykonania zobowiązania, określonej w art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, natomiast stosowanie nowej definicji Default rozpoczęto od 01.01.2021 r.

Pomiar utraty wartości

W Grupie Kapitałowej odpisy na oczekiwane straty kredytowe wylicza się zgodnie z MSSF 9. Grupa Kapitałowa dokonując pomiaru utraty wartości uwzględnia rekomendacje audytora, doradców zewnętrznych oraz praktyki rynkowe w przedmiotowym zakresie.

Portfel ekspozycji kredytowych Grupy Kapitałowej podzielony został na portfel wyceniany według zamortyzowanego kosztu oraz portfel kredytów i pożyczek wycenianych w wartości godziwej.

Dla kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu zgodnie z MSSF 9 Grupa Kapitałowa szacuje oczekiwane straty kredytowe z tytułu utraty wartości za pomocą czterostopniowego modelu opartego na zmianach poziomu ryzyka kredytowego (alokacja do koszyków):

- 1) Koszyk 1 – ekspozycje, dla których na dzień bilansowy nie stwierdzono istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia oraz aktywa z którymi wiąże się niskie ryzyko. Dla koszyka 1, Grupa Kapitałowa rozpoznaje odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej powiązany z prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązania w horyzoncie 12 miesięcy lub do terminu zapadalności jeżeli jest krótszy niż 12 miesięcy;
- 2) Koszyk 2 – ekspozycje, dla których zidentyfikowano istotny wzrost ryzyka kredytowego (tj. wzrost prawdopodobieństwa wejścia w Default) od momentu początkowego ujęcia, ale jeszcze nie rozpoznano zdarzenia niewykonania zobowiązania dla tego aktywa na dzień bilansowy. Do koszyka 2, zgodnie z wymaganiami standardu, klasyfikowane są także aktywa, co do których instytucja nie jest w stanie stwierdzić, czy doszło, czy nie do istotnego wzrostu ryzyka kredytowego, a pozyskanie lub odtworzenie tych informacji wiąże się ze zbyt dużym kosztem lub wymaga zbyt dużo starań. W przypadku koszyka 2 oczekiwana strata kredytowa szacowana jest w okresie do terminu zapadalności aktywa;
- 3) Koszyk 3 – aktywa finansowe, w odniesieniu do których rozpoznano zdarzenie niewykonania zobowiązania (stwierdzono istnienie przesłanki utraty wartości), a przesłanki utraty wartości są obiektywne na dzień bilansowy. W przypadku koszyka 3 oczekiwana strata kredytowa szacowana jest w okresie do terminu zapadalności aktywa;
- 4) Koszyk POCI – zakupione lub wytworzone aktywa finansowe, w odniesieniu do których rozpoznano zdarzenie niewykonania zobowiązania w momencie początkowego ujęcia. Oczekiwana strata kredytowa szacowana jest w okresie do terminu zapadalności aktywa.

MSSF 9 zastąpił obowiązujący zgodnie z postanowieniami MSR 39 model utraty wartości funkcjonujący w oparciu o model straty poniesionej, nowym modelem opartym na podejściu zorientowanym na przyszłość (ang. forward-looking approach). Prawdopodobieństwo defaultu uwzględnia korektę makroekonomiczną dla segmentów, wśród

których zaobserwowano zależność między stopą default a czynnikami makroekonomicznymi. Dodatkowo, realizowana jest zasada FLI (Forward Looking Information) w oparciu o sygnały ostrzegawcze, które mogą świadczyć o możliwości wystąpienia zagrożeń w przyszłości oraz stanowią kryteria identyfikacji znaczącego wzrostu ryzyka. Są to w szczególności:

- 1) występujące opóźnienia w spłacie kredytu powyżej 30 dni;
- 2) występowanie zajęć na rachunku klienta;
- 3) opóźnienia w spłacie zobowiązań w stosunku do banków lub innych instytucji finansowych;
- 4) spadek oceny ratingowej;
- 5) spadek kapitałów własnych;
- 6) udogodnienie w spłacie zobowiązań ze względów ekonomicznych lub prawnych, udzielone na wniosek klienta, które nie skutkuje zmniejszeniem wartości przyszłych przepływów pieniężnych, to jest:
  - zawieszenie spłaty zaciągniętych zobowiązań, na okres nie dłuższy niż łącznie 9 miesięcy w okresie 36 miesięcy, nie częściej niż raz w roku,
  - wydłużenie pierwotnego okresu kredytowania o okres krótszy niż 12 miesięcy i w przypadku kredytów o rezydualnym okresie zapadalności krótszym niż 12 miesięcy, o okres odpowiadający mniej niż dwukrotności rezydualnego okresu do zapadalności pierwotnej.

Za przesłanki utraty wartości uznaje się w szczególności:

- 1) przeterminowanie spłaty kapitału lub odsetek powyżej 90 dni kalendarzowych;
- 2) śmierć kredytobiorcy;
- 3) wypowiedzenie umowy kredytu;
- 4) zakwestionowanie należności przez dłużnika w drodze postępowania sądowego;
- 5) udogodnienie w spłacie zobowiązań ze względów ekonomicznych lub prawnych, udzielone na wniosek klienta, które nie skutkuje zmniejszeniem wartości przyszłych przepływów pieniężnych, tj.:
  - zawieszenie spłaty zaciągniętych zobowiązań, na okres dłuższy niż łącznie 9 miesięcy w okresie 36 miesięcy, częściej niż raz w roku,
  - wydłużenie pierwotnego okresu kredytowania o okres dłuższy niż 12 miesięcy;
- 6) uzyskanie informacji o złożeniu przez klienta propozycji układowych w postępowaniu o zatwierdzenie układu, obejmujących zmianę warunków finansowania przez Bank;
- 7) złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji wobec dłużnika lub przystąpienie do egzekucji wszczętej przez innego wierzyciela;
- 8) podjęcie decyzji o restrukturyzacji, o windykacji lub zawarciu umowy restrukturyzacyjnej;
- 9) istotne pogorszenie sytuacji ekonomiczno finansowej przedsiębiorstwa w stosunku do oceny w momencie udzielania kredytu/pożyczki;
- 10) zaprzestanie działalności gospodarczej / rolniczej;
- 11) istotne pogorszenie wyników analizy ratingowej przedsiębiorcy lub przedsiębiorstwa skutkujące spadkiem ratingu przynajmniej o trzy poziomy od ostatniego monitoringu;

- 12) niespłacenie zadłużenia w innych instytucjach finansowych skutkujące opóźnieniem powyżej 90 dni;
- 13) uzyskanie informacji o problemach finansowych kontrahenta detalicznego (osoby fizycznej) - utrata pracy (przesłanka nie dotyczy klientów, którzy skorzystali z wakacji kredytowych w ramach Tarczy antykryzysowej 4.0);
- 14) uzyskanie informacji o problemach finansowych kontrahenta detalicznego (osoby fizycznej) - wzrost zadłużenia ponad akceptowany poziom Dtl=55 % (przesłanka nie dotyczy klientów, którzy skorzystali z wakacji kredytowych w ramach Tarczy antykryzysowej 4.0).

W stosunku do banków przyjęto następującą listę przesłanek utraty wartości:

- 1) przeterminowanie spłaty kapitału lub odsetek powyżej 7 dni kalendarzowych od umownej daty spłaty, powyżej kwoty 2 000 PLN;
- 2) uzyskanie informacji o wszczęciu postępowania upadłościowego lub bankructwa klienta - banku (złożenie wniosku);
- 3) uzyskanie informacji o ustanowieniu zarządu komisarycznego;
- 4) uzyskanie informacji o likwidacji banku, zawieszeniu jego działalności lub ogłoszeniu upadłości;
- 5) istotne pogorszenie sytuacji ekonomiczno finansowej banku w stosunku do ostatnio przeprowadzonej oceny;
- 6) wypowiedzenie umowy kredytu.

W przypadku ekspozycji kredytowych klasyfikowanych jako POCI, tj. takich, które w momencie początkowego ujęcia w bilansie mają rozpoznaną utratę wartości, oczekiwane straty kredytowe szacowane są w pozostałym okresie życia aktywa finansowego. Za zdarzenia prowadzące do powstania ekspozycji POCI uznaje się w szczególności:

- 1) zakup portfela kredytów dotkniętego utratą wartości;
- 2) zakup aktywów finansowych z głębokim dyskontem;
- 3) udzielenie nowego finansowania klientowi znajdującemu się w sytuacji default;
- 4) restrukturyzacja zadłużenia (ekspozycji znajdującej się w Koszyku 3);
- 5) modyfikacja zapisów umownych prowadząca do zmiany wyniku testu SPPI.

Bank dokonuje klasyfikacji aktywów do grupy niskiego ryzyka dla podmiotów charakteryzujących się ratingiem inwestycyjnym oraz na podstawie wag ryzyka, struktury właścicielskiej, branży gospodarki oraz unormowań prawnych regulujących działalność analizowanej grupy podmiotów.

Aktywa finansowe o niskim poziomie ryzyka, to aktywa o niskim ryzyku niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców. Aktywo niskiego ryzyka jest nierozdzielnie związane z klientem, w przypadku którego występuje niskie ryzyko kredytowe – podmiot niskiego ryzyka. Do grupy podmiotów niskiego ryzyka zaliczane są następujące instytucje, o ile nie ujawniono przesłanek utraty wartości lub sygnałów ostrzegawczych:

- 1) banki spółdzielcze;
- 2) banki komercyjne;
- 3) jednostki samorządu terytorialnego (JST);
- 4) Skarb Państwa, instytucje i agencje instytucji rządowych szczebla centralnego;

- 5) Bank Gospodarstwa Krajowego oraz Narodowy Bank Polski;
- 6) izby rozliczeniowe (m.in.: KIR, Visa, MasterCard);
- 7) Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Do kalkulacji i oszacowania oczekiwanej straty z tytułu kredytów i pożyczek wycenianych w zamortyzowanym koszcie wykorzystywane są dwie metody:

- 1) indywidualna dla ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych spełniających zdefiniowane kryteria odnoszące się do wysokości zaangażowania, dla których wystąpiły zdarzenia, które rozpoznawane były jako przesłanka indywidualnej utraty wartości;
  - 2) portfelowa dla ekspozycji kredytowych indywidualnie nieistotnych oraz ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych, które nie podlegały wycenie metodą indywidualną.
- Metoda kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej w metodzie portfelowej opiera się o prawdopodobieństwo dożycia w granulacji miesięcznej. Dla potrzeb oszacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych z ekspozycji kredytowych dokonywana jest kalkulacja współczynników portfelowych (PD, LGD, CCF) w cyklu miesięcznym. W 2020 r. prowadzony był cykliczny przegląd metodologii ustalania parametrów wykorzystywanych do pomiaru utraty wartości metodą portfelową. Kalkulacja wykonywana jest w dwóch scenariuszach - centralnym oraz pesymistycznym, uwzględniających korekty zidentyfikowane w modelu makroekonomicznym na poszczególne segmenty.

Pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych metodą indywidualną dokonywany jest co miesiąc.

Dla metody indywidualnej wyodrębniono scenariusze szacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych, w tym np. spłaty własne klienta, restrukturyzacja zadłużenia lub sprzedaż wierzytelności.

Wartość odpisu ekspozycji kredytowej ustalona metodą indywidualną, stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową brutto ekspozycji kredytowej na dzień oceny utraty wartości, a wartością bieżącą danej ekspozycji kredytowej, ustaloną na podstawie oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych stopą dyskontową, powiększoną o ewentualne koszty egzekucji. Odwrócenie straty czyli ponowna klasyfikacja kredytu jako ekspozycja bez utraty wartości możliwa jest po wystąpieniu kryterium ustąpienia przesłanki oraz upływie określonego okresu kwarantanny, w którym przesłanka nie była identyfikowana, a opóźnienia w spłacie nie były istotne.

W celu odzwierciedlenia zmiennej i pogarszającej się sytuacji gospodarczej, jak również z uwagi na wzrost niepewności wywołany pandemią Covid-19, Grupa Kapitałowa dokonała przeglądu procesu monitoringu klientów oraz wyznaczania wartości odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych.

W wyniku przeprowadzonego przeglądu:

- 1) zmieniono zasady monitorowania ekspozycji kredytowych klientów w okresie występowania skutków epidemii, poprzez zwiększenie częstotliwości monitoringu klientów instytucjonalnych, działających w branżach objętych ograniczeniem finansowania, co pozwala na prawidłową ocenę sytuacji finansowej kredytobiorców. Powyższe pozwala stwierdzić, czy pogorszenie sytuacji klientów ma charakter przejściowy, wywołany perturbacjami związanymi z sytuacją osłabienia rozwoju gospodarczego, czy też charakter długookresowy, skutkujący istotnym wzrostem ryzyka;
- 2) dokonano przeglądu zaangażowania klientów znajdujących się pod obserwacją, w celu weryfikacji potencjalnego wzrostu prawdopodobieństwa braku realizacji zobowiązań w związku z wpływem pandemii Covid-19 na ich sytuację finansową;

- 3) dokonano przeglądu i klasyfikacji branż pod kątem narażenia na negatywne skutki pandemii Covid-19 w wyniku czego przeklasyfikowano z Koszyka 1 do Koszyka 2 klientów z branż najbardziej dotkniętych skutkami pandemii;
- 4) zaktualizowano model wyliczeń oczekiwanych strat kredytowych w zakresie korekty makroekonomicznej, przypisując prognozy bezpośrednio do wariantu centralnego i pesymistycznego. Prognozy współczynników makroekonomicznych zostały zrewidowane i zaktualizowane na bazie danych historycznych oraz oczekiwań co do przyszłości, co pozwoliło na uwzględnienie prognoz gospodarczych w wyliczeniach przyszłych strat kredytowych.

Przyjęte przez Grupę Kapitałową szacunki będą rewidowane w kolejnych okresach, ze względu na specyfikę obecnej sytuacji charakteryzującej się znaczną niepewnością poziomu rozwoju gospodarczego z uwagi na trudny do oszacowania czas trwania i zasięg epidemii Covid-19, a tym samym tempo „odmrażania” poszczególnych branż, a także brakiem możliwości oszacowania wpływu programów pomocowych kierowanych do przedsiębiorców przez rząd i sektor bankowy na poziom przyszłego wzrostu gospodarczego.

Podjęcie do szacowania parametrów ryzyka

Model PD - prawdopodobieństwo ujawnienia się przesłanki utraty wartości jest estymowane w oparciu o dane historyczne z zastosowaniem metody opartej o macierz migracji łańcucha Markowa. Do wyliczeń wykorzystywana jest segmentacja związana z typem klienta, grupą produktową i koszykiem opóźnienia w spłacie.

Model LGD opiera się na oczekiwanych odzyskach z zabezpieczeń oraz spłat własnych dla części niezabezpieczonej.

Model EAD/CCF obejmuje kalkulację parametru CCF, oczekiwanego czasu trwania produktu (w przypadku aktywów o charakterze rewolwingowym). Segmentacja modelu CCF bazuje na typie klienta, typie produktu, a także informacji o statusie klienta. Szacowana strata jest wyliczona modelem dożycia w granulacji miesięcznej.

Portfel kredytów i pożyczek wycenianych do wartości godziwej

Portfel kredytów i pożyczek wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy zawiera ekspozycje kredytowe, w oprocentowaniu których występuje komponent dźwigni finansowej, tj. formuła oprocentowania oparta o mnożnik powyżej 1. W modelu wyceny kredytów według wartości godziwej przyjęto założenie, że rynkowa wartość ekspozycji pracujących stanowi sumę oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu do czasu zapadalności ekspozycji skorygowaną o przyszłe oczekiwane koszty ryzyka oraz koszty niezbędne do obsługi danego portfela instrumentów, zdyskontowanych rynkową stopą procentową.

W przypadku ekspozycji podlegających ocenie grupowej, wartość godziwa jest wyznaczana na podstawie miesięcznych oczekiwanych przepływów pieniężnych (parametry portfelowe zgodnie z definicjami wykorzystywanymi na potrzeby kalkulacji default).

W przypadku ekspozycji podlegających ocenie indywidualnej, wartość godziwa jest wyznaczana na podstawie miesięcznych oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z indywidualnej oceny kontraktu.

W ramach zwiększenia efektywności zarządzania ryzykiem kredytowym oraz wdrożenia postanowień zawartych w MSSF 9, Bank BPS S.A. w roku 2017 opracował i wdrożył nowe narzędzie informatyczne do wyznaczania odpisów impairmentowych oraz wyznaczania wartości godziwej. Od roku 2018 narzędzie to podlegało sukcesywnej aktualizacji i modyfikacji, zgodnie z rekomendacjami doradcy zewnętrznego oraz kształtującymi się praktykami rynkowymi.

Tabela 23. Jakość kredytowa ekspozycji według kategorii ekspozycji i instrumentu na dzień 31.12.2020 r. (w tys. zł) [EU CR1-A]

	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)
	Wartości bilansowe brutto		Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Narzuty wynikające z korekt z tytułu ryzyka kredytowego w okresie	Wartości netto (a+b-c-d)
	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania					
1. Rządy centralne lub banki centralne	0	15 166 502	0	0	0	0	15 166 502
2. Samorządy terytorialne	0	4 112 653	0	7 705	0	1 181	4 104 948
3. Podmioty sektora publicznego	0	16	0	0	0	0	16
4. Wielostronne banki rozwoju	0	0	0	0	0	0	0
5. Organizacje międzynarodowe	0	0	0	0	0	0	0
6. Instytucje	0	3 445 657	0	787	0	6	3 444 871
7. Przedsiębiorstwa	0	2 067 713	0	5 701	0	16 578	2 062 012
8. - w tym: MŚP	0	830 634	0	3 165	0	12 257	827 468
9. Detaliczne	0	1 594 168	0	8 292	0	23 626	1 585 876
10. - w tym: MŚP	0	701 015	0	2 819	0	11 145	698 197
11. Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	0	1 995 809	0	2 587	0	12 606	1 993 222
12. - w tym: MŚP	0	407 603	0	626	0	3 247	406 977
13. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 144 351	0	417 113	0	197 386	147 419	727 238
14. Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	7 121	0	414	0	0	6 707
15. Obligacje zabezpieczone	0	0	0	0	0	0	0
16. Należności od instytucji i przedsiębiorstw o krótkoterminowej ocenie kredytowej	0	0	0	0	0	0	0
17. Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	0	179 675	0	0	0	0	179 675
18. Ekspozycje w papierach kapitałowych	0	136 777	0	0	0	0	136 777
19. Inne ekspozycje	0	1 151 869	0	1 067	0	0	1 150 802
20. Metoda standardowa ogółem	1 144 351	29 857 960	417 113	26 552	197 386	201 416	30 558 646
21. Łącznie	1 144 351	31 294 029	417 650	27 341	197 386	218 655	31 996 710
22. w tym: pożyczki	1 098 376	8 175 583	386 860	21 849	197 386	201 411	8 865 251
23. w tym: dłużne papiery wartościowe	45 975	16 673 413	30 254	4 703	0	5	16 684 431
24. w tym: ekspozycje pozabilansowe	3 320	1 436 070	536	790	0	17 239	1 438 064

Tabela 24. Jakość kredytowa kredytów i zaliczek według branż na dzień 31.12.2020 r. (w tys. zł) [Wzór 6_Wytyczne EBA/GL/2018/10]

	a)	b)	c)	d)	e)	f)
	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości	Skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego w związku z ekspozycjami nieobsługiwany
	w tym nieobsługiwane		w tym kredyty i zaliczki dotknięte utratą wartości			
		w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań				
1. Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	445 625	94 723	94 723	94 723	-18 227	0
2. Górnictwo i wydobywanie	23 246	6 228	6 228	6 228	-89	0
3. Przetwórstwo przemysłowe	629 834	227 636	227 636	227 636	-76 914	0
4. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	20 175	11 304	11 304	11 304	-1 278	0
5. Dostawa wody	20 496	5 224	5 224	5 224	-1 832	0
6. Budownictwo	588 631	235 355	235 355	235 355	-106 838	0
7. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	622 352	183 736	183 736	183 736	-120 913	0
8. Transport i gospodarka magazynowa	158 165	16 900	16 900	16 900	-9 615	0
9. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	435 129	154 222	154 222	154 222	-62 933	0
10. Informacja i komunikacja	17 012	1 116	1 116	1 116	-1 172	0
11. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	126 090	909	909	909	-663	0
12. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	614 725	82 131	82 131	82 131	-18 756	0
13. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	125 817	11 963	11 963	11 963	-5 332	0
14. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	69 926	3 992	3 992	3 992	-2 053	0
15. Administracja publiczna i obrony; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	2 759 750	0	0	0	-5 531	0
16. Edukacja	24 531	16 797	16 797	16 797	-2 558	0
17. Usługi w zakresie opieki zdrowotnej i pomoc społeczna	124 727	20 473	20 473	20 473	-9 845	0
18. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9 044	406	406	406	-24	0
19. Inne usługi	2 217 317	124 359	124 359	124 359	-50 264	0
20. Łącznie	9 032 592	1 197 475	1 197 475	1 197 475	-494 837	0

Tabela 25. Jakość ekspozycji nieobsługiwanych według podziału geograficznego na dzień 31.12.2020 r. (w tys. zł) [Wzór 5_Wytyczne EBA/GL/2018/10]

	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)			
								Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna		
								w tym nieobsługiwane		w tym dotknięte utratą wartości
	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań									
1. Dolnośląskie	1 016 044	120 355	120 355	120 355	-30 636	-104	0			
2. Kujawsko-pomorskie	211 902	12 962	12 962	12 962	-8 736	-6	0			
3. Lubelskie	672 598	103 017	103 017	103 017	-44 505	-92	0			
4. Lubuskie	196 709	34 344	34 344	34 344	-7 096	-5	0			
5. Łódzkie	358 638	97 110	97 110	97 110	-62 589	-281	0			
6. Małopolskie	1 079 633	95 756	95 756	95 756	-44 274	-79	0			
7. Mazowieckie	1 844 257	241 961	241 961	241 961	-131 465	-91	0			
8. Opolskie	260 095	5 032	5 032	5 032	-2 871	-40	0			
9. Podkarpackie	666 987	142 867	142 867	142 867	-63 865	-65	0			
10. Podlaskie	277 715	16 415	16 415	16 415	-2 897	-99	0			
11. Pomorskie	549 356	23 687	23 687	23 687	-8 243	-20	0			
12. Śląskie	512 665	58 667	58 667	58 667	-21 258	-30	0			
13. Świętokrzyskie	218 911	12 169	12 169	12 169	-2 972	-47	0			
14. Warmińsko-mazurskie	536 011	125 171	125 171	125 171	-38 831	-327	0			
15. Wielkopolskie	441 588	31 187	31 187	31 187	-13 631	-48	0			
16. Zachodnio-pomorskie	189 481	76 773	76 773	76 773	-10 968	-13	0			
17. Łącznie	9 032 591	1 197 475	1 197 475	1 197 475	-494 837	-1 349	0			

Tabela 26. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych na dzień 31.12.2020 r. (w tys. zł) [Wzór 1_Wytyczne EBA/GL/2018/10]

		a	b	c	d	e	f	g	h
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu ekspozycji restrukturyzowanych	
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane			Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		W tym zabezp. i gwarancje finans. otrzym. z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukt.	
			w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	w tym ekspozycje dotknięte utratą wartości					
1.	Kredyty i zaliczki:	0	287 604	287 604	287 604	0	-34 359	0	0
2.	- Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	- Instytucje rządowe	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	- Instytucje kredytowe	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	- Inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	- Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	257 851	257 851	257 851	0	-31 015	0	0
7.	- Gospodarstwa domowe	0	29 752	29 752	29 752	0	-3 344	0	0
8.	Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0	0	0
9.	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	0	2 767	2 767	2 767	0	-285	0	0
10.	Łącznie	0	290 371	290 371	290 371	0	-34 644	0	0

Tabela 27. Jakość restrukturyzacji na dzień 31.12.2020 r. (w tys. zł) [Wzór 2_EBA/GL/2018/10]

		a
		Wartość bilansowa brutto ekspozycji restrukturyzowanych
1.	Kredyty i zaliczki, które restrukturyzowano przynajmniej dwukrotnie	6 292
2.	Nieobsługiwane kredyty i zaliczki restrukturyzowane, które nie spełniały kryteriów przeniesienia z kategorii ekspozycji nieobsługiwanych	0

Tabela 28. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych według liczby dni przeterminowania na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [Wzór 3_EBA/GL/2018/10]

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna											
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane								
		Nie-przeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 2 lata	Przeterminowane > 2 lata ≤ 5	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1. Kredyty i zaliczki	7 835 117	7 823 606	11 512	1 197 475	246 699	52 622	34 584	68 478	335 712	233 578	225 802	1 197 475
2. Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Instytucje rządowe	2 763 662	2 763 662	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Instytucje kredytowe	768	768	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Inne instytucje finansowe	187 782	187 782	0	140	119	0	0	0	19	1	0	140
6. Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 794 120	2 790 151	3 969	1 125 489	219 717	46 452	29 785	63 066	317 491	224 943	224 034	1 125 489
7. - w tym MSP	2 092 637	2 089 043	3 594	883 035	151 141	44 436	22 454	40 914	270 510	197 752	155 828	883 035
8. Gospodarstwa domowe	2 088 785	2 081 242	7 543	71 846	26 862	6 170	4 799	5 412	18 202	8 633	1 767	71 846
9. Dłużne papiery wartościowe	16 708 895	16 708 895	0	38 265	0	0	0	0	29 839	8 426	0	38 265
10. Banki centralne	5 817 788	5 817 788	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Instytucje rządowe	8 747 406	8 747 406	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12. Instytucje kredytowe	2 063 752	2 063 752	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. Inne instytucje finansowe	553	553	0	19 802	0	0	0	0	19 802	0	0	19 802
14. Przedsiębiorstwa niefinansowe	79 395	79 395	0	18 464	0	0	0	0	10 037	8 426	0	18 464
15. Ekspozycje pozabilansowe	1 439 042	1 439 042	0	3 333	3 246	0	0	0	0	50	37	3 333
16. Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Instytucje rządowe	155 000	155 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Instytucje kredytowe	623 062	623 062	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Inne instytucje finansowe	2 501	2 501	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20. Przedsiębiorstwa niefinansowe	569 808	569 808	0	3 230	3 230	0	0	0	0	0	0	3 230
21. Gospodarstwa domowe	88 670	88 670	0	103	16	0	0	0	0	50	37	103
22. Łącznie	25 983 053	25 971 542	11 512	1 239 073	249 945	52 622	34 584	68 478	365 551	242 054	225 839	1 239 073

Tabela 29. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [Wzór 4_EBA/GL/2018/10]

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	M	n	o
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 1	w tym etap 2			
1. Kredyty i zaliczki	7 835 117	6 131 337	1 561 239	1 197 475	0	0	-22 902	-13 616	-9 286	-471 934	0	0	652 447	8 109 461	1 712 742
2. Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Instytucje rządowe	2 763 662	2 745 634	18 028	0	0	0	-5 533	-5 258	-276	0	0	0	0	22 102	0
4. Instytucje kredytowe	768	689	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	82	4 991	0
5. Inne instytucje finansowe	187 782	187 724	59	140	0	0	-367	-367	0	-140	0	0	100	46	0
6. Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 794 120	1 371 784	1 294 237	1 125 489	0	0	-9 970	-4 865	-5 105	-449 489	0	0	651 558	5 217 911	1 613 066
7. - w tym MSP	2 092 637	1 018 766	1 064 932	883 035	0	0	-6 824	-3 126	-3 698	-326 788	0	0	532 336	3 744 493	1 250 074
8. Gospodarstwa domowe	2 088 785	1 825 506	248 880	71 846	0	0	-7 032	-3 127	-3 905	-22 306	0	0	707	2 864 411	99 676
9. Dłużne papiery wartościowe	16 708 895	16 611 750	61 292	38 265	0	0	-3 435	-3 241	-194	-29 529	0	0	9 226	0	0
10. Banki centralne	5 817 788	5 817 788	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Instytucje rządowe	8 747 406	8 729 657	7 824	0	0	0	-3 028	-2 949	-79	0	0	0	0	0	0
12. Instytucje kredytowe	2 063 752	2 063 752	0	0	0	0	-291	-291	0	0	0	0	0	0	0
13. Inne instytucje finansowe	553	553	0	19 802	0	0	0	0	0	-19 205	0	0	9 226	0	0
14. Przedsiębiorstwa niefinansowe	79 395	0	53 468	18 464	0	0	-115	0	-115	-10 324	0	0	0	0	0
15. Ekspozycje pozabilansowe	1 439 042	1 265 107	173 934	3 333	0	0	-795	-688	-108	-553	0	0	0	168 227	3 733
16. Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Instytucje rządowe	155 000	154 950	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Instytucje kredytowe	623 062	539 258	83 804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Inne instytucje finansowe	2 501	2 500	1	0	0	0	-10	-10	0	0	0	0	0	1	0
20. Przedsiębiorstwa niefinansowe	569 808	510 160	59 649	3 230	0	0	-484	-421	-63	-549	0	0	0	160 679	3 724
21. Gospodarstwa domowe	88 670	58 240	30 430	103	0	0	-301	-256	-45	-5	0	0	0	7 547	8
22. Łącznie	25 983 053	24 008 194	1 796 465	1 239 073	0	0	-27 132	-17 544	-9 588	-502 017	0	0	661 673	8 277 688	1 716 474

Tabela 30. Zmiany dotyczące zapasów dla korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego na dzień 31.12.2020 r. (w tys. zł) [EU CR2-A]

	Skumulowana korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Skumulowana korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego
1. Saldo początkowe	-441 929	-29 948
2. Zwiększenia wynikające z kwot odpisanych z tytułu szacowanych strat kredytowych w danym okresie	-1 392	-5 748
3. Zmniejszenia wynikające z kwot rozwiązanych z tytułu szacowanych strat kredytowych w danym okresie	23 348	3 838
4. Zmniejszenia wynikające z kwot wpisanych w ciężar skumulowanych korekt o ryzyko kredytowe	26 188	615
5. Transfery między korektami o ryzyko kredytowe	-85 278	5 651
6. Wpływ różnic kursowych	0	0
7. Połączenia przedsiębiorstw, w tym przejęcia i zbycia jednostek zależnych	0	0
8. Inne korekty	-1 634	-926
9. Saldo końcowe	-480 697	-26 518
10. Kwoty odzyskane poprzez korekty o ryzyko kredytowe wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat	326	0
11. Korekty o szczególne ryzyko kredytowe wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat	-80	4 373

Tabela 31. Zmiany dotyczące zapasów dla kredytów i dłużnych papierów wartościowych, których dotyczy niewykonanie zobowiązania lub utrata wartości na dzień 31.12.2020 r. (w tys. zł) [EU CR2-B]

	Wartość brutto ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1. Saldo początkowe	1 243 709
2. Kredyty i dłużne papiery wartościowe, których zaczęło dotyczyć niewykonanie zobowiązania lub obniżenie wartości od ostatniego okresu sprawozdawczego	-216 396
3. Przywrócono status ekspozycji, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania	232 632
4. Kwoty umorzone	-17 160
5. Inne zmiany	-7 045
6. Saldo końcowe	1 235 740

7.7.5. Informacje dotyczące koncentracji ryzyka kredytowego

Grupa Kapitałowa postrzega ryzyko koncentracji jako istotny pojedynczy czynnik ryzyka. Identyfikacja skali niebezpieczeństw związanych z nadmierną koncentracją zaangażowań, umożliwia prawidłowe zarządzanie aktywami Grupy Kapitałowej. Dla wzrostu bezpieczeństwa działalność kredytowa limitowana jest w oparciu o regulacyjne normy ostrożnościowe, jak i wewnętrzne limity koncentracji.

Celem zarządzania limitami koncentracji jest:

- 1) ograniczanie skłonności do nadmiernej ekspozycji ryzyka wobec jednego klienta bądź grupy klientów powiązanych ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie;
- 2) zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji podmiotowej ryzyka i alokacji środków finansowych;
- 3) wskazanie poziomów minimalnych pułapów bezpieczeństwa;
- 4) umożliwienie właściwej dywersyfikacji i segmentacji portfela kredytowego;
- 5) umożliwienie oceny poziomu ryzyka i prawidłowego zarządzania aktywami.

Polityka stosowana przez Grupę Kapitałową zakłada kredytowanie branż, klientów i grup podmiotów reprezentujących różne gałęzie przemysłu. Poprzez dywersyfikację portfela kredytowego redukowane jest ryzyko wynikające z nadmiernej koncentracji kredytowej. Na podstawie przeprowadzonej identyfikacji i oceny poziomu koncentracji zaangażowań, formułowane są propozycje dotyczące działań jakie powinny być podjęte przez Grupę Kapitałową, w szczególności w stosunku do zaangażowań, których ryzyko zostało ocenione jako istotne. Celem tych działań jest zminimalizowanie poziomu ryzyka koncentracji portfela kredytowego i w efekcie tworzenie bezpiecznej jego struktury.

W Grupie Kapitałowej funkcjonuje system wewnętrznych limitów z tytułu poszczególnych ryzyk koncentracji zaangażowań. Obowiązujące zasady identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka koncentracji, a w szczególności zasady ustalania i monitorowania limitów zaangażowań, pozwalają na dotrzymanie regulacyjnych norm ostrożnościowych oraz wewnętrznych limitów koncentracji zaangażowań.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań dotyczy jednostkowych ekspozycji, jak i aktywów portfelowych. W odniesieniu do portfela kredytowego Grupa Kapitałowa stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do: grupy klientów, produktów, branż, terminów zapadalności, łącznego zaangażowania wobec klientów, regionów. System limitów wewnętrznych obejmuje również koncentrację zaangażowań z tytułu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych.

Wyznaczając wewnętrzne limity Grupa Kapitałowa ma na celu stworzenie właściwej struktury portfela oraz wspieranie efektywnego zarządzania ryzykiem koncentracji. Obowiązujące zasady identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka koncentracji, a w szczególności zasady i metodologie ustalania i monitorowania limitów koncentracji zaangażowań, pozwalają na przestrzeganie w działalności Grupy Kapitałowej norm ostrożnościowych, zgodnych z zaleceniami ustawowymi i rekomendacjami nadzoru bankowego.

Grupa Kapitałowa stosuje zasady klasyfikacji ryzyk koncentracji zaangażowań pod względem istotności, w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego. Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Grupy Kapitałowej. Proces szacowania kapitału wewnętrznego Grupy Kapitałowej w odniesieniu do ryzyka koncentracji zaangażowań uwzględnia:

- 1) jakość zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań;
- 2) jakość systemu kontroli wewnętrznej;
- 3) możliwość podjęcia efektywnych działań obniżających poziom ryzyka koncentracji zaangażowań;
- 4) rezultaty wyników pomiaru ryzyka koncentracji.

Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu tego ryzyka, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Grupy Kapitałowej.

Raporty z zakresu przestrzegania norm ostrożnościowych określonych limitami zewnętrznymi i wewnętrznymi są sporządzane i przekazywane zgodnie z zasadami określonymi w ramach Systemu Informacji Kierownictwa.

Znajomość skali niebezpieczeństw związanych z nadmierną koncentracją zaangażowań umożliwia prawidłowe zarządzanie aktywami, zminimalizowanie poziomu tego ryzyka, a przede wszystkim stworzenie bezpiecznej struktury aktywów kredytowych.

Tabela 32. Całkowita i średnia kwota netto ekspozycji w 2020 r. (w tys. zł) [EU CRB-B]

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość netto ekspozycji na koniec okresu	Średnia wartość netto ekspozycji w okresie
1.	Rządy centralne lub banki centralne	15 166 502	13 962 185
2.	Samorządy terytorialne	4 104 948	3 084 699
3.	Podmioty sektora publicznego	16	20
4.	Wielostronne banki rozwoju	0	0
5.	Organizacje międzynarodowe	0	0
6.	Instytucje	3 444 871	3 763 512
7.	Przedsiębiorstwa	2 062 012	2 134 609
	- w tym: MŚP	827 468	836 893
8.	Detaliczne	1 585 876	1 461 298
	- w tym: MŚP	698 197	588 406

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość netto ekspozycji na koniec okresu	Średnia wartość netto ekspozycji w okresie
9.	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	1 993 222	1 987 923
	- w tym: MŚP	406 977	443 182
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	727 238	820 291
11.	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	6 707	32 164
12.	Obligacje zabezpieczone	0	0
13.	Należności od instytucji i przedsiębiorstw o krótkoterminowej ocenie kredytowej	0	0
14.	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	179 675	179 523
15.	Ekspozycje w papierach kapitałowych	136 777	234 942
16.	Inne ekspozycje	1 150 802	1 066 733
17.	Metoda standardowa ogółem	30 558 646	28 727 900
18.	Stan korekt z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2020 r.	669 035	653 932

Tabela 33. Podział geograficzny ekspozycji według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [EU CRB-C]

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość netto																Łącznie
		Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	
1.	Rządy centralne lub banki centralne	0	0	0	0	0	0	15 166 502	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15 166 502
2.	Samorządy terytorialne	472 886	100 805	143 323	161 990	440 162	646 217	401 267	112 711	115 107	105 079	341 854	347 917	3 606	251 487	340 336	120 202	4 104 948
3.	Podmioty sektora publicznego	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
4.	Wielostronne banki rozwoju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Organizacje międzynarodowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Instytucje	95 924	0	64 704	2 320	23 206	82 245	2 836 170	49 197	46 469	25 152	-	84 618	24 094	51 608	2 821	56 343	3 444 871
7.	Przedsiębiorstwa	48 346	140 229	88 969	0	0	8 765	1 032 682	105 566	167 349	4 000	34 962	66 639	132 493	89 397	125 675	0	0
8.	Detaliczne	218 131	18 696	180 569	22 807	86 486	150 476	260 304	64 349	140 391	84 877	45 020	62 028	57 826	135 449	21 729	36 738	1 585 877
9.	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	222 261	27 332	267 022	23 875	89 606	264 756	241 241	94 625	189 339	91 367	130 518	106 238	37 274	141 947	30 259	35 562	1 993 222
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	98 354	5 572	61 723	27 762	37 104	54 830	97 973	3 285	82 451	14 408	17 339	39 085	9 757	90 218	20 479	66 898	727 238
11.	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0	0	0	0	0	6 707	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 707
12.	Obligacje zabezpieczone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	Należności od instytucji i przedsiębior. o krótkoterminowej ocenie kredytowej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	0	0	0	0	0	0	179 675	0	0	0	0	0	0	0	0	0	179 675
15.	Ekspozycje w papierach kapitałowych	0	0	16	0	16	3	133 967	22	2	8	9	11	0	2	2 720	0	136 777
16.	Inne ekspozycje	2 140	0	8 966	0	2 023	45 550	949 031	1 374	6 552	15 769	246	8 538	4 508	105 249	305	550	1 150 802
17.	Metoda standardowa ogółem	1 158 043	292 634	815 291	238 754	695 542	1 252 843	21 305 534	431 130	747 661	340 659	569 948	715 073	269 558	865 356	544 325	316 293	30 558 646
18.	Łącznie	1 158 043	292 634	815 291	238 754	695 542	1 252 843	21 305 534	431 130	747 661	340 659	569 948	715 073	269 558	865 356	544 325	316 293	30 558 646

Tabela 34. Koncentracja ekspozycji według rodzaju kontrahenta lub branży na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [EU CRB-D]

	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	Budownictwo	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Edukacja	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	Górnictwo i wydobywanie	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	Informacja i komunikacja	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Pozostała działalność usługowa	Przetwórstwo przemysłowe	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Transport i gospodarka magazynowa	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Inne usługi	Łącznie
1. Rządy centralne lub banki centralne	7 544 397	0	0	1 804 317	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 817 788	0	0	0	0	0	0	15 166 502
2. Samorzady terytorialne	4 100 988	0	0	0	50	0	945	1 367	0	0	0	0	0	0	60	0	0	0	0	1 538	0	4 104 948
3. Podmioty sektora publicznego	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
4. Wielostronne banki rozwoju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Organizacje międzynarodowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Instytucje	0	0	0	2 770 936	63 508	0	0	0	0	0	0	0	23	0	0	609 861	0	0	0	0	543	3 444 871
7. Przedsiębiorstwa	0	275 845	0	530 134	26 961	24 142	5 595	396 536	204 583	0	0	14 194	113 534	0	83 426	0	180 586	124 532	54 351	0	27 594	2 062 012
8. Detaliczne	578 189 030	20 644	2 306	29 957	6 195	1 655	82 761	31 229	6 691	0	4 863	148 929	10 759	14 724	3 995	116 175	162 307	26 610	7 285	719 184	1 585 877	
9. Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	0	66 704	242	749	4 330	19 226	433	56 923	51 173	1 452	0	778	156 881	13	9 951	852	119 425	82 415	31 837	0	1 389 837	1 993 222

	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	Budownictwo	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Edukacja	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	Górnictwo i wydobywanie	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	Informacja i komunikacja	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Pozostała działalność usługowa	Przetwórstwo przemysłowe	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Transport i gospodarka magazynowa	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Inne usługi	Łącznie
10. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	136 870	3 615	1 783	6 958	2 346	398	66 208	94 136	14 328	0	6 162	70 320	390	11 271	3 934	163 239	78 990	6 534	10 067	49 689	727 238
11. Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0	0	6 707	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 707
12. Obligacje zabezpieczone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. Należności od instytucji i przedsiębiorstw o krótkoterminowej ocenie kredytowej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	0	0	0	179 675	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	179 675
15. Ekspozycje w papierach kapitałowych	0	0	0	105 455	5	0	0	2	0	0	0	0	1 000	0	0	0	0	0	0	0	30 315	136 777
16. Inne ekspozycje	0	171	811	1 145 360	6	0	0	19	0	0	0	0	0	0	0	0	373	673	3	0	3 387	1 150 802
17. Metoda standardowa ogółem	11 645 980	668 621	25 312	6 547 422	131 774	51 908	9 026	603 817	381 121	22 471	0	25 997	490 686	11 163	119 432	6 436 430	579 797	448 917	119 334	18 891	2 220 549	30 558 646
18. Łącznie	11 645 980	668 621	25 312	6 547 422	131 774	51 908	9 026	603 817	381 121	22 471	0	25 997	490 686	11 163	119 432	6 436 430	579 797	448 917	119 334	18 891	2 220 549	30 558 646

Tabela 35. Zapadalność ekspozycji według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [EU CRB-E]

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji netto					Łącznie
		Na żądanie	<1 rok	1–5 lat	>5 lat	Brak określonego terminu zapadalności	
1.	Rządy centralne lub banki centralne	0	5 817 788	879 122	6 665 275	1 804 317	15 166 502
2.	Samorządy terytorialne	501	15 841	314 638	3 773 968	0	4 104 948
3.	Podmioty sektora publicznego	0	0	0	0	16	16
4.	Wielostronne banki rozwoju	0	0	0	0	0	0
5.	Organizacje międzynarodowe	0	0	0	0	0	0
6.	Instytucje	0	1 289 528	40 223	2 019 540	95 580	3 444 871
7.	Przedsiębiorstwa	499	263 639	326 865	938 741	532 269	2 062 012
8.	Detaliczne	2 345	234 755	341 097	1 005 875	1 804	1 585 877
9.	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	0	112 913	101 679	1 778 631	0	1 993 222
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	138 122	22 051	103 477	431 563	32 025	727 238
11.	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0	0	0	6 707	6 707
12.	Obligacje zabezpieczone	0	0	0	0	0	0
13.	Należności od instytucji i przedsiębiorstw o krótkoterminowej ocenie kredytowej	0	0	0	0	0	0
14.	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	0	0	0	0	179 675	179 675
15.	Ekspozycje w papierach kapitałowych	0	29	77	0	136 671	136 777
16.	Inne ekspozycje	0	0	0	0	1 150 802	1 150 802
17.	Metoda standardowa ogółem	141 466	7 756 544	2 107 178	16 613 593	3 939 865	30 558 646
18.	Łącznie	141 466	7 756 544	2 107 178	16 613 593	3 939 865	30 558 646

7.7.6. Techniki redukcji ryzyka kredytowego i rynkowego oraz polityka zabezpieczeń

Zastosowane w kalkulacji wymogu z tytułu ryzyka kredytowego według metody standardowej wagi ryzyka, oparte są na zasadach przedstawionych w rozdziale 2, tytuł II, część III Rozporządzenia CRR. Wagę ryzyka przypisuje się zgodnie z kategorią, do której została sklasyfikowana dana ekspozycja.

Stosowane techniki redukcji ryzyka kredytowego spełniają zasadę, że ekspozycja kredytowa, w stosunku do której stosuje się ograniczenie ryzyka kredytowego, nie generuje kwoty ważonej ryzykiem wyższej niż identyczna ekspozycja, której ryzyko kredytowe nie zostało ograniczone.

Nie wszystkie formy zabezpieczeń spełniają wymagania pozwalające na wykorzystanie ich do redukcji ryzyka w kalkulacji wymogu kapitałowego. W regulacjach wewnętrznych szczegółowo określono minimalne wymogi w zakresie procedury monitorowania wartości zabezpieczeń, ubezpieczenia, zasad ustanowienia zabezpieczeń oraz wyceny nieruchomości określone w art. 208 Rozporządzenia CRR.

Grupa Kapitałowa stosuje techniki redukcji ryzyka kredytowego zarówno w ramach ochrony rzeczywistej jak i nierzeczywistej, zgodnie z wytycznymi rekomendowanymi przez zewnętrzne organy nadzorcze. W celu prezentacji w rachunku adekwatności kapitałowej technik ograniczania ryzyka kredytowego Grupa Kapitałowa stosuje metodę kompleksową uznawania zabezpieczeń finansowych.

W przypadku rzeczywistej ochrony kredytowej Grupa Kapitałowa wyróżnia ekspozycje zabezpieczone uznanymi zabezpieczeniami finansowymi. W przypadku nierzeczywistej ochrony kredytowej ekspozycjom kredytobiorców objętych ochroną kredytową w formie gwarancji, przypisano wagę ryzyka wynikającą z grupy ryzyka podmiotu udzielającego gwarancji. Głównym dostawcą nierzeczywistej ochrony kredytowej jest Bank Gospodarstwa Krajowego. Ekspozycjom wobec małych i średnich przedsiębiorstw w wysokości nieprzekraczającej 60 % lub 80 % udzielonego kredytu, nadano preferencyjną wagę ryzyka, którą posiadał wystawca zabezpieczenia.

Grupa Kapitałowa stosuje wagę ryzyka 35 % wobec ekspozycji detalicznych w pełni i całkowicie zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach mieszkalnych, zgodnie z art. 125 ust. 1 Rozporządzenia CRR.

Wobec ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, wagę ryzyka uzależniono od zasad określonych w art. 127 Rozporządzenia CRR.

Grupa Kapitałowa nie wyodrębnia ekspozycji efektywnie zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości komercyjnej, dla których zgodnie z art. 126 Rozporządzenia CRR można zastosować preferencyjne wagi ryzyka.

Bank nie posiada w portfelu kredytowych instrumentów pochodnych.

Biorąc pod uwagę prowadzoną politykę zabezpieczeń Grupa Kapitałowa nie stwierdza koncentracji ryzyka rynkowego w zakresie zastosowanych instrumentów redukcji ryzyka kredytowego.

Tabela 36. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego – wszelkie zabezpieczenia, gwarancje finansowe i kredytowe instrumenty pochodne na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [EU CR3]

	Ekspozycje niezabezpieczone – kwota bilansowa	Ekspozycje zabezpieczone – kwota bilansowa	Ekspozycje zabezpieczone w formie zabezpieczenia rzeczowego	Ekspozycje zabezpieczone przez gwarancje finansowe	Ekspozycje zabezpieczone przez pochodne instrumenty kredytowe
1. Kredyty ogółem	6 046 699	2 520 405	2 189 777	330 628	0
2. Dłużne papiery wartościowe ogółem	20 993 658	0	0	0	0
3. Ogół ekspozycji	27 040 356	2 520 405	2 189 777	330 628	0
4. w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 043 285	97 746	78 161	19 585	0

Tabela 37. Metoda standardowa – ekspozycja na ryzyko kredytowe i efekty ograniczania ryzyka kredytowego na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [EU CR4]

Kategorie ekspozycji	Ekspozycje przed zastosowaniem współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniem ryzyka kredytowego		Ekspozycje po zastosowaniu współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniu ryzyka kredytowego		Aktywa ważone ryzykiem i ich zagęszczenie	
	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Aktywa ważone ryzykiem	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem
1. Rządy centralne lub banki centralne	15 166 502	0	15 166 502	0	275 859	2%
2. Samorządy regionalne lub władze lokalne	3 949 948	155 000	3 949 948	69 526	803 895	20%
3. Podmioty sektora publicznego	16	0	16	0	11	69%
4. Wielostronne banki rozwoju	0	0	0	0	0	0
5. Organizacje międzynarodowe	0	0	0	0	0	0
6. Instytucje	2 824 781	620 090	2 824 781	0	208 309	7%
7. Przedsiębiorstwa	1 758 120	303 892	1 691 933	103 873	1 679 284	94%
8. Detaliczne	1 296 898	288 979	1 179 125	89 576	864 588	68%
9. Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	1 925 903	67 320	1 893 124	22 201	920 738	48%
10. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	724 454	2 784	714 600	1 381	931 470	130%
11. Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	6 707	0	6 707	0	10 060	150%
12. Obligacje zabezpieczone	0	0	0	0	0	0
13. Instytucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0	0	0	0
14. Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	179 675	0	179 675	0	172 329	96%
15. Ekspozycje kapitałowe	136 777	0	136 777	0	145 338	106%
16. Inne pozycje	1 150 802	0	1 155 575	0	1 048 833	91%
17. Łącznie	29 120 582	1 438 064	28 898 762	286 557	7 060 714	24%

Tabela 38. Wycena zabezpieczenia – kredyty i zaliczki na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [Wzór 7_Wytyczne EBA/GL/2018/10]

Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
	Kredyty i zaliczki									
		Obsługiwane		Nieobsługiwane						
			W tym przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni				
					w tym przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	w tym przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	w tym przeterminowane > 1 rok ≤ 2 lata	w tym przeterminowane > 2 rok ≤ 5 lat		
1. Wartość bilansowa brutto	9 032 592	7 823 606	11 512	1 197 475	246 699	389 262	52 622	34 584	68 478	233 578
2. w tym zabezpieczone	4 771 932	4 152 708	6 294	619 224	239 527	379 697	51 037	30 198	56 362	242 099
3. w tym zabezpieczone nieruchomościami	4 482 709	3 900 398	6 051	582 311	227 747	354 564	50 835	27 700	54 059	221 969
4. - w tym instrumenty o wskaźniku LTV powyżej 60% oraz do 80%	110 312	81 865	0	28 447	396	28 050	0	15 666	6 256	6 128
5. - w tym instrumenty o wskaźniku LTV powyżej 80% oraz do 100%	198 498	167 573	0	30 925	2 738	28 187	0	418	1 922	25 847
6. - w tym instrumenty o wskaźniku LTV powyżej 100%	3 840 016	3 401 880	5 624	438 136	152 647	285 489	50 835	10 526	41 197	182 931
7. Skumulowana utrata wartości w przypadku aktywów zabezpieczonych	-164 795	-9 488	-110	-155 307	-26 100	-129 207	-3 760	-7 717	-25 239	-92 491
8. Zabezpieczenie	9 441 919	8 277 688	13 012	1 164 232	523 248	640 983	91 812	45 134	95 422	408 616
9. w tym wartość ograniczona do wartości ekspozycji	4 512 936	3 914 415	5 982	598 520	235 513	363 007	51 037	25 775	53 518	232 678
10. w tym nieruchomości	4 222 411	3 702 255	5 762	520 156	184 283	335 873	50 835	23 553	48 105	213 379
11. w tym o wartości powyżej pułapu	4 928 984	4 363 273	7 030	565 711	287 735	277 976	40 775	19 359	41 904	175 938
12. w tym nieruchomości	4 319 153	3 966 259	5 078	352 894	153 030	199 864	35 286	17 083	38 494	109 001
13. Otrzymane gwarancje finansowe	235 581	224 327	41	11 254	7 874	3 380	30	1 576	12	1 762
14. Skumulowane odpisania częściowe	60 526	0	0	60 526	0	60 526	0	0	40	60 485

Tabela 39. Zmiany stanu posiadanych kredytów i zaliczek nieobsługiwanych na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [Wzór 8_Wytyczne EBA/GL/2018/10]

Lp.		a	b
		Wartość bilansowa brutto	Powiązane skumulowane odzyskane kwoty netto
1.	Początkowy stan kredytów i zaliczek nieobsługiwanych	1 074 506	0
2.	Wpływy do portfeli nieobsługiwanych	365 019	0
3.	Odpiływy z portfeli nieobsługiwanych:	-242 051	0
4.	Odpiływy do portfeli obsługiwanych	-8 089	0
5.	Odpiływ z powodu spłaty kredytu, częściowej albo całkowitej	-186 582	0
6.	Odpiływ z powodu likwidacji zabezpieczenia	0	0
7.	Odpiływ z powodu przejęcia zabezpieczenia	0	0
8.	Odpiływ z powodu sprzedaży instrumentów	-21 725	0
9.	Odpiływ z powodu przeniesienia ryzyka	0	0
10.	Odpiływ z powodu odpisania	-17 161	0
11.	Odpiływ z powodu innych sytuacji	-8 495	0
12.	Odpiływ z powodu zaklasyfikowania do kategorii aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	0
13.	Końcowy stan kredytów i zaliczek nieobsługiwanych	1 197 475	0

Tabela 40. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [Wzór 9_Wytyczne EBA/GL/2018/10]

Lp.		a	b
		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1.	Rzeczowe aktywa trwale	0	0
2.	Inne niż rzeczowe aktywa trwale	829	0
3.	<i>Nieruchomości mieszkalne</i>	0	0
4.	<i>Nieruchomości komercyjne</i>	0	0
5.	<i>Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)</i>	829	0
6.	<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>	0	0
7.	<i>Pozostałe</i>	0	0
8.	Łącznie	829	0

Tabela 41. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne - według analizy analogicznej na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [Wzór 10_Wytyczne EBA/GL/2018/10]

Lp.	a		b		c		d		e		f		g		h		i		j		k		l	
	Zmniejszenie salda zadłużenia				Łączne zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie																			
	Wartość bilansowa brutto	Skumulowane ujemne zmiany	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany	Przejęte ≤ 2 lata		Przejęte > 2 lata ≤ 5 lat		Przejęte > 5 lat		w tym aktywa długoterminowe przeznaczone do sprzedaży													
Wartość w momencie początkowego ujęcia					Skumulowane ujemne zmiany	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany													
1.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	811	0	829	0	720	0	109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	811	0	829	0	720	0	109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	811	0	829	0	720	0	109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

7.7.7. Informacje dotyczące ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne

Na datę 31 grudnia 2020 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała pozycji sekurytyzacyjnych.

7.7.8. Informacje dotyczące korzystania przez Grupę Kapitałową z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Dla potrzeb kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahentów zagranicznych, Grupa Kapitałowa wykorzystuje oceny wiarygodności kredytowej nadawane przez poniższe instytucje oceny wiarygodności kredytowej:

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Oceny wiarygodności kredytowej stosowane są przy wyznaczaniu wag ryzyka dla ekspozycji wobec kontrahentów znajdujących się w kategoriach:

- 1) rządów centralnych i banków centralnych,
- 2) podmiotów sektora publicznego,
- 3) instytucji.

W 2019 roku zewnętrzne oceny wiarygodności kredytowej wykorzystywane były do określenia wag ryzyka ekspozycji wobec podmiotów, które posiadały taką ocenę. W przypadku, gdy oceny takiej nie było, wagi ryzyka dla kontrahentów nie będących instytucjami i podmiotami rządowymi oraz podmiotami sektora publicznego przypisywane były ekspozycjom zgodnie z postanowieniami Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 2, Rozporządzenia CRR.

Zasady stosowania ratingów zewnętrznych oraz sposób przenoszenia oceny emitenta i emisji na poszczególne ekspozycje są zgodne z Rozporządzeniem CRR.

Tabela 42. Metoda standardowa - zestawienia ekspozycji w ramach metody standardowej w podziale na klasę aktywów i wagę ryzyka na 31.12.2020 r. (w tys. zł) [EU CR5]

Kategorie ekspozycji	Waga ryzyka																Łącznie	W tym bez ratingu
	0%	2%	4%	10%	20%	30%	35%	50%	52%	75%	100%	150%	250%	1250%	Inne kwestie	Odliczone		
1. Rządy centralne lub banki centralne	14 606 746	0	0	0	488 493	0	0	0	0	0	0	0	71 264	0	0	0	15 166 503	0
2. Samorządy regionalne lub władze lokalne	0	0	0	0	3 949 948	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 949 948	0
3. Podmioty sektora publicznego	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0
4. Wielostronne banki rozwoju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Organizacje międzynarodowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Instytucje	2 041 486	0	0	0	611 229	0	0	172 065	0	0	0	0	0	0	0	0	2 824 780	0
7. Przedsiębiorstwa	0	0	0	0	106 926	0	0	9 164	0	0	1 642 030	0	0	0	0	0	1 758 120	0
8. Detaliczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 296 898	0	0	0	0	0	0	1 296 898	0
9. Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	0	0	0	0	0	0	1 394 391	84 488	0	0	445 880	1 144	0	0	0	0	1 925 903	0
10. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	286 884	437 570	0	0	0	0	724 454	0
11. Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 706	0	0	0	0	6 706	0
12. Obligacje zabezpieczone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. Instytucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	0	0	0	0	0	8 734	0	0	2 565	0	168 375	0	0	0	0	0	179 674	0
15. Ekspozycje kapitałowe	1 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	69 550	0	66 227	0	0	0	136 777	0
16. Inne pozycje	106 743	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 044 059	0	0	0	0	0	1 150 802	0
17. Łącznie	16 755 975	0	0	0	5 156 596	8 734	1 394 391	265 733	2 565	1 296 898	3 656 779	445 420	137 491	0	0	0	29 120 582	0

7.8. Ryzyko kredytowe kontrahenta

Metody stosowane do wyliczania limitów kredytowych oraz wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta

Ryzyko kontrahenta jest definiowane jako ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, przed ostatecznym terminem rozliczenia transakcji. Biorąc pod uwagę profil działalności poszczególnych spółek Grupy, ryzyko to dotyczyło wyłącznie Banku i było związane z pozagiełdowymi transakcjami pochodnymi.

W ramach ryzyka kontrahenta Bank rozróżnia:

- 1) ryzyko przedrozliczeniowe, tj. ryzyko straty z tytułu upadłości kontrahenta w trakcie trwania transakcji;
- 2) ryzyko rozliczeniowe, tj. ryzyko powstające w momencie wymiany strumieni pieniężnych, trwające od chwili dokonania płatności na rzecz partnera do chwili otrzymania świadczenia wzajemnego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym kontrahenta prowadzone jest w ramach systemu limitów zaangażowania Banku wobec banków krajowych i zagranicznych, obejmującego m.in. dopuszczalne poziomy zaangażowania Banku z tytułu transakcji wymiany walutowej (FX spot, FX swap, FX forward), transakcji FRA i transakcji swapów odsetkowych IRS i OIS.

Zgodnie z procedurami wewnętrznymi wykorzystanie powyższych limitów podlega monitorowaniu w trybie dziennym i raportowaniu członkom Zarządu Banku, członkom Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami w Banku oraz wybranym pracownikom Banku, w zakresie zaangażowań wobec poszczególnych banków przekraczających 80 % przyznanego limitu. W cyklach miesięcznych informacja o wykorzystaniu obowiązujących limitów całkowitych dla banków przekazywana jest Zarządowi Banku oraz Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami, a w okresach kwartalnych Radzie Nadzorczej Banku. Metodologia wyznaczania limitów dla banków krajowych opiera się o ocenę sytuacji finansowej, natomiast w przypadku banków zagranicznych – o ratingi zewnętrzne przyznane danej instytucji przez uznane agencje ratingowe.

Biorąc pod uwagę strukturę bilansu, Bank uznaje, że wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kontrahenta, kalkulowany metodą standardową jako 8 % sumy ważonych ryzykiem kwot ekspozycji w portfelu handlowym, jest wystarczający i nie ma potrzeby tworzenia dodatkowego kapitału wewnętrznego.

Jednocześnie z uwagi na relatywnie niewielką liczbę i wartość portfela transakcji podlegających przepisom dotyczącym ryzyka kontrahenta, Bank uznaje za zasadne ograniczenie raportowania informacji w zakresie tego ryzyka do tabeli ujętej poniżej.

Tabela 43. Analiza ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta (w tys. zł) na 31.12.2020 r. [EU CCR1]

	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)
	Wartość referencyjna	Koszt odtworzenia / aktualna wartość rynkowa	Potencjalne przyszłe ekspozycje kredytowe	Efektywna EPE	Mnożnik	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego	Aktywa ważone ryzykiem
1. Wycena według wartości rynkowej		840	739			1 579	1 310
2. Pierwotna ekspozycja	0					0	0
3. Metoda standardowa		0				0	0
4. Metoda modeli wewnętrznych (dla instrumentów pochodnych i transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych)				0	0	0	0
5. W tym transakcje finansowania papierów wartościowych				0	0	0	0
6. W tym instrumenty pochodne i transakcje z długim terminem rozliczenia				0	0	0	0
7. W tym w ramach umów o kompensowaniu międzyproduktowym				0	0	0	0
8. Uproszczona metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych (dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych)						0	0
9. Kompleksowa metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych (dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych)						0	0
10. Wartość zagrożona dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych						0	0
11. Łącznie							1 310

Strategia ustanawiania zabezpieczenia i ustalania rezerw kredytowych

Najczęściej wykorzystywanym narzędziem ograniczania ryzyka związanego z transakcjami pochodnymi zawartymi przez kontrahentów niebankowych (w zakresie transakcji FX forward) jest limit na transakcje pochodne, w skład którego wchodzi limit rozliczeniowy, który określa maksymalną potencjalną przyszłą ekspozycję klienta oraz limit skarbowy. Limit skarbowy oznacza maksymalną stratę, jaką w efekcie wyceny dokonanej przez Bank BPS S.A. mogą wykazać transakcje kontrahenta, bez konieczności wniesienia lub zwiększenia kaucji lub domknięcia i rozliczenia części transakcji. Wysokość limitu straty uzależniona jest od oceny kredytowej kontrahenta oraz specyfiki jego rozliczeń związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

W przypadku kontrahentów bankowych aktualna wycena jest odnoszona do minimalnych kwot transferu oraz kwot progowych (jeżeli takie są zdefiniowane w umowie zabezpieczającej). Transakcje na instrumentach pochodnych zawierane są na podstawie umów ramowych, które w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia warunków po stronie kontrahenta pozwalają na przedterminowe rozwiązanie tych transakcji przez drugą stronę i rozliczenie ich w kwocie netto, stanowiącej sumę wartości dodatnich i ujemnych transakcji objętych daną umową ramową.

Ustalanie rezerw kredytowych dla ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta jest realizowane zgodnie z procedurami wewnętrznymi ustalania rezerw dla ekspozycji kredytowych.

Zasady dotyczące ekspozycji na ryzyko niekorzystnej korelacji

Ze względu na stosowaną metodę standardową, przy wyliczaniu regulacyjnego wymogu kapitałowego Grupa Kapitałowa nie uwzględnia ryzyka niekorzystnej korelacji.

Wpływ wartości zabezpieczenia, jakie musiałby zapewnić Bank przy obniżeniu oceny jego wiarygodności kredytowej

Zgodnie z zawartymi przez Bank umowami, wartość składanych zabezpieczeń kredytowych związanych z realizacją transakcji pozagiełdowymi instrumentami pochodnymi nie jest uzależniona od oceny wiarygodności kredytowej Banku.

Dodatnia godziwa wartość brutto umów, korzyści wynikające z kompensowania, skompensowana bieżąca ekspozycja kredytowa, ustanowione zabezpieczenie oraz wartość netto ekspozycji kredytowej z tytułu instrumentów pochodnych

W Grupie Kapitałowej nie stosuje się saldowania ekspozycji jako techniki ograniczania ryzyka kredytowego. Wartość godziwa brutto transakcji na instrumentach pochodnych według stanu na 31.12.2020 r. wyniosła 840 tys. zł.

Metoda wyznaczania wartości ekspozycji

Dla potrzeb określenia wartości ekspozycji dla umów wymienionych w załączniku nr II do Rozporządzenia CRR stosuje się metodę wyceny według wartości rynkowej. Zgodnie z tą metodą ekwiwalent bilansowy transakcji pozabilansowej oblicza się jako sumę kosztu zastąpienia i przyszłej potencjalnej ekspozycji kredytowej.

Wartość referencyjna kredytowych instrumentów pochodnych pełniących funkcję zabezpieczenia

Grupa Kapitałowa nie posiada w portfelu kredytowych instrumentów pochodnych.

Kwoty referencyjne kredytowych transakcji pochodnych, podzielonych na takie, które służą celom związanym z własnym portfelem kredytowym instytucji oraz takie, które wykorzystuje się przy działalności pośredniczącej, w tym rozkład stosowanych kredytowych produktów pochodnych, w dalszym podziale według ochrony nabytej i sprzedanej w ramach każdej grupy produktów

Grupa Kapitałowa nie posiada w portfelu kredytowych instrumentów pochodnych.

7.9. Ryzyko finansowe

Zarządzanie **ryzykiem finansowym** realizowane jest w ramach obowiązujących procedur, obejmujących strategię, polityki i instrukcje, a określających w szczególności strukturę organizacyjną, cele i wynikające z nich wytyczne dla zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz zasady limitowania, monitorowania i kontroli ekspozycji na ryzyko.

Bank sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej, w tym również ryzykiem finansowym związanym z działalnością podmiotów zależnych, wykonując uprawnienia właścicielskie, wynikające z udziału Banku w kapitale zakładowym tych spółek.

Zarządzanie ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, kontrolowanie i raportowanie ryzyka płynności oraz ryzyka rynkowego i jest realizowane z wykorzystaniem szerokiego zakresu metod i narzędzi, przy zachowaniu zasady ściśle określonego podziału obowiązków pomiędzy obszary powstawania ryzyka, zarządzania ryzykiem i jego kontroli.

Najważniejszą rolę w procesie zarządzania ryzykiem finansowym pełnią:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, sprawująca nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku oraz oceniająca adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem;
- 2) Zarząd Banku, odpowiadający za zorganizowanie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem, w tym wdrożenie zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą strategii i polityk zarządzania poszczególnymi jego rodzajami oraz procedur i limitów ograniczających ekspozycję Banku na ryzyko.

W procesie zarządzania ryzykiem finansowym istotnie zaangażowani są ponadto:

- 1) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, opiniujący projekty strategii i polityk dotyczących zarządzania ryzykiem, projekty procedur pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli ryzyka oraz zatwierdzający wybrane limity ograniczające ekspozycję Banku na ryzyko; w 2020 r. odbyły się 62 posiedzenia Komitetu;
- 2) Departament Ryzyka Finansowego, odpowiadający za opracowywanie strategii i polityk zarządzania ryzykiem, projektowanie i wdrażanie metod pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka, bieżące monitorowanie ekspozycji na ryzyko na tle obowiązujących limitów, sporządzanie informacji o poziomie narażenia Banku na ryzyko;

- 3) Departament Skarbu, odpowiedzialny za operacyjne zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za monitorowanie i zarządzanie płynnością złotową i walutową Banku, utrzymanie portfela aktywów płynnych na poziomie zabezpieczającym płynność finansową Banku oraz dotrzymanie płynnościowych norm nadzorczych, zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w księdze handlowej i bankowej oraz zarządzanie pozycją walutową w ramach obowiązujących wartości granicznych.

W spółkach zależnych Grupy Kapitałowej istnieją wyodrębnione komórki/stanowiska do spraw ryzyka, odpowiedzialne za rozwój metod monitorowania ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka finansowego oraz tworzenie i weryfikowanie procedur zarządzania ryzykiem.

Zgodnie z procedurami obowiązującymi w Banku, w okresach kwartalnych, na podstawie informacji ilościowych i jakościowych, dokonywana jest w Banku ocena istotności poszczególnych rodzajów ryzyka, której wynikiem jest uznanie danego ryzyka za istotne lub nieistotne. Podobnej cyklicznej ocenie podlega ryzyko w działalności spółek Grupy Kapitałowej.

7.9.1. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest definiowane jako niebezpieczeństwo utraty zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, a w konsekwencji zagrożenie poniesienia dodatkowych kosztów związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań lub sprzedaży aktywów na niekorzystnych warunkach. Celem zarządzania płynnością jest dostosowanie utrzymywanego poziomu aktywów płynnych do rodzaju i rozmiarów prowadzonej działalności oraz zapewnienie posiadania i/lub łatwego dostępu do środków finansowych w wysokości zapewniającej pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów, w tym zrzeszonych banków spółdzielczych. W realizacji tego celu za szczególnie istotne uznaje się zwiększanie stabilności źródeł finansowania oraz utrzymywanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych, zarówno nadzorczych, jak i wewnętrznych.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności finansowej podmioty Grupy Kapitałowej zobligowane są do zabezpieczenia poziomu płynności adekwatnego do potrzeb, co jest realizowane poprzez utrzymywanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych, w podziale na płynność w złotych oraz w głównych walutach obcych.

W zarządzaniu płynnością istotne jest ponadto zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Realizacji powyższego celu służy dążenie do utrzymania wysokiej stabilności źródeł finansowania (w tym nadwyżek środków zdeponowanych przez banki spółdzielcze) oraz zapewnienie możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości.

Bank posiada opracowane procedury wewnętrzne na wypadek wystąpienia zagrożenia płynności, obejmujące m.in.: monitoring kształtowania się czynników uznanych za oznaki zagrożenia płynności, kalkulacje wskaźników pomocniczych płynności, pozwalające na ocenę istotnych z punktu widzenia płynności relacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami bilansowymi oraz scenariuszowe analizy zdolności do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne w przypadku kryzysu płynności w Banku i w sektorze bankowym.

Pełniona funkcja zrzeszeniowa wiąże się ze stosowaniem przez Bank zasady działania w sposób niestanowiący konkurencji dla innych członków Zrzeszenia BPS, czego konsekwencją jest uznawanie środków złożonych przez banki spółdzielcze (w szczególności najbardziej stabilnej części depozytów terminowych BS, z wyłączeniem

depozytów obowiązkowych) za podstawowe źródło finansowania aktywów Banku. Równocześnie, Bank podejmuje działania służące systematycznemu wzrostowi salda i poziomu stabilności środków pozyskiwanych od klientów niebankowych, w szczególności od gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych. Rozwój akcji kredytowej, w tym kredytów udzielanych w konsorcjach ze zrzeszonymi bankami spółdzielczymi, w ramach przyznanym im limitów, jest bowiem ściśle uzależniony od poziomu stabilnej bazy depozytowej Banku. Ze względu na realizowane funkcje zrzeszeniowe, szczególnym obowiązkiem Banku jest zabezpieczenie środków zapewniających utrzymanie płynności przez zrzeszone banki spółdzielcze oraz wspomaganie banków spółdzielczych w procesie osiągania wymaganych nadzorczych miar płynności. W związku z powyższym depozyty pozyskane od banków spółdzielczych po stronie aktywnej bilansu w znaczącej części alokowane są przez Departament Skarbu w bezpieczne i płynne papiery dłużne, przede wszystkim bony NBP i obligacje Skarbu Państwa.

Bank systematycznie przeprowadza analizy płynności Zrzeszenia BPS, obejmujące raportowanie podstawowych pozycji bilansowych Banku i banków spółdzielczych oraz szacunek poziomu nadzorczych miar płynności Zrzeszenia.

W ramach środków lokowanych przez banki spółdzielcze wyodrębnione są depozyty obowiązkowe, których wysokość – zgodnie z zapisami Regulaminu Finansowego Zrzeszenia oraz Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS – stanowiła 9 % średniego poziomu depozytów każdego z członków Zrzeszenia BPS w czerwcu i grudniu każdego roku, od którego naliczana jest rezerwa obowiązkowa². Według stanu na koniec 2020 r. łączne saldo depozytu obowiązkowego wynosiło 7 346 mln zł, w tym 6 997 mln zł przypadło na środki złożone przez banki spółdzielcze będące uczestnikami Systemu Ochrony. Formuła depozytu obowiązkowego oraz utrzymywanie się relatywnie wysokiego salda depozytów bieżących i terminowych zrzeszonych banków spółdzielczych stabilizowały w 2020 r. sytuację płynnościową Banku.

Monitorowanie i pomiar płynności finansowej prowadzone są przez Bank i spółki Grupy zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami i specyfiką działalności. W Banku monitoring płynności obejmuje w szczególności :

- 1) codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w NBP, umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem konieczności utrzymania na wymaganym poziomie rezerwy obowiązkowej za Bank i zrzeszone Banki Spółdzielcze);
- 2) codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych i łatwo zbywalnych papierów wartościowych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów;
- 3) analizę luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności lub wymagalności (zobowiązania w luce płynności są ujmowane w przedziale odpowiadającym najwcześniejszemu terminowi, w którym Bank może być zobowiązany do zapłaty kwoty umownej);
- 4) codzienne wyliczanie nadzorczych miar płynności długoterminowej;
- 5) kalkulowanie w trybie dziennym wskaźnika LCR w ujęciu jednostkowym za Bank i skonsolidowanym za uczestników SOZ BPS;
- 6) analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej;
- 7) badanie płynności długoterminowej Banku.

² Obowiązująca od 1 kwietnia 2021 r. zmiana Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS wprowadziła obniżenie wskaźnika udziału środków będących podstawą tworzenia depozytu obowiązkowego z 9 % do 7 % średniego stanu depozytów zgromadzonych przez uczestników Systemu w czerwcu i grudniu, od którego naliczana jest rezerwa obowiązkowa.

Tabela 44. Kształtowanie się w horyzoncie 1 roku urealnionej luki płynności (w tys. zł) na 31.12.2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	(do 1M]	(1M-3M]	(3M-6M]	(6M-12M]
I.	Aktywa bilansowe	9 737 356	299 265	309 089	628 209
II.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone	480 029	215 197	42 866	8 593
III.	Pasywa bilansowe	6 657 625	1 221 414	167 816	22 049
IV.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	121 858	130 955	0	0
	Luka urealniona (I+IV)-(II+III)	2 721 560	-1 006 391	98 407	597 567
	Luka urealniona skumulowana	2 721 560	1 715 169	1 813 576	2 411 143
	Wskaźnik płynności (I+IV)/(II+III)	1,38	0,30	1,47	20,50
	Wskaźnik płynności skumulowany	1,38	1,20	1,21	1,27

Najważniejsze urealnienia przyjęte na potrzeby sporządzenia luki płynności dotyczą:

- 1) wymagalności depozytów klientów niebankowych i banków spółdzielczych – depozyty klientów (rachunki bieżące, konta oszczędnościowe, depozyty terminowe) oraz depozyty terminowe BS, z wyłączeniem depozytów obowiązkowych, ujmowane są w poszczególnych przedziałach czasowych z uwzględnieniem ich profilu stabilności (historycznego utrzymywania się poziomu salda);
- 2) zapadalności kredytów w rachunkach bieżących – kredyty w rachunku bieżącym wykazywane są w odpowiednich przedziałach czasowych z uwzględnieniem poziomu ich odnawialności;
- 3) zapadalności łatwo zbywalnych papierów wartościowych – płynne papiery wartościowe, w tym bony pieniężne i obligacje skarbowe, zaliczane są do przedziału do 7 dni, tj. z uwzględnieniem możliwego terminu ich upłynienia (zastawu, sprzedaży);
- 4) uwzględnienia salda depozytu obowiązkowego i portfela papierów dłużnych na jego pokrycie w przedziale różne.

Nadzorcze miary płynności KNF obejmują dwa wskaźniki:

- 1) M3 – współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi;
- 2) M4 – współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi.

Tabela 45. Kształtowanie się nadzorczych miar płynności Banku w 2020 r.

Miara	Maksimum	Minimum	Średnia	Wymagane wartości minimalne
M3	2,01	1,49	1,80	1,00
M4	1,17	1,07	1,13	1,00

Zgodnie z decyzją KNF z 2016 r. Bank jest zwolniony z obowiązku spełniania wymogu dla wskaźnika LCR na zasadzie indywidualnej i zobowiązany do jego przestrzegania na zasadzie skonsolidowanej, tj. wymogu kalkulowanego dla banków należących do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (w tym również Banku BPS S.A.). Wyznaczanie wymogu na bazie skonsolidowanej prowadzone jest od 02.11.2016 r. W 2020 r. minimalny poziom skonsolidowanego wskaźnika LCR był przestrzegany, a jego średnia wartość kształtowała się na poziomie 2,92 przy minimalnej wartości wynoszącej 2,53.

Tabela 46. Kształtowanie się wskaźnika LCR Banku w 2020 r.

Miara	Maksimum	Minimum	Średnia	Wymagane wartości minimalne
LCR	1,39	1,09	1,21	0,80

Tabela 47. Wskaźnik pokrycia wypływów netto według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Całkowita wartość	Wartość skorygowana
1.	Zabezpieczenie przed utratą płynności	9 194 337	9 194 337
1)	papiery NBP i skarbowe	5 339 533	5 339 533
2)	inne aktywa płynne	3 854 804	3 854 804
2.	Wypływy środków pieniężnych	24 640 687	8 328 897
1)	depozyty detaliczne	2 153 324	201 689
2)	depozyty w ramach Systemu Ochrony	18 519 784	5 577 121
3)	pozostałe depozyty	1 471 847	952 392
4)	niedodolne instrumenty kredytowe i wsparcia płynności	1 504 508	776 192
5)	inne zobowiązania	991 225	821 502
3.	Wpływy środków pieniężnych	1 194 791	1 104 255
1)	środki od klientów niefinansowych	333 567	269 025
2)	środki od banków centralnych i klientów finansowych	725 183	699 190
3)	inne wpływy	136 040	136 040
4.	Wypływy płynności netto		7 224 642
5.	Wskaźnik pokrycia wypływów netto		1,27

Konsekwencją pełnionej funkcji zrzeczeniowej oraz uczestnictwa Banku BPS S.A. w Systemie Ochrony Zrzeczenia BPS, jest prowadzenie przez Bank działalności w sposób niestanowiący konkurencji dla zrzeszonych BS. W efekcie tak przyjętej strategii biznesowej udział depozytów złożonych przez klientów niebankowych w sumie bilansowej kształtuje się na poziomie około 12 % – 14 % (13,2 % na koniec 2020 r.), a podstawowym źródłem finansowania działalności Banku są środki lokowane przez BS, w tym najbardziej stabilna część depozytów terminowych, z wyłączeniem depozytu obowiązkowego. W saldzie zobowiązań dominującą walutą jest złoty, natomiast udziały zobowiązań w walutach obcych, przede wszystkim w EUR i USD, zwykle nie przekraczają 5 % zobowiązań ogółem, stąd płynnościowa sprawozdawczość obligatoryjna sporządzana jest dla PLN i dla wszystkich walut łącznie.

Według stanu na koniec 2020 r. wypływy z tytułu instrumentów pochodnych wyznaczone zgodnie z Rozporządzeniem CRR wynosiły 107 624 tys. zł i stanowiły 0,4 % całkowitej nieważonej wartości wpływów ujmowanych we wskaźniku pokrycia wpływów netto.

Na datę niniejszych ujawnień Bank udzielił zrzeszonym bankom spółdzielczym linie o charakterze kredytowym i płynnościowym na łączną kwotę 624 528 tys. zł, w której wykorzystana kwota udzielonych zobowiązań stanowiła 0,3 %.

Tabela 48. Wskaźnik pokrycia wpływów netto w ujęciu średnim za 2020 r.

Zakres konsolidacji (indywidualne / skonsolidowane)	Całkowita wartość nieważona (średnia)	Całkowita wartość ważona (średnia)
Waluta i jednostki (mln zł)	31.12.2020	31.12.2020
Koniec kwartału (DD MM RRRR)		
Liczba punktów danych użytych do obliczenia średnich	12	12
AKTYWA PŁYNNE WYSOKIEJ JAKOŚCI		
1. Aktywa płynne wysokiej jakości ogółem	<del> </del>	7 419
WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH		
2. Depozyty detaliczne i depozyty klientów będących małymi przedsiębiorstwami, w tym:	2 205	203
3. Depozyty stabilne	892	45
4. Depozyty mniej stabilne	1 313	159
5. Niezabezpieczone finansowanie hurtowe	19 888	6 137
6. Depozyty operacyjne (wszyscy kontrahenci) i depozyty w ramach sieci współpracy BS	18 528	5 158
7. Depozyty nieoperacyjne (wszyscy kontrahenci)	1 335	954
8. Dług niezabezpieczony	25	25
9. Zabezpieczone finansowanie hurtowe	<del> </del>	0
10. Dodatkowe wymogi	1 567	710

Zakres konsolidacji (indywidualne / skonsolidowane)		Całkowita wartość nieważona (średnia)	Całkowita wartość ważona (średnia)
Waluta i jednostki (mln zł)		31.12.2020	31.12.2020
Koniec kwartału (DD MM RRRR)			
11.	Wpływy związane z ekspozycją na instrumenty pochodne i inne wymogi w zakresie zabezpieczeń	40	40
12.	Wpływy związane z utratą finansowania z tytułu produktów dłużnych	0	0
13.	Instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności	1 527	671
14.	Inne zobowiązania umowne związane z finansowaniem	1 027	921
15.	Inne zobowiązania warunkowe związane z finansowaniem	30	0
16.	WYPŁYW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM		7 971
WPLŹYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH			
17.	Zabezpieczone transakcje kredytowe (np. z udzielonym przyrzeczeniem odkupu)	0	0
18.	Wpływy z w pełni obsługiwanych ekspozycji	1 177	991
19.	Inne wpływy środków pieniężnych	0	0
EU-19a	(Różnica pomiędzy sumą ważonych wpływów ogółem a sumą ważonych wypływów ogółem wynikających z transakcji w państwach trzecich, w których występują ograniczenia transferu lub transakcji denominowanych w walutach niewymienialnych)		0
EU-19b	(Nadwyżka wpływów z powiązanych wyspecjalizowanych instytucji kredytowych)		0
20.	WPLŹYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM	1 177	991
EU-20a	Wpływy całkowicie wyłączone	0	0
EU-20b	Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 90%	0	0
EU-20c	Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 75%	1 177	991
			WARTOŚĆ SKORYGOWANA OGÓŁEM
21.	ZABEZPIECZENIE PRZED UTRATĄ PLYNNOŚCI		7 419
22.	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO OGÓŁEM		6 981
23.	WSKAŹNIK POKRYCIA WYPŁYWÓW NETTO (%)		106%

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami Bank przeprowadza okresowy przegląd (i dokonuje weryfikacji, gdy w ocenie Banku jest to uzasadnione) funkcjonujących limitów zarówno w zakresie miar nadzorczych, jak i wskaźników wewnętrznych, z punktu widzenia dostosowania siatki limitów i ich wysokości do aktualnej i planowanej sytuacji Banku.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności w Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych, służące zidentyfikowaniu czynników potencjalnie mogących stanowić najistotniejsze zagrożenia dla utrzymania adekwatnego poziomu płynności Banku oraz określeniu wpływu tych czynników na płynność Banku w przypadku ich materializacji. Stress testy w 2020 r. obejmowały m.in. scenariusz wypływu niestabilnych środków banków spółdzielczych, scenariusz wypływu środków banków spółdzielczych w wyniku pogorszenia się ich sytuacji płynnościowej, wpływ środków z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych, scenariusz wzrostu zapotrzebowania na płynność ze strony spółek Grupy Kapitałowej, zwiększenie salda środków depozytów terminowych banków spółdzielczych z terminem wymagalności do 30 dni, wykorzystywanych na potrzeby wyznaczania wskaźnika LCR. W oparciu o wyniki analiz Bank określa długość okresu w dniach, w którym będzie w stanie kontynuować obsługę klientów w przypadku zaistnienia poszczególnych scenariuszy oraz szacuje koszt upłynnienia aktywów na potrzeby zaspokojenia zwiększonych potrzeb płynnościowych. Wyniki przeprowadzonych stress testów pokazują, że podstawowym czynnikiem ryzyka mogącym wpłynąć na pogorszenie sytuacji płynnościowej Banku jest odpływ środków banków spółdzielczych.

Spółki zależne badają poziom płynności finansowej m.in. w oparciu o:

- 1) wskaźnik bieżącej płynności, mierzony relacją majątku obrotowego do zobowiązań bieżących;
- 2) wskaźnik szybkiej płynności, określony jako relacja majątku obrotowego pomniejszonego o zapasy do zobowiązań bieżących;
- 3) analizę urealnionych przepływów gotówkowych, uwzględniającą terminy pozostałych do realizacji płatności i możliwości upłynnienia aktywów.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania płynnością zapewnia codzienny monitoring ekspozycji na ryzyko płynności. Dienne raporty, obrazujące bieżącą sytuację płynnościową Banku, przekazywane są członkom Zarządu Banku, członkom Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz zainteresowanym, merytorycznym komórkom Banku. Nie rzadziej niż raz w miesiącu informacje, raporty i wnioski dotyczące ryzyka płynności są przedmiotem obrad Zarządu Banku oraz Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, a co kwartał prezentowane są Radzie Nadzorczej Banku.

7.9.2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiowane jest jako ryzyko poniesienia straty na bilansowych i pozabilansowych instrumentach finansowych, w wyniku zmiany cen rynkowych, w szczególności stawek procentowych, kursów wymiany walut i cen instrumentów rynku kapitałowego. Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczanie negatywnego wpływu zmian cen rynkowych na sytuację finansową Grupy Kapitałowej, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów.

Podmiotem o największym wpływie na poziom ryzyka rynkowego Grupy Kapitałowej jest Bank, w którym zarządzanie tym ryzykiem realizowane jest w ramach obowiązujących strategii zarządzania ryzykiem bankowym i polityki zarządzania ryzykiem rynkowym, określających m.in. strukturę organizacyjną zarządzania ryzykiem rynkowym, uwarunkowania i cele w zakresie ryzyka rynkowego, podstawowe wytyczne dla realizacji strategii i polityki, dopuszczalny stopień ekspozycji Banku na ryzyko rynkowe, metody

monitorowania tego ryzyka, zasady limitowania i monitorowania ekspozycji na ryzyko rynkowe, ustalania poziomu limitów ograniczających ryzyko rynkowe oraz monitorowania i kontroli ryzyka rynkowego w ramach Grupy Kapitałowej.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym prowadzone jest w ramach funkcjonującego w Banku systemu zarządzania, obejmującego system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej, a istniejący podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna/transakcyjna działalność rynkowa) od funkcji niezależnej jego oceny i kontroli.

Do kompetencji Rady Nadzorczej Banku w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym należy sprawowanie nadzoru nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocena adekwatności i skuteczności tego systemu, w szczególności przez zatwierdzanie strategii zarządzania ryzykiem i określonego przez Zarząd Banku akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka, jak również monitorowanie ich przestrzegania, nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityk i procedur, na podstawie których funkcjonuje w Banku system zarządzania ryzykiem, określenie, po uprzednim przedstawieniu propozycji w tym zakresie przez Zarząd Banku, zasad raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności Banku w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku, coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem rynkowym w kategoriach zapewnienia zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa, opracowania, wprowadzania i aktualizacji regulacji wewnętrznych, w tym stanowienia i kontroli limitów ryzyka, spoczywa – w ramach nadanych im kompetencji decyzyjnych – na Zarządzie Banku i na Komitecie Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Uczestnikiem procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest także Komitet Inwestycji Kapitałowych, do którego zadań należy wydawanie opinii i/lub podejmowanie decyzji (w zależności od kwoty transakcji / zaangażowania) odnośnie transakcji nabycia i sprzedaży w zakresie inwestycji kapitałowych Banku (w wybrane instrumenty rynku kapitałowego) w podmioty z Grupy Kapitałowej BPS oraz inwestycji Banku w fundusze inwestycyjne otwarte i zamknięte, a także opiniowanie innych spraw niż wymienione powyżej, o ile mają one wpływ na zarządzanie inwestycjami kapitałowymi Banku / Grupy Kapitałowej lub których opiniowanie przez KIK wynika z obowiązujących w Banku przepisów wewnętrznych.

Na bieżąco ryzykiem rynkowym Banku zarządza Departament Skarbu, który w szczególności wprowadza narzędzia i instrumenty niezbędne do zarządzania ryzykiem rynkowym, analizuje bieżącą sytuację na krajowych i zagranicznych rynkach walutowo-pięniężnych, ustala ceny na wybrane produkty finansowe dla klientów Banku, w tym dla BS, zawiera transakcje na rynku finansowym i podejmuje decyzje w zakresie inwestycji na rynku finansowym w ramach limitów ryzyka określonych przez Radę Nadzorczą, Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Z kolei Departament Ryzyka Finansowego odpowiada m.in. za opracowanie polityki zarządzania ryzykiem rynkowym, opracowuje zasady zarządzania ryzykiem rynkowym w zakresie jego pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli, analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku w aspekcie ponoszonego ryzyka oraz kontroluje przestrzeganie przyjętych w tym zakresie norm ostrożnościowych, przygotowuje propozycje limitów ograniczających ryzyko rynkowe, prowadzi monitorowanie pionowe w zakresie przestrzegania mechanizmów kontrolnych przez pierwszą linię obrony, sporządza raporty dla kierownictwa Banku dotyczące ekspozycji na ryzyko rynkowe.

Zarząd w okresach kwartalnych przekazuje Radzie Nadzorczej sprawozdanie z realizacji zarządzania ryzykiem w Banku, zawierające informacje m.in. o poziomie ekspozycji na ryzyko rynkowe, w tym o przekroczeniach obowiązujących limitów i ich przyczynach.

Najważniejszym rodzajem ryzyka rynkowego w działalności Grupy Kapitałowej jest **ryzyko stopy procentowej**. Z uwagi na specyfikę działalności spółek zależnych, podstawowe znaczenie w zarządzaniu ekspozycją na ryzyko stopy procentowej Grupy ma zarządzanie tym ryzykiem w Banku, obejmujące 3 wyodrębnione jego kategorie, tj.:

- 1) ryzyko terminów przeszacowania – wyrażające się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie, powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek;
- 2) ryzyko bazowe – związane z niedoskonałym powiązaniem (korelacja) stawek bazowych (ryнку międzybankowego i stóp NBP) instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, w przypadku, gdy instrumenty te mają jednakowe okresy przeszacowania;
- 3) ryzyko opcji klienta – wynikające z wpisania w produkty bankowe prawa pozwalającego kredytobiorcy spłacić część lub całość należności przed terminem umownym, a deponentowi dające możliwość wycofania środków w dowolnym momencie; opcje są zwykle realizowane, gdy stanowi to korzyść dla ich posiadacza, tj. klienta, natomiast nie jest opłacalne dla sprzedawcy opcji, czyli Banku; instrumenty zawierające opcje klienta są najbardziej typowe dla działalności bankowej usytuowanej w portfelu bankowym.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej prowadzone jest w ramach obowiązujących strategii zarządzania ryzykiem bankowym i polityki zarządzania ryzykiem rynkowym, określających w szczególności dopuszczalny poziom narażenia na ryzyko stopy procentowej. Bank posiada ponadto, przyjęte uchwałami Zarządu Banku, wewnętrzne procedury postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia limitów, obejmujące m.in. zasady informowania organów Banku o niedotrzymaniu wartości granicznych i wskazujące komórki odpowiedzialne za podjęcie działań ograniczających narażenie na ryzyko do akceptowalnych poziomów.

Pomiar ekspozycji na ryzyko stopy procentowej dokonywany jest z wykorzystaniem:

- 1) metody wartości zagrożonej (VaR) – dla portfela instrumentów zarządzanych przez Departament Skarbu, pozwalającej oszacować potencjalną stratę na utrzymywanych pozycjach, w powiązaniu z historycznie obserwowanymi zmianami stóp procentowych;
- 2) stress testów VaR – szacunków potencjalnych strat na portfelu instrumentów zarządzanych przez Departament Skarbu, dokonywanych w oparciu o model VaR, przy założeniu maksymalnych historycznych (w okresie co najmniej 2 lat) zmian rynkowych stóp procentowych dla wybranych instrumentów;
- 3) analiz luki niedopasowania terminów przeszacowania i luki ryzyka bazowego;
- 4) symulacji możliwego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku;
- 5) analiz ryzyka opcji klienta;
- 6) analiz wpływu zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału Banku.

Pomiar ryzyka stopy procentowej metodą duration i metodą VaR prowadzony jest w trybie dziennym, natomiast pozostałe analizy dokonywane są w cyklach miesięcznych (według stanu na koniec miesiąca). Raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko stopy procentowej, zawierające informacje o wykorzystaniu limitów dla tego ryzyka,

opracowywane są w Banku w trybie dziennym, miesięcznym i kwartalnym, przy czym analizy kwartalne obejmują także ryzyko generowane przez inne podmioty Grupy Kapitałowej. Odbiorcami analiz i sprawozdań są przede wszystkim Rada Nadzorcza i Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Z punktu widzenia udziału w wyniku odsetkowym i funduszach własnych za najistotniejsze w działalności Banku należy uznać ryzyko terminów przeszacowania i ryzyko bazowe. Oszacowana na 31.12.2020 r. dla ryzyka bazowego potencjalna zmiana wyniku odsetkowego Banku w horyzoncie najbliższego roku wyniosła 22 719 tys. zł i stanowiła 8,1 % rocznego wyniku z tytułu odsetek oraz 2,0 % funduszy własnych, natomiast dla ryzyka terminów przeszacowania potencjalne obniżenie się wyniku odsetkowego skalkulowano na 40 448 tys. zł, tj. na kwotę stanowiącą 14,4 % wyniku z tytułu odsetek i 3,5 % funduszy własnych na koniec 2020 r. Analiza wpływu zmiany stóp procentowanych na wartość ekonomiczną kapitału Banku wykazała, że w negatywnym scenariuszu równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o 200 pb w górę, przy założeniu, że oprocentowanie nie może obniżyć się poniżej 0 %, wartość ekonomiczna kapitału zmniejszyłaby się o 126 340 tys. zł, tj. o 11,0 % funduszy własnych na koniec 2020 r.

Skumulowana luka terminów przeszacowania Grupy Kapitałowej, uwzględniająca wyłączenia wzajemnych należności i zobowiązań podmiotów z Grupy, na datę niniejszego raportu ukształtowała się na poziomie 822 159 tys. zł, tj. była o 314 690 tys. zł niższa od jednostkowej luki Banku, natomiast szacowana w okresie 12 miesięcy potencjalna negatywna zmiana wyniku odsetkowego wyniosła 38 365 tys. zł i stanowiła 3,6 % funduszy własnych Grupy oraz 13,3 % jej wyniku z tytułu odsetek.

Tabela 49. Kształtowanie się luki terminów przeszacowania na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	(do 1M]	(1M-3M]	(3M-6M]	(6M-12M]	(powyżej 12M)
1.	Aktywa oprocentowane	14 088 738	2 317 820	7 424 692	5 663	2 011 197
2.	Pasywa oprocentowane	18 065 734	5 877 682	711 682	52 691	3 471
3.	Luka	-3 976 996	-3 559 862	6 713 009	-47 028	2 007 726
4.	Luka skumulowana	1 136 849	5 113 845	8 673 708	1 960 698	2 007 726

Analizy przeprowadzane w 2020 r. wskazywały, że poziom ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej, z wyłączeniem ryzyka terminów przeszacowania, był stabilny, a obowiązujące wartości graniczne zdefiniowane w strategii, polityce i instrukcjach zarządzania tym ryzykiem, były przestrzegane. Jedynie dla ryzyka terminów przeszacowania w księdze bankowej obserwowane było przekroczenie limitu określonego w strategii zarządzania ryzykiem bankowym, będące skutkiem obniżek stóp NBP i stawek rynku międzybankowego, które przełożyły się na większą skalę obniżenia się oprocentowania pasywów niż aktywów, a w efekcie na wzrost potencjalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku w negatywnym scenariuszu spadku stóp procentowych o 50 pb. W ramach działań zaradczych wprowadzone zostały zmiany w obszarze regulacyjnym, w szczególności w regulaminach kredytowania i/lub umowach kredytowych, które stanowią, że w przypadku ujemnej wartości stawki bazowej (np. WIBOR) do wyliczenia oprocentowania kredytu przyjmowany jest poziom 0 % (tj. oprocentowanie = marża kredytu). Celem tych zmian jest ograniczenie skali narażenia Banku na ryzyko

terminów przeszacowania i przekroczenia strategicznego limitu tolerancji na ryzyko stopy procentowej, przy czym zróżnicowanie dat wejścia w życie zmienionych postanowień regulacji wewnętrznych dla poszczególnych kategorii klientów powoduje, że ich wpływ na wykorzystanie ww. limitu jest rozłożony w czasie.

Ryzyko rynkowe w księdze handlowej określone jest jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian cen rynkowych (w tym stawek procentowych, kursów walutowych i cen rynku kapitałowego) dla instrumentów finansowych zakwalifikowanych do księgi handlowej (w tym także instrumentów wynikających z dekompozycji pozabilansowych transakcji terminowych) na sytuację finansową Grupy. W celu utrzymania tego ryzyka pod kontrolą, Grupa stosuje limity zaangażowania, limity VaR i limity straty.

Zarządzanie ryzykiem z wykorzystaniem metodyki VaR obejmuje także testy warunków skrajnych, polegające na wygenerowaniu VaR na dany dzień w oparciu o macierze korelacji i wektory zmienności wygenerowane dla okresów historycznych odpowiadających okresom występowania kryzysów rynkowych. Metodyka VaR jest przy tym wykorzystywana nie tylko w celu ograniczania ryzyka rynkowego portfela handlowego, ale ma zastosowanie także do limitowania ekspozycji na ryzyko z tytułu zarządzanych przez Departament Skarbu pozycji zaliczanych do księgi bankowej.

Bank posiada regulacje definiujące katalog instrumentów kwalifikowanych do portfela handlowego. Dealerzy Departamentu Skarbu zaliczają do portfela handlowego instrumenty, dla których dostępne są kwotowania rynkowe, na bazie których dokonywana jest codzienna wycena. Pozycje nie mogą być transferowane pomiędzy portfelem bankowym i handlowym. Bank ma ustalone limity ekspozycji na ryzyko portfela handlowego (limity straty, otwartych pozycji) weryfikowane na bazie dziennej oraz monitoruje pozycje przeterminowane, a w przypadku ich wystąpienia sprawdza płynność na danym instrumencie. W związku z utrzymywaniem portfela handlowego, w skład którego wchodzi przede wszystkim transakcje pochodne (walutowe i stopy procentowej), Bank wylicza wymóg kapitałowy na ryzyko z tytułu korekty wyceny kredytowej (CVA), zgodnie z metodą standardową, co przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 50. Narzut kapitałowy z tytułu korekty wyceny kredytowej (w tys. zł) na 31.12.2020 r. [EU CCR2]

	a)	b)
	Wartość ekspozycji	Aktywa ważone ryzykiem
1. Wszystkie portfele podlegające metodzie zaawansowanego pomiaru	0	0
2. (i) wartość zagrożona (z uwzględnieniem mnożnika ×3)		0
3. (i) wartość zagrożona w warunkach skrajnych (z uwzględnieniem mnożnika ×3)		0
4. Wszystkie portfele podlegające metodzie standardowej	14	16
EU4 W oparciu o metodę wyceny pierwotnej ekspozycji	0	0
5. Całość podlegająca narzutowi kapitałowemu CVA	0	0

Ryzyko walutowe definiowane jest jako ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych i wynika z utrzymywania otwartych pozycji w walutach obcych, powstających w związku z prowadzeniem działalności obejmującej m.in. zaciąganie zobowiązań walutowych i inwestowanie w walutowe instrumenty finansowe, na rzecz klientów oraz na rachunek własny. Ryzyko walutowe występuje przede wszystkim w działalności Banku. Skala działalności na rynku walutowym utrzymywana jest na poziomie stanowiącym mniej niż 2 % funduszy własnych, tj. niepowodującym konieczności utrzymywania wymogu kapitałowego z tytułu tego ryzyka.

W działalności Grupy zidentyfikowano także **ryzyko instrumentów kapitałowych**, definiowane jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian cen instrumentów kapitałowych na sytuację finansową Grupy. Ryzyko to wynika z prowadzenia działalności inwestycyjnej, polegającej na utrzymywaniu pozycji, dla których spodziewany jest wzrost ich wyceny rynkowej lub otrzymanie dodatkowych przychodów z tytułu dywidendy.

Obowiązujący w Banku system limitów obejmuje wszystkie istotne obszary występowania ryzyka finansowego i dla większości z tych obszarów poziom ryzyka kształtował się w ramach akceptowalnych granic. W 2020 r. w zakresie limitów dla ryzyka rynkowego, oprócz wspomnianego już niedotrzymania wartości granicznej dla ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, obserwowane także było przekroczenie limitu straty na portfelu jednostek uczestnictwa funduszy otwartych. Regulacje wewnętrzne obligują w takim przypadku do podjęcia działań zaradczych. W ich ramach zrealizowane zostało umorzenie części jednostek uczestnictwa w funduszach zarządzanych przez BPS TFI S.A. Zgodnie z założeniami Strategii Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej na lata 2018-2026, na przestrzeni lat 2020-2025 Bank planuje równomiernie umarzać jednostki uczestnictwa FIO, w szczególności w funduszach zarządzanych przez BPS TFI, by od 2026 r. nie posiadać już ich w portfelu.

Informacja dotycząca ekspozycji na ryzyko finansowe spółek Grupy jest elementem oceny ekspozycji na ryzyko, przekazywanej przez podmioty zależne do Banku w okresach miesięcznych. W oparciu o informacje otrzymane od spółek Bank dokonuje oceny wpływu działalności podmiotów zależnych na ryzyko płynności i ryzyko rynkowe Banku jako podmiotu dominującego i całej Grupy. W związku z faktem, że ryzyko płynności i ryzyko rynkowe w spółkach zależnych są oceniane jako relatywnie nieistotne, proces zarządzania ryzykiem finansowym Grupy jest skoncentrowany przede wszystkim w Banku.

7.10. Ryzyko operacyjne

7.10.1. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne w Banku i pozostałych podmiotach Grupy Kapitałowej definiowane jest jako ryzyko poniesienia straty, wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów informatycznych lub ze zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje również ryzyko prawne.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Grupy Kapitałowej wdrożono kierując się wymogami wynikającymi z przepisów prawa i rekomendacji, w tym Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego

sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (z późn. zm.).

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest na podstawie strategii, polityk i innych procedur wewnętrznych, które zapewniają spełnienie zewnętrznych wymogów regulacyjnych dotyczących zarządzania tym rodzajem ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zintegrowany z procesem zarządzania Bankiem.

Celami strategicznymi w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym są:

- 1) utrzymanie limitów operacyjnych na założonym poziomie nie przekraczającym limitów tolerancji na ryzyko operacyjne;
- 2) ograniczanie strat z tytułu zdarzeń operacyjnych;
- 3) zapewnienie bezpiecznego i ciągłego funkcjonowania Banku;
- 4) zwiększenie szybkości i adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne.

W skład struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie Kapitałowej wchodzi:

- Rada Nadzorcza,
- Zarząd,
- Komitet Ryzyka Operacyjnego w Banku,
- Komórki/stanowiska dedykowane do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- pozostali pracownicy Grupy Kapitałowej.

Do najważniejszych zadań w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym w poszczególnych podmiotach Grupy Kapitałowej należą – w przypadku:

- 1) Rady Nadzorczej – sprawowanie nadzoru nad systemem zarządzania ryzykiem oraz zatwierdzanie dokumentów strategicznych w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- 2) Zarządu – nadzorowanie opracowania, wprowadzenia i aktualizacji procedur w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, wdrożenie i zapewnienie funkcjonowania właściwego procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, wprowadzenie struktury organizacyjnej w obszarze zarządzania tym rodzajem ryzyka;
- 3) Komitetu Ryzyka Operacyjnego w Banku – wydawanie opinii w zakresie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym podmiotów Grupy Kapitałowej, projektów umów outsourcingu czynności bankowych lub maklerskich powierzanych przez Bank spółkom, możliwości odstąpienia spółek w zakresie wprowadzenia zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, wydawanie rekomendacji dla podmiotów Grupy Kapitałowej, mających na celu mitygację ryzyka operacyjnego;
- 4) komórek/stanowisk dedykowanych do zarządzania ryzykiem – bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym, poprzez ewidencję zdarzeń operacyjnych, monitorowanie i raportowanie Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej informacji na temat poziomu ryzyka operacyjnego, podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń;

- 5) pozostałych pracowników Grupy Kapitałowej – identyfikowanie zdarzeń z tytułu ryzyka operacyjnego i bieżące informowanie o wystąpieniu tych zdarzeń, podejmowanie działań mitygujących ryzyko operacyjne.

W Banku funkcjonuje Komitet Ryzyka Operacyjnego. W 2020 r. odbyło się 25 posiedzeń tego Komitetu.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar i szacowanie, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane ex ante poprzez samoocenę ryzyka operacyjnego oraz analizę scenariuszy, a także ex post poprzez rejestrację zdarzeń operacyjnych w dedykowanym systemie.

Poziom ryzyka operacyjnego jest monitorowany za pomocą limitów tolerancji w ramach ustalonego poziomu apetytu na ryzyko oraz za pomocą Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI), dla których określono dopuszczalne limity wartości. Limity tolerancji oraz definicje wskaźników KRI i ich progów są opracowywane w oparciu o obserwacje zmian profilu ryzyka operacyjnego w poszczególnych podmiotach Grupy Kapitałowej.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego w Banku obejmuje informację bieżącą dla Komitetu Ryzyka Operacyjnego i Zarządu Banku o istotnych stratach z tytułu zdarzeń operacyjnych oraz informację kwartalną dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej na temat oceny narażenia Banku na ryzyko operacyjne oraz wpływu ryzyka operacyjnego generowanego przez pozostałe podmioty Grupy Kapitałowej na poziom i profil ryzyka Banku.

Bank stosuje następujące metody ograniczania ryzyka operacyjnego oraz łagodzenia skutków zrealizowania tego ryzyka:

- 1) odpowiednie zdefiniowanie procesów, produktów, systemów i procedur;
- 2) modyfikowanie procesów w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego;
- 3) wyeliminowanie procesów, produktów, systemów, które generują ryzyko,
- 4) mechanizmy kontroli ryzyka, m.in. procedury, podział obowiązków, autoryzacja, kontrola dostępu, kontrola fizyczna, proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym, inwentaryzacja, dokumentowanie odstępstw, wskaźniki wydajności, szkolenia;
- 5) zabezpieczenia fizyczne;
- 6) zabezpieczenia finansowe (ubezpieczenia);
- 7) plany awaryjne.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w podmiotach należących do Grupy Kapitałowej Banku jest wspierany przez system informatyczny, który służy m.in. do gromadzenia danych o zdarzeniach operacyjnych zidentyfikowanych w Grupie oraz definiowania i wyliczania Kluczowych Wskaźników Ryzyka, przeprowadzania procesu samooceny ryzyka operacyjnego i analiz scenariuszowych w Banku. Zebrane dane wykorzystywane są do analizy przyczyn oraz skutków wystąpienia zdarzeń operacyjnych, a także definiowania i podejmowania działań naprawczych i prewencyjnych.

Bank oblicza jednostkowy i skonsolidowany wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika (BIA) zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

Wymóg kapitałowy obowiązujący w 2020 r. wyniósł 56 273 tys. zł w przypadku Banku i 77 984 tys. zł w przypadku Grupy Kapitałowej.

7.10.2. Informacje o sumach rzeczywistych strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego

W 2020 r. Bank odnotował straty rzeczywiste brutto z tytułu zdarzeń operacyjnych na poziomie 7 515 tys. zł oraz straty rzeczywiste netto w wysokości 7 501 tys. zł (kwota ta obejmuje również straty netto z tytułu zdarzeń, które pierwotnie kwalifikowano jako straty potencjalne).

Strategiczny limit tolerancji na ryzyko operacyjne nie został przekroczony.

Tabela 51. Rozkład strat rzeczywistych według rodzajów i kategorii zdarzenia (w tys. zł)

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia	Kwota rzeczywista brutto	Kwota rzeczywista netto
Oszustwo zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	1 018,6	1 005,9
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	5,5	17,2
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Obsługa klientów, ujawnienie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	0,8	0,8
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	1,2	55,0
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	146,1	79,2
	Kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	6 342,5	6 342,5
Suma strat		7 514,7	7 500,6

Największe istotne straty brutto z tytułu zdarzeń z ryzyka operacyjnego odnotowano w następujących rodzajach zdarzeń:

- 1) oszustwo zewnętrzne;
- 2) wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi.

Największe istotne straty brutto z tytułu zdarzeń z ryzyka operacyjnego występowały głównie w następujących liniach biznesowych:

- 1) bankowość komercyjna;
- 2) płatności i rozliczenia

oraz przy realizacji zadań niezwiązanych z czynnościami bankowymi.

W celu ograniczenia negatywnych skutków zdarzeń, Bank podejmuje następujące działania:

- 1) wprowadzenie zmian i zabezpieczeń w systemach informatycznych;
- 2) wprowadzenie odpowiednich zapisów w wewnętrznych procedurach Banku;
- 3) transfer ryzyka na rynek ubezpieczeniowy;
- 4) doskonalenie mechanizmów zabezpieczeń infrastruktury informatycznej i obiektów Banku;
- 5) szkolenia pracowników m.in. w zakresie procedur ochrony tajemnicy bankowej, bezpieczeństwa w sieci, przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu, zapobiegania nadużyciom, procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- 6) kontrola działalności operacyjnej.

7.11. Pozostałe rodzaje ryzyka ocenione jako istotne

Według stanu na 31.12.2020 r. w ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej Grupy Kapitałowej, jako istotne zostały uznane dodatkowo następujące rodzaje ryzyka: kapitałowe, cyklu gospodarczego, strategiczne oraz nadmiernej dźwigni.

Ocena istotności powyższych ryzyk odbywa się zgodnie z zapisami „Instrukcji funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP) w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej Banku BPS S.A.”.

Ryzyko kapitałowe

Ryzyko kapitałowe to ryzyko wynikające z niedostosowania wielkości funduszy własnych do skali i złożoności działalności prowadzonej przez Bank/Grupę Kapitałową oraz ewentualnej trudności Banku/podmiotów zależnych w pozyskaniu dodatkowego kapitału, w szczególności, gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w czasie niesprzyjających warunków rynkowych.

Ryzyko cyklu gospodarczego

Ryzyko cyklu gospodarczego to ryzyko wpływu niekorzystnej fazy cyklu gospodarczego (spowolnienia lub recesji) na wynik finansowy i poziom kapitałów własnych Banku oraz Grupy Kapitałowej.

Ryzyko strategiczne

Ryzyko strategiczne to ryzyko związane z podjęciem błędnych decyzji biznesowych, wadliwą ich realizacją lub brakiem reakcji na zmiany w otoczeniu biznesowym, które mogą zagrozić realizacji celów i kierunków strategicznych Banku/Grupy Kapitałowej, w tym zwiększyć stopień skomplikowania działalności zagrażający prawidłowemu wypełnianiu funkcji zrzeczeniowej. Na specyficzny charakter działalności Banku wpływ mają głównie następujące czynniki: pełnienie dla banków spółdzielczych prostej funkcji pośrednika na rynku międzybankowym, duży udział tradycyjnej działalności bankowej, posiadanie znacznej bazy depozytowej z tytułu pełnienia funkcji zrzeczeniowej, nieznaczne angażowanie się w instrumenty finansowe o podwyższonym ryzyku. Duże znaczenie tych czynników powoduje relatywnie niewielki stopień skomplikowania działalności Banku.

Jednocześnie jednak sam rozmiar działalności prowadzonej przez Bank powoduje, że ryzyko to uznawane jest za istotne, lecz mające umiarkowany wpływ na sytuację finansową Banku.

Ryzyko nadmiernej dźwigni

Ryzyko nadmiernej dźwigni to ryzyko wynikające z podatności Banku/Grupy Kapitałowej na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących plan finansowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny pozostałych aktywów Banku/Grupy Kapitałowej. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej materializuje się poprzez niedopasowanie skali działalności i struktury źródeł finansowania oraz niedostateczne wyposażenie Banku/Grupy Kapitałowej w fundusze własne.

8. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

Według stanu na 31 grudnia 2020 roku Grupa Kapitałowa wykazywała w portfelu bankowym ekspozycje na papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym na łączną kwotę 14 815 tys. zł.

Tabela 52. Ekspozycje kapitałowe – portfel bankowy według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Papiery emitowane przez inne banki	486	2 720	486	2 720
Papiery emitowane przez pozostałe podmioty sektora finansowego	660	8 077	660	8 077
Papiery emitowane przez podmioty sektora niefinansowego	2 870	2	2 870	2
Razem kapitałowe papiery wartościowe	4 016	10 799	4 016	10 799

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe, których przepływy pieniężne są zmodyfikowane w ten sposób, że mają cechy inne niż jedynie spłata kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej klasyfikowane są do kategorii wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy, niezależnie od przypisanego im modelu biznesowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający którykolwiek z poniższych warunków:

- 1) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu, tj. został nabyty w celu sprzedaży w krótkim terminie;
- 2) jest instrumentem dłużnym niezaklasyfikowanym do wyceny według zamortyzowanego kosztu lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody z powodu

negatywnego wyniku testu SPPI dla tych instrumentów;

- 3) jest instrumentem kapitałowym, którego Grupa Kapitałowa przy początkowym ujęciu nie wyznaczyła do klasyfikowania według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Do kategorii tej Grupa Kapitałowa kwalifikuje instrumenty pochodne, dłużne i kapitałowe papiery wartościowe, pożyczki i należności, które nabyto lub zaliczono do tej kategorii z zamiarem sprzedaży w krótkim terminie. Ponadto, kategoria ta obejmuje kredyty i inne należności niezaklasyfikowane do wyceny według zamortyzowanego kosztu z uwagi na negatywny wynik testu SPPI i testu porównawczego oraz portfele lokat funduszy inwestycyjnych.

Odsetki od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa Kapitałowa ujmuje w pozycji „Wynik z tytułu odsetek”.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej na dzień bilansowy wykazywane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany”.

Dodatnią wycenę pochodnych instrumentów finansowych Grupa Kapitałowa prezentuje w aktywach w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”, a ujemną – w zobowiązaniach, w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Grupa Kapitałowa klasyfikuje aktywa finansowe w momencie ich początkowego ujęcia do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- 1) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umów, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych (model H2CS);
- 2) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (spełniony test SPPI).

Do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody klasyfikowany jest portfel dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych dla przepływów pieniężnych i do sprzedaży.

Grupa Kapitałowa może przy początkowym ujęciu dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które nie są instrumentami przeznaczonymi do obrotu, jako inwestycje wyceniane przez inne całkowite dochody. Wybór ten dotyczy:

- 1) subportfela funduszy inwestycyjnych zamkniętych, o ile zgodnie ze statutem Funduszu instrumenty te spełniają definicję instrumentów kapitałowych zgodnie z MSR;
- 2) portfela instrumentów kapitałowych (akcje i udziały).

Grupa Kapitałowa podejmuje decyzję w tym zakresie każdorazowo przy podejmowaniu decyzji o nabyciu instrumentów kapitałowych, na podstawie indywidualnej analizy każdej z inwestycji.

Odsetki naliczane z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, rozpoznawane są w wyniku odsetkowym. Wszelkie zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej

instrumentów dłużnych, Grupa Kapitałowa ujmuje w innych całkowitych dochodach do momentu wyłączenia instrumentu finansowego z bilansu, np. poprzez sprzedaż. Skumulowany zysk lub skumulowaną stratę ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, Grupa Kapitałowa ujmuje w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

Wszelkie zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentów kapitałowych, Grupa Kapitałowa ujmuje w innych całkowitych dochodach i nie podlegają one reklasyfikacji do rachunku zysków i strat.

Wynik na sprzedaży i wycenie instrumentów kapitałowych obowiązkowo wycenianych przez wynik finansowy w 2020 r. wyniósł 124 tys. zł.

W kapitale własnym Grupy Kapitałowej uwzględniono kwotę wynikającą z wyceny kapitałowych papierów wartościowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody w wysokości 5 598 tys. zł.

Przychody z tytułu dywidend ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat Grupy Kapitałowej w dniu ustalenia praw do ich otrzymania. Dywidendy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na dzień bilansowy, Grupa Kapitałowa ujawnia w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Tabela 53. Przychody z tytułu dywidend uzyskane w 2020 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020
Od emitentów aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	59
Od emitentów aktywów finansowych obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	140
Od emitentów aktywów finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 074
Razem przychody z tytułu dywidend	1 273

9. Informacje dotyczące kwoty aktywów obciążonych i nieobciążonych

Według stanu na 31.12.2020 r. wartość bilansowa aktywów nieobciążonych ukształtowała się na poziomie 28 864 853 tys. zł, natomiast aktywów obciążonych, stanowiących zabezpieczenia z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych wyniosła 95 718 tys. zł.

Tabela 54. Aktywa obciążone i nieobciążone według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa aktywów obciążonych		Wartość godziwa aktywów obciążonych		Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych		Wartość godziwa aktywów nieobciążonych	
		010	w tym hipotetycznie kwalifikujące się EHQLA i HQLA 030	040	w tym hipotetycznie kwalifikujące się EHQLA i HQLA 050	060	w tym EHQLA i HQLA 080	090	w tym EHQLA i HQLA 100
010	Aktywa instytucji sprawozdającej	95 718	95 718			28 864 853	15 455 895	0	0
030	Instrumenty udziałowe	0	0			280 500	0	0	0
040	Dłużne papiery wartościowe	95 718	95 718	98 807	98 807	16 583 841	15 455 895	16 974 986	15 675 916
050	- w tym: obligacje zabezpieczone	0	0	0	0	0	0	0	0
060	- w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0	0	0	0	0	0	0
070	- w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	95 718	95 718	98 807	98 807	8 735 989	7 640 115	9 009 286	7 828 469
080	- w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0	0	0	0	2 063 736	1 997 992	2 094 500	2 029 600
090	- w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0	61 648	0	61 648	0
120	Inne aktywa	0	0			12 000 513	0	0	0

Tabela 55. Otrzymane zabezpieczenie według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość godziwa otrzymanego obciążonego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych		Nieobciążone	
		010	030 w tym hipotetycznie kwalifikujące się EHQLA i HQLA	Wartość godziwa otrzymanego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych, które mogą zostać obciążone	
				040	060 w tym EHQLA i HQLA
130	Zabezpieczenie otrzymane przez instytucję sprawozdającą	0	0	0	0
140	Kredyty na żądanie	0	0	0	0
150	Instrumenty udziałowe	0	0	0	0
160	Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0
170	- w tym: obligacje zabezpieczone	0	0	0	
180	- w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0	0	0
190	- w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0	0
200	- w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0	0	0	0
210	- w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0
220	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	0	0	0
230	Inne otrzymane zabezpieczenia	0	0	0	0
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż własne obligacje zabezpieczone lub papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0	0	0
241	Nieoddane w zastaw wyemitowane własne obligacje zabezpieczone i papiery wartościowe zabezpieczone aktywami			0	0
250	AKTYWA, OTRZYMANE ZABEZPIECZENIE I WYEMITOWANE WŁASNE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE OGÓŁEM	0	0		

Tabela 56. Źródła obciążenia według stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

	Odpowiadające im zobowiązania, zobowiązania warunkowe lub papiery wartościowe stanowiące przedmiot udzielonej pożyczki	Aktywa, otrzymane zabezpieczenie i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery wartościowe zabezpieczone aktywami
	010	030
010 Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	121	95 718

Obciążenie aktywów wynika wyłącznie z transakcji w zakresie instrumentów pochodnych. W związku ze stosunkowo niewielkim zaangażowaniem Banku w zakresie ww. transakcji, obciążenia aktywów nie mają wpływu na model biznesowy Banku.

10. Informacje o ekspozycjach objętych działaniami stosowanymi w odpowiedzi na kryzys spowodowany przez pandemię Covid-19

W celu złagodzenia negatywnych skutków spowodowanych przez pandemię Covid-19 Grupa Kapitałowa zaoferowała klientom detalicznym oraz korporacyjnym następujące narzędzia:

- 1) odroczenie terminów spłat rat kredytowych jako element moratorium pozaustawowego w rozumieniu wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA), dotyczących ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów wypracowane przez banki będące członkami Związku Banków Polskich i notyfikowane do EBA przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (pozaustawowe „wakacje kredytowe”);
- 2) zawieszenie wykonania umowy na podstawie postanowień ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (ustawowe „wakacje kredytowe”);
- 3) odnowienia okresu kredytowania na uproszczonych warunkach dokonywane na wniosek klienta, bez konieczności składania bieżących dokumentów finansowych;
- 4) wprowadzenie oferty gwarancji na zabezpieczenie kredytów obrotowych odnawialnych i nieodnawialnych mitygujących skutki pandemii, na bazie umowy portfelowej linii gwarancyjnej Funduszu Gwarancji Płynnościowych zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego;
- 5) wprowadzenie do oferty kredytu obrotowego z dopłatami do oprocentowania przez Bank Gospodarstwa Krajowego, dostępnego dla przedsiębiorców dotkniętych skutkami pandemii Covid-19, co oznacza możliwość uzyskania tańszego finansowania prowadzonej działalności;

6) udostępnienie klientom możliwości składania wniosków o subwencje w ramach wsparcia przedsiębiorców realizowanego przez Polski Fundusz Rozwoju (PFR).

Szczegółowe informacje dotyczące wpływu pandemii Covid-19 na działalność Grupy Kapitałowej znajdują się w Nocie 51.1 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku (Wpływ pandemii Covid-19 na kredyty i pożyczki oraz ryzyko kredytowe).

11. Informacje dotyczące zasad zarządzania Bankiem

Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych w Banku przez Członków Zarządu Banku

Członkowie Zarządu nie zajmują stanowisk dyrektorskich, w związku z pełnioną funkcją sprawują nadzór nad głównymi obszarami działalności Banku.

Polityka rekrutacji dotycząca wyboru Członków Zarządu Banku oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej

W 2020 r. ocena odpowiedniości poszczególnych kandydatów na członków Zarządu, członków Zarządu oraz ocena kolegiarna dokonywane były przez Radę Nadzorczą:

- do 14 maja 2020 r. zgodnie z "Polityką zapewnienia odpowiedniości członków Zarządu Banku, Zarządu Banku jako organu kolegialnego oraz pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.",
- od 15 maja 2020 r. zgodnie z „Polityką oceny odpowiedniości członków Zarządu Banku, członków Rady Nadzorczej oraz osób pełniących Kluczowe Funkcje w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.”.

W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Zarządu, Rada Nadzorcza ocenia poziom jego wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego, spełnienie rękopmi należytego wykonywania funkcji, czas poświęcony na wykonywanie obowiązków w Banku i przestrzeganie limitu funkcji dla banku istotnego, natomiast w ramach oceny kolegiarnej Zarządu Banku działającego jako organ, Rada Nadzorcza ocenia, czy indywidualne kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie poszczególnych członków organu dopełniają się w taki sposób, że zapewniony jest odpowiedni poziom kolegialnego zarządzania Bankiem.

Strategia w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru Członków Zarządu Banku, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej polityce oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane

W odniesieniu do organu zarządzającego, zgodnie z Polityką różnorodności Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., Bank podejmując decyzję w ramach rekrutacji osób do składu Zarządu bierze pod uwagę w szczególności zróżnicowanie ze względu na wykształcenie, doświadczenie zawodowe, wiek osób w składzie Zarządu oraz zróżnicowanie ze względu na płeć w składzie Zarządu oraz Rady Nadzorczej łącznie, przy czym decyzja w zakresie rekrutacji poszczególnych członków Zarządu nie może być podjęta wyłącznie w celu zwiększenia stopnia zróżnicowania, ze szkodą dla funkcjonowania i odpowiedności Zarządu lub kosztem odpowiedności pojedynczych członków Zarządu.

W celu zapewnienia dostatecznej różnorodności, Bank dąży do osiągnięcia stanu, w którym obie płcie są dostatecznie reprezentowane. Bank dąży do zapewniania odpowiedniego udziału płci niedostatecznie reprezentowanej w organach Banku, przy użyciu dostępnych narzędzi takich jak rekrutacja, ocena odpowiedniości oraz sukcesja.

Ponadto, w 2020 r. w zakresie strategii zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu Banku, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej polityce oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane, zastosowanie miały Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego i przyjęte przez Zarząd Banku, Radę Nadzorczą oraz Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Zasady oraz procedury rekrutacyjne mające na celu pozyskiwanie do pracy kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach obowiązywały wszystkie stanowiska pracy w Banku. Proces rekrutacyjny na stanowiska członków Zarządu jest dodatkowo rozszerzany o zapisy odpowiednich polityk.

Komitet do spraw ryzyka

Od 2019 r. w Banku BPS S.A. funkcjonuje Komitet Ryzyka Rady Nadzorczej Banku. Zgodnie z Regulaminem, Komitet Ryzyka pełni rolę doradczą wobec Rady Nadzorczej Banku w zakresie nadzoru nad systemem zarządzania ryzykiem oraz oceny adekwatności i skuteczności tego systemu. Do kompetencji Komitetu należy w szczególności weryfikacja zgodności polityki Banku w zakresie:

- podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku,
- badania okresowej informacji przedstawiającej rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku,
- weryfikacji ogólnego poziomu ryzyka Banku.

Komitet sprawuje również nadzór nad procesem szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego poprzez badanie i rekomendowanie do zatwierdzania polityk i procedur dotyczących procesu szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałowego oraz planowania kapitałowego.

W 2020 roku odbyło się 10 posiedzeń Komitetu Ryzyka.

Przepływ informacji na temat ryzyka

Przepływ informacji dotyczących ryzyka w Banku reguluje głównie Instrukcja funkcjonowania Systemu Informacji Kierownictwa (SIK), która określa zasady raportowania, obieg informacji zarządczej, procedurę opracowywania raportów i sposób ich przekazywania adresatom, którymi są w szczególności: Zarząd, Rada Nadzorcza, Komitet Audytu i Komitet Ryzyka Rady Nadzorczej, Rada Zrzeszenia oraz Komitety: Ryzyka Operacyjnego, Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Kredytowy. Odbiorcami raportów są również wskazane komórki merytoryczne oraz Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Opracowywane w Banku raporty obejmują wszystkie obszary działalności Banku. Ich zakres i częstotliwość są adekwatne do rozmiarów prowadzonej działalności i występującego ryzyka. Umożliwia to identyfikowanie, mierzenie, monitorowanie i kontrolowanie wszystkich rodzajów ryzyka w Banku.

Na potrzeby SIK w Banku według stanu na 31.12.2020 roku opracowano 97 raportów, z czego znaczną część stanowiły raporty dotyczące wprost zagadnień związanych z ryzykiem kredytowym, finansowym, operacyjnym, jak również z ryzykiem braku zgodności. Wszystkie raporty z zakresu ryzyka prezentowane były na posiedzeniach Zarządu Banku przez kierowników komórek opracowujących. Częstotliwość przekazywania raportów jest zróżnicowana w zależności od przepisów zewnętrznych, rekomendacji nadzorczych oraz bieżących potrzeb Banku. Zarząd Banku otrzymuje raporty miesięczne, kwartalne, półroczne lub roczne. W sytuacjach nadzwyczajnych związanych z ryzykiem w Banku, komórki organizacyjne opracowują i przedkładają Zarządowi raporty i informacje bieżące. Opracowania mają charakter syntetyczny i zawierają najistotniejsze informacje służące podejmowaniu decyzji przez Zarząd Banku. Raporty dotyczące ryzyka poddawane są, tak jak wszystkie inne raporty SIK, przeglądom (co najmniej raz do roku) pod kątem zmian w przepisach, wydanych rekomendacji i zaleceń pokontrolnych KNF.

Dzięki funkcjonującej aplikacji informatycznej, obieg raportów SIK odbywa się automatycznie.

Zagadnienia związane z zarządzaniem ryzykiem w Banku są także przedmiotem obrad Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitetu Kredytowego Banku, Komitetu Ryzyka Operacyjnego, jak również Komitetu Inwestycji Kapitałowych, w których uczestniczą wybrani Członkowie Zarządu stosownie do zapisów regulaminów tych komitetów. Ponadto Zarząd, Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami i wybrani pracownicy Banku otrzymują również dzienną informację o wykorzystaniu limitów obowiązujących dla ryzyka finansowego, w szczególności obejmującą kształtowanie się miar płynności KNF, wskaźnika LCR oraz wewnętrznych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko płynności, stopy procentowej i walutowe.

12. Informacje dotyczące polityki i praktyk Banku w zakresie wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka

11.1. Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki zmiennych składników wynagrodzeń

Zasady ustalania zmiennych składników wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku, określone zostały w „Polityce zmiennych składników wynagrodzeń w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.”, przyjętej uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 11 grudnia 2017 roku, z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2018 r., z późniejszymi zmianami. W procesie ustalania jej zasad czynny udział brali członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej.

W 2020 r., w Banku funkcjonował Komitet Wynagrodzeń utworzony spośród członków Rady Nadzorczej, w czteroosobowym składzie do 24.06.2020 r. oraz trzyosobowym od 25.06.2020 r.

Do zadań Komitetu Wynagrodzeń należy w szczególności:

- 1) nadzorowanie polityki w zakresie obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń;
- 2) nadzorowanie polityki zmiennych składników wynagrodzeń dotyczącej pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku;

- 3) monitorowanie mechanizmów kontrolnych poziomu wynagrodzeń pracowników Departamentu Zgodności oraz ochrony pracowników tej komórki przed nieuzasadnionym rozwiązaniem stosunku pracy.

W procesie ustalania Polityki Bank nie korzystał z pomocy konsultanta zewnętrznego.

W 2020 r. Komitet Wynagrodzeń odbył 11 posiedzeń. Posiedzenia były protokołowane. W trakcie posiedzeń, Komitet Wynagrodzeń w szczególności:

- 1) zapoznał się z informacją dotyczącą poziomu zmiennego wynagrodzenia pracowników, których działalność zawodowa miała istotny wpływ na profil ryzyka w Banku;
- 2) opracował rekomendację dla Rady Nadzorczej w zakresie wyznaczenia celów dla członków Zarządu Banku na 2020 r.;
- 3) wydał rekomendację dla Rady Nadzorczej w zakresie oceny realizacji celów dla członków Zarządu Banku za 2019 r. oraz w zakresie odroczonej części wynagrodzenia zmiennego warunkowo przyznanego w latach poprzednich;
- 4) zapoznał się z treścią informacji o wynagrodzeniach członków organów Banku za 2019 r. wymagających upublicznienia;
- 5) zapoznał się z wynikami przeglądu listy pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku;
- 6) zapoznał się z informacją w sprawie wynagrodzeń pracowników komórki do spraw zgodności oraz w zakresie zmian organizacyjnych w tej komórce;
- 7) wydał rekomendację dla Rady Nadzorczej w kwestii treści umów zawieranych z członkami Zarządu Banku oraz ich wynagrodzeń, w szczególności w związku z powoływaniem Zarządu na kolejną kadencję.

11.2. Powiązanie wynagrodzeń z wynikami

Wynagrodzenie całkowite pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku składa się z wynagrodzenia stałego i wynagrodzenia zmiennego.

Decyzja, o przyznaniu indywidualnego wynagrodzenia zmiennego, podejmowana jest na podstawie oceny efektów pracy danego pracownika, jednostki/komórki organizacyjnej i całego Banku, w szczególności na podstawie oceny poziomu realizacji celów i uwzględnia podejmowane ryzyko.

W celu prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcania do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka, Bank prowadzi politykę wynagradzania, w której wynagrodzenie stałe stanowi na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, aby umożliwiała obniżanie lub nie przyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia.

11.3. Informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacje na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie o ryzyko, polityce odraczania płatności i kryteriów nabywania uprawnień

W zakresie ustalania systemu wynagrodzeń w odniesieniu do pracowników Banku, w tym członków Zarządu, zastosowanie mają Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego, przyjęte przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą oraz odzwierciedlone w zapisach „Polityki wynagrodzeń Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.”. Celem polityki wynagradzania Banku jest adekwatne wynagradzanie pracowników, w tym członków Zarządu, za wykonaną pracę oraz motywowanie ich do osiągania wysokich wyników oraz realizacji celów strategicznych Banku.

Polityka wynagrodzeń Banku realizowana jest z uwzględnieniem wielkości ryzyk związanych z działalnością wewnętrzną, a także zakresu i stopnia złożoności działalności prowadzonej przez Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.

System wynagrodzeń służy zapewnieniu stabilnego rozwoju Banku i ma na celu przyciągnięcie i utrzymanie najlepszych pracowników, w tym członków Zarządu oraz zabezpieczenie interesów akcjonariuszy i właścicieli poprzez określanie wynagrodzeń osób, których wpływ na profil ryzyka Banku jest istotny, w tym członków Zarządu, w taki sposób, aby wynagrodzenie nie stanowiło zachęty do podejmowania ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do podejmowania ryzyka w Banku.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się wynagrodzenia stałe i wynagrodzenia zmienne. Rekomendacje dotyczące elementów składowych systemu wynagradzania członków Zarządu przedstawia Radzie Nadzorczej Komitet Wynagrodzeń.

Podstawę kształtowania polityki wynagrodzeń Banku stanowi wynagrodzenie zasadnicze. Różnicowanie wynagrodzenia zasadniczego pracowników Banku, z wyłączeniem członków Zarządu, realizowane jest w oparciu o wartościowanie stanowisk pracy.

Podstawą ustalenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy danego pracownika, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku i danej jednostki organizacyjnej z uwzględnieniem wyników całego Banku.

Szczegółowe cele wyznaczane pracownikom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku stanowią wypadkową głównych celów finansowych Banku i uwzględniają zakres odpowiedzialności na danym stanowisku.

Ocena efektów pracy dokonywana jest zgodnie z zatwierdzonymi przez Radę Nadzorczą Banku „Szczegółowymi zasadami oceny efektów pracy pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku” stanowiącymi załącznik do „Polityki zmiennych składników wynagrodzeń w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.”. Przy ocenie indywidualnych efektów pracy bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe.

Przyjęte kryteria oceny efektów pracy członków Zarządu Banku to: wynik finansowy brutto, wskaźnik efektywności kosztowej, TCR, wskaźnik udziału kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości w portfelu kredytowym, stopień realizacji przyjętej Strategii Banku i planu finansowego oraz zaangażowanie w realizację powierzonych zadań.

Wyniki Banku przyjmowane w celu określenia zmiennych składników wynagrodzenia, uwzględniają koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.

Ocena wyników odbywa się za okresy trzyletnie, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Wynagrodzenie zmienne może być przyznawane i wypłacane na następujących zasadach:

- 1) 60 % wynagrodzenia zmiennego jest przyznawane i wypłacane w gotówce, niezwłocznie po jego przyznaniu pracownikowi, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku;
- 2) 40 % wynagrodzenia zmiennego jest przyznawane w gotówce i wypłacane z odroczeniem.

W przypadku, gdy całkowite roczne wynagrodzenie zmienne przekracza 600 tys. zł, 40 % wynagrodzenia zmiennego jest przyznawane i wypłacane w gotówce niezwłocznie, natomiast 60 % jest przyznawane i wypłacane z odroczeniem.

Ze względu na zastosowanie w Banku zasady proporcjonalności określonej w § 29 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, Bank nie stosuje postanowień Rozporządzenia w zakresie odraczania części wynagrodzenia zmiennego, którego wartość jest niższa niż 50 % najwyższego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego brutto wypłaconego w Banku w roku podlegającym ocenie.

Zmienne wynagrodzenie ulega odroczeniu na okres 3 lat. Corocznie w przypadku pozytywnej oceny efektów pracy następuje uruchomienie 1/3 odroczonej części wynagrodzenia zmiennego.

Nadzorowanie polityki w zakresie obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń realizowane jest przez Komitet Wynagrodzeń. Nadzór nad polityką wynagrodzeń Banku obejmuje ocenę adekwatności polityki i poszczególnych elementów składowych wynagrodzeń, w tym kształt systemów motywacyjnych i dodatkowych korzyści. Rada Nadzorcza Banku corocznie przedkłada do Walnego Zgromadzenia raport z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w celu dokonania przez Walne Zgromadzenie Banku oceny, czy ustalona polityka wynagradzania sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania instytucji nadzorowanej.

11.4. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych

Stosunek wynagrodzenia zmiennego do stałego u pracownika, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku nie może przekraczać 100 %.

11.5. Informacje na temat kryteriów dotyczących osiągniętych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub odpowiadających im instrumentów w postaci świadczeń niepieniężnych

Ze względu na zastosowanie w Banku zasady proporcjonalności określonej w § 29 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, Bank nie prowadzi polityki dotyczącej składników wynagrodzenia zmiennego w postaci akcji, opcji na akcje ani odpowiadających im instrumentów w postaci świadczeń niepieniężnych. Bank nie stosuje postanowień Rozporządzenia w tym zakresie ze względu na obecną strukturę właścicielską oraz znacznie ograniczoną możliwość prowadzenia obrotu akcjami.

11.6. Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka z podziałem na obszary działalności przedsiębiorstwa

Tabela 57. Dane dotyczące pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku w zidentyfikowanych zgodnie z § 24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach

Wyszczególnienie		Członkowie Zarządu Banku	Pozostali pracownicy, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku	Odsetek pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku
Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie		6	28	
Wynagrodzenie całkowite (w tys. zł)		2 442	5 994	
Wartość wynagrodzenia (w tys. zł) w podziale na:	Zarząd Banku	2 442	0	17,7%
	Pion Finansów i Ryzyka		2 208	29,4%
	Pion Zarządzania Bankiem i Bankowości Spółdzielczej		1 089	17,6%
	Pion Bankowości Komercyjnej i Wsparcia		2 697	35,3%
Wartość wynagrodzenia (w tys. zł)	Wynagrodzenie stałe	2 140	5 766	
	Wynagrodzenie zmienne	302	228	
Wynagrodzenie zmienne (w tys. zł)	Wynagrodzenie płatne w gotówce	302	228	
	Wynagrodzenie płatne w instrumentach	0	0	
Wartość wynagrodzenia z odroczoną wypłatą (w tys. zł)	Część już przyznana	26	0	
	Część jeszcze nieprzyznana	18	0	
Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrachunkowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami (w tys. zł)		55	84	
Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia dokonanych w danym roku obrachunkowym (w tys. zł)		0	0	
Wartość płatności związanych z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrachunkowym (w tys. zł)		261	106	
Liczba osób otrzymujących płatności związane z podjęciem zatrudnienia w danym roku obrachunkowym		0	0	
Liczba osób otrzymujących płatności związane z odprawą w danym roku obrachunkowym		3	2	
Najwyższa płatność na rzecz jednej osoby związana z podjęciem zatrudnienia (w tys. zł)		0	0	
Najwyższa płatność na rzecz jednej osoby związana z zakończeniem zatrudnienia (w tys. zł)		120	87	
Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR		0	0	